

Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σχέσεων

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Τμήμα Οικονομικών Επιστημών

Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Τμήμα Οικονομικών Επιστημών

Πανεπιστήμιο Πειραιά

Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων

ΔΙΑΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ - ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΠΜΣ
‘ΤΟΠΙΚΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ
& ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ’

Θέμα Διπλωματικής Εργασίας:

**Αξιολόγηση του υφιστάμενου τρόπου κατάρτισης προϋπολογισμού
και ανταποδοτικών τελών Δήμων – Πρόταση νέου τρόπου υπολογισμού**

Φοιητής: Κωνσταντίνος Ζαφειρίου

A.M.: 3033201505110

Επιβλέπων Καθηγητής: Γεώργιος Γαλανός

ΚΟΡΙΝΘΟΣ - 2016

Περίληψη

Κατά την περίοδο δημοσιονομικής εξυγίανσης και προσαρμογής στην οποία έχει περιέλθει η χώρα μας, μια σειρά από θεσμικές παρεμβάσεις, όπως η εφαρμογή των εκάστοτε Μεσοπρόθεσμων Πλαισίων Δημοσιονομικής Προσαρμογής (ΜΠΔΣ), οι οριζόντιες περικοπές του κρατικού προϋπολογισμού, σε συνάρτηση με τη μείωση των κρατικών εσόδων, επέφεραν μια σημαντική μείωση στους κεντρικούς αυτοτελείς πόρους, οι οποίοι αποτελούν συγκεκριμένα ποσοστά επί δυναμικών φόρων (εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων, προστιθέμενης αξίας και ιδιοκτησίας ακινήτων) και επίσης σημαντικό τακτικό έσοδο των δήμων.

Παράλληλα, εξαιτίας της ανωτέρω προσαρμογής και προς την κατεύθυνση της επίτευξης των στόχων πλεονασμάτων, που προέβλεπαν για αυτούς, τα κάθε φορά ισχύοντα ΜΠΔΣ, θεσπίστηκαν αυστηροί κανόνες δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας τους, στο πλαίσιο λειτουργίας τους πάντα, ως φορείς της γενικής κυβέρνησης.

Οι κοινές υπουργικές αποφάσεις, με τις οποίες παρέχονται κάθε έτος οι οδηγίες κατάρτισης των προϋπολογισμών των δήμων, ακολουθώντας την παραπάνω ανάγκη και με στόχο αυτοί να είναι ρεαλιστικοί και τουλάχιστον ισοσκελισμένοι, όρισαν ανώτατο ύψος εγγραφής ποσών σε συγκεκριμένες ομάδες ιδίων εσόδων τους, με βάση την εισπραξιμότητά τους.

Επιπροσθέτως, οι σαφείς οδηγίες εγγραφής για τα λοιπά έσοδα τους και των οφειλών τους από παρελθόντα οικονομικά έτη, οι υποχρεωτικές αναμορφώσεις του προϋπολογισμού τους, ώστε σε καμία περίπτωση αυτοί να μην καταστούν ελλειμματικοί, σε συνδυασμό με την παρακολούθηση των οικονομικών τους στοιχείων και των αυστηρών οδηγιών τήρησης των προβλεπομένων, προς τις αρμόδιες για την εποπτεία τους Αρχές, κατά τον έλεγχο νομιμότητας των σχετικών αποφάσεων των δημοτικών συμβουλίων, έβγαλε στην επιφάνεια το ζήτημα της αδυναμίας ισοσκέλισης των εσόδων και εξόδων των ανταποδοτικών τους υπηρεσιών, που τεχνηέντως καλυπτόταν μέχρι πρόσφατα. Η αδυναμία αυτή, οδηγεί σε μη ισοσκέλιση εν γένει του προϋπολογισμού, ακόμη και εάν υπάρχει πλεόνασμα από άλλα έσοδα και τους δήμους σε πρόγραμμα οικονομικής εξυγίανσης από το Παρατηρητήριο Οικονομικής Αυτοτέλειας των ΟΤΑ.

Η ανάλυση αριθμοδεικτών επί των οικονομικών αποτελεσμάτων του συνόλου των δήμων, δείχνει πράγματι ότι οι μικροί πληθυσμιακά δήμοι, αντιμετωπίζουν το ανωτέρω πρόβλημα με τις ανταποδοτικές υπηρεσίες τους. Προκύπτει έτσι η ανάγκη, για κατάθεση προτάσεων στοχευμένης τροποποίησης του θεσμικού πλαισίου, κάτι που επιχειρείται με την παρούσα εργασία, ώστε να δοθεί η δυνατότητα κατάρτισης πραγματικά ισοσκελισμένων προϋπολογισμών, αλλά και να διασφαλιστεί η απρόσκοπτη λειτουργία των δήμων, οι οποίοι παρέχουν με μη κερδοσκοπικά κριτήρια, πολύτιμες κοινωνικές υπηρεσίες και αγαθά στους πολίτες.

Λέξεις - Κλειδιά

Προϋπολογισμός Δήμων, Οδηγίες Κατάρτισης Προϋπολογισμού, Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής, Ομάδες Εσόδων, Έλεγχος Νομιμότητας, Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι, Ισοσκέλιση Εσόδων Και Εξόδων Ανταποδοτικών Υπηρεσιών, Πρόγραμμα Οικονομικής Εξυγίανσης, Παρατηρητήριο Οικονομικής Αυτοτέλειας των ΟΤΑ, Αριθμοδείκτες

Abstract

During this period of budgetary purge and adjustment in which our country finds itself, a series of institutional interventions such as the Medium-Term Fiscal Strategy Framework (MTFS), the horizontal cuts in the state budgets, in line with the reduction of government revenue, brought about a significant decrease in centrally autonomous funds, which represent a specific percentage of taxable revenue, (such as of physical and legal entities, VAT and property tax) as well as an integral regular income for municipalities.

At the same time, due to the aforementioned adjustment and towards achieving the surplus targets set by any given MTFS, the operational framework was set with strict supervision and financial management, as general government entities.

Joint ministerial decisions, which provide annual municipal budgetary instructions, following the needs mentioned above and with the goal of being realistic and at the very least balanced, have established a ceiling level to specific groups on income, based on their collectability.

Additionally, the clear instructions of recording all other income and debts from previous fiscal years, the mandatory budgetary reforms, so that under no circumstances these become deficient, in conjunction with the monitoring of their financial data and strict instructions of compliance by the responsible authorities for supervision, the legality of the previous decisions of the municipal councils was questioned and also brought to the surface the weakness of the municipal councils to balance their budgets, something that was artificially hidden until recently. This weakness leads to an unbalanced budget in general even if there is a surplus through other income and while the municipalities are in a fiscal adjustment program set by the Observatory of Financial Autonomy of Local Authorities.

The analysis of the financial results of all the municipalities, indeed shows that municipalities with small populations face the above problem with their contributory services. Therefore, it is of the outmost importance to submit targeted proposals for the amendment of the legal framework, something that this report aims to achieve, in order to be in a position to truly balance the budgets but to also ensure

the smooth functioning of the municipalities which from a non-profit criteria perspective provide valuable goods and social services to their citizens.

Συντομογραφίες

Αριθμ.	Αριθμός
ΑΔΑ	Αριθμός Διαδικτυακής Ανάρτησης
ΑΠ	Άρειος Πάγος, Αριθμός πρωτοκόλλου
ΒΔ ή βδ	Βασιλικό Διάταγμα
ΔΕΥΑ	Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης και Αποχέτευσης
ΔΕΗ	Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού
ΔιΔικ	Διοικητική Δίκη
ΕΕΝ	Εφημερίς Ελλήνων Νομικών
ΕΕΤΑΑ	Ελληνική Εταιρία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης
ΕΛΣΤΑΤ	Ελληνική Στατιστική Αρχή
ΕΝΠΕ	Ένωση Περιφερειών Ελλάδας
ΕΣΠΑ	Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο ανάπτυξης
ΕΣΤΑ	Εθνική Σχολή Τοπικής Αυτοδιοίκησης
ΚΑΕ	Κωδικός αριθμός εσόδου ή εξόδου
ΚΕΔΕ	Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας
ΚΑΠ	Κεντρικοί Αυτοτελής Πόροι
ΚΠ	Κρατικός Προϋπολογισμός
ΚΥΑ	Κοινή Υπουργική Απόφαση
ΜΠΔΣ	Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής
Ν ή ν	Νόμος
ΝΣΚ	Νομικό Συμβούλιο του Κράτους
ΟΠΔ	Ολοκληρωμένο Πλαίσιο Δράσης
ΟΤΑ	Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης
ΠΔ ή πδ	Προεδρικό Διάταγμα
ΠΔΕ	Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων

ΠΟΕ	Παρελθόντων Οικονομικών Ετών
ΣτΕ	Συμβούλιο της Επικρατείας
ΥΠΕΣ	Υπουργείο Εσωτερικών
ΥΠΕΣΔΑ	Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης
ΦΕΚ	Φύλλο Εφημερίδας της Κυβέρνησης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Περίληψη.....	ii
Λέξεις - Κλειδιά.....	iii
Abstract.....	iv
Συντομογραφίες.....	vi
Πίνακας Περιεχομένων.....	viii
Εισαγωγή.....	1
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ - ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΜΟΔΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΟΥ ΑΡΧΗ.....	3
1.1 Γενικές αρχές κατάρτισης και τύπος προϋπολογισμού.....	3
1.1.2 Προϋπολογισμός τοπικών και δημοτικών κοινοτήτων.....	5
1.1.3 Αρμοδιότητες εκτελεστικής επιτροπής και επιτροπής διαβούλευσης.....	6
1.1.4 Αρμοδιότητες οικονομικής επιτροπής.....	6
1.1.5 Γνώμη του Παρατηρητηρίου Οικονομικής Αυτοτέλειας των ΟΤΑ επί του σχεδίου των προϋπολογισμών των δήμων.....	8
1.1.6 Ψήφιση του προϋπολογισμού από το δημοτικό συμβούλιο και υποβολή του για έλεγχο νομιμότητας.....	9
1.1.7 Συνοδευτικά στοιχεία του προϋπολογισμού.....	10
1.2 Έλεγχος νομιμότητας της απόφασης ψήφισης του προϋπολογισμού από την αρμόδια Αρχή.....	11
1.3 Ανάρτηση - δημοσίευση του προϋπολογισμού.....	12
1.4 Κυρώσεις.....	13
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΟΔΗΓΙΕΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΩΝ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ.....	14
2.1 Τμήμα του προϋπολογισμού εσόδων και εξόδων που αφορά ίδια έσοδα και επισφάλειες αντίστοιχα.....	14

2.1.1 ΟΜΑΔΑ ΕΣΟΔΩΝ Ι.....	15
2.1.2 ΟΜΑΔΑ ΕΣΟΔΩΝ ΙΙ.....	17
2.1.3 Έσοδα από ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα και δαπάνες ανταποδοτικών υπηρεσιών.....	18
2.1.4 ΟΜΑΔΑ ΕΣΟΔΩΝ ΙΙΙ.....	20
2.2 Υποχρεωτικές αναμορφώσεις προϋπολογισμού.....	21
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΚΥΡΙΕΣ ΠΗΓΕΣ ΕΣΟΔΩΝ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ.....	21
3.1 Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι.....	21
3.2 Τέλη και δικαιώματα.....	23
3.2.1 Τέλος καθαριότητας και φωτισμού.....	23
3.2.2 Τέλη και δικαιώματα ύδρευσης, άρδευσης και αποχέτευσης.....	25
3.2.3 Τέλος διαμονής παρεπιδημούντων.....	26
3.3 Μείωση ή απαλλαγή από τα δημοτικά τέλη.....	28
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΑΝΑΛΥΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ - ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ.....	29
4.1 Γενικές παρατηρήσεις - διαπιστώσεις.....	29
4.2 Αριθμοδείκτες.....	34
4.2.1 Σύνολο τακτικών εσόδων προς συνολικά έσοδα.....	35
4.2.2 Σύνολο εκτάκτων εσόδων προς συνολικά έσοδα.....	35
4.2.3 Ίδια έσοδα προς συνολικά έσοδα.....	36
4.2.4 Σύνολο επιχορηγήσεων προς συνολικά έσοδα.....	37
4.2.5 Χρηματικό υπόλοιπο προς συνολικά έσοδα.....	38
4.2.6 ΚΑΠ προς λειτουργικές δαπάνες.....	38
4.2.7 Κόστος ανταποδοτικών υπηρεσιών τα ανταποδοτικά έσοδα.....	39
4.2.8 Σύνολο εξόδων χρήσης προς συνολικά έξοδα.....	40
4.2.9 Ανταποδοτικά έσοδα ανά κάτοικο.....	41

4.2.10 Εισπραχθέντα έσοδα προς προϋπολογισθέντα έσοδα.....	41
4.2.11 Ανταποδοτικά έσοδα προς ίδια έσοδα.....	42
4.3 Χρονολογική σειρά του αριθμοδείκτη ιδίων προς συνολικά έσοδα.....	43
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΤΕΛΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ.....	44
5.1 Τελικά συμπεράσματα.....	44
5.2 Προτάσεις.....	46
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	50
ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΠΙΝΑΚΩΝ.....	58
ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ.....	59
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	
(ΚΩΔΙΚΟΙ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΙ ΕΞΟΔΩΝ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΔΗΜΩΝ).....	60

Εισαγωγή

Στην παρούσα εργασία, με βάση υλικό που συλλέχθηκε ιδίως από τα νομοθετήματα της Ελληνικής Πολιτείας και από κανονιστικές πράξεις της διοίκησης που εκδόθηκαν κατ' εξουσιοδότηση αυτών, περιγράφεται και αναλύεται η διαδικασία κατάρτισης, επικύρωσης και δημοσίευσης των προϋπολογισμών των δήμων.

Παρουσιάζονται και συγκρίνονται τα οικονομικά αποτελέσματα των δήμων την τελευταία πενταετία και επιχειρείται, μέσω της ανάλυσης των πηγών και της πορείας είσπραξης των εσόδων τους, υπό το πρίσμα της εκ του νόμου υποχρέωσής τους για ισοσκέλιση των εσόδων και δαπανών των ανταποδοτικών υπηρεσιών τους και της διαπίστωσης ότι οι μικροί πληθυσμιακά δήμοι αδυνατούν να εφαρμόσουν τα ισχύοντα, η κατάθεση συγκεκριμένων προτάσεων για την επίλυση του παραπάνω ζητήματος.

Ειδικότερα, το Κεφάλαιο 1, περιλαμβάνει τη διαδικασία κατάρτισης και δημοσίευσης του προϋπολογισμού των δήμων και του ελέγχου νομιμότητας που ασκείται στις σχετικές αποφάσεις των δημοτικών συμβουλίων από την αρμόδια για την εποπτεία τους Αρχή.

Στο Κεφάλαιο 2, παρατίθενται αναλυτικά οι οδηγίες κατάρτισης του προϋπολογισμού που παρέχονται με τις κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και Οικονομικών, ως προς τα ίδια έσοδά τους και τις επισφάλειες.

Στο Κεφάλαιο 3 παρουσιάζονται οι κύριες πηγές των εσόδων των δήμων, που είναι οι Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι και τα ίδια έσοδά τους από τα ανταποδοτικά τέλη καθαριότητας και φωτισμού, ύδρευσης, άρδευσης και αποχέτευσης και του τέλους διαμονής παρεπιδημούντων, που αποτελούν αντικείμενο ειδικότερης επεξεργασίας.

Στο Κεφάλαιο 4 παρουσιάζονται, υπολογίζονται και αναλύονται αριθμοδείκτες για το σύνολο των δήμων της χώρας, οι οποίοι έχουν καταταχισθεί σε πέντε ομάδες με βάση τον πληθυσμό τους και με στοιχεία προϋπολογιστικά και απολογιστικά. Τα στοιχεία αυτά προέρχονται από τη Βάση Δεδομένων¹ του

¹ Πηγή: <http://web1.eetaa.gr/modota/modota.htm>

ΥΠΕΣΔΑ που λειτουργεί στην ΕΕΤΑΑ ΑΕ και από τον Κόμβο Διαλειτουργικότητας² του ΥΠΕΣΔΑ, ο οποίος αντλεί στοιχεία απ' ευθείας από τα μηχανογραφικά συστήματα των δήμων και αφορούν τα έτη 2011 έως 2015. Για λόγους αξιοπιστίας και πληρότητας επιλέχθηκαν στοιχεία των ετών 2011 και 2012 από τη Βάση Δεδομένων και των ετών 2013, 2014 και 2015 από τον Κόμβο.

Στο Κεφάλαιο 5, παρατίθενται τα τελικά συμπεράσματα που προκύπτουν και από την ανωτέρω ανάλυση, οι δυσχέρειες κατάρτισης των προϋπολογισμών των δήμων, καθώς και οι προτάσεις αντιμετώπισής τους, που είναι ουσιαστικά και ο στόχος της εργασίας.

² Πηγή: http://www.ypes.gr/el/Ministry/FAQ/komvos_dialeitourgikotitas

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1:

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ – ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗΣ

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΜΟΔΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΟΥ ΑΡΧΗ

1.1 Γενικές αρχές κατάρτισης και τύπος του προϋπολογισμού

Προϋπολογισμός είναι η διοικητική πράξη με την οποία προσδιορίζονται τα έσοδα και τα έξοδα του δήμου για ένα οικονομικό έτος (αρ. 1 ΒΔ 17-5/15-6-1959). Επιπλέον εγγράφονται το χρηματικό υπόλοιπο, οι προβλέψεις μη είσπραξης εισπρακτέων υπολοίπων από τα βεβαιωθέντα κατά τα παρελθόντα οικονομικά έτη, καθώς και το αποθεματικό.

Ο προϋπολογισμός είναι ειδικευμένος, δεσμευτικός και λεπτομερής ως προς τη διάρθρωση των εσόδων και των δαπανών και με αυτόν μπορούν να ερμηνευτούν οποιοσδήποτε αλλαγές στα οικονομικά μεγέθη και να ληφθούν γρήγορες αποφάσεις για την αντιμετώπιση προβλημάτων. Έχει όμως μεγαλύτερη βαρύτητα από ένα απλό εργαλείο προγραμματισμού, αφού αποτελεί ένα βασικό συστατικό για την επίτευξη του στόχου της υπευθυνότητας του κυβερνητικού τομέα (*Ράλλης, 2015*).

Στα άρθρα 49 και 51 του ν.4270/2014 γίνεται αναφορά στις αρχές ενότητας και καθολικότητας, καθώς όλα τα έσοδα και τα έξοδα εγγράφονται σε έναν ενιαίο προϋπολογισμό και αντιστοιχούν σε συγκεκριμένους κωδικούς αριθμούς εσόδων και εξόδων (ΚΑΕ). Καμία δαπάνη δε δύναται να αναληφθεί ή και να πραγματοποιηθεί αν υπερβαίνει τις εγκεκριμένες πιστώσεις. Άλλες αρχές που πρέπει να εφαρμόζονται κατά την κατάρτιση του προϋπολογισμού είναι αυτές της ειδικότητας, της ακρίβειας, της προβλεψιμότητας, της σαφήνειας και αλήθειας και της δημοσιότητας. Κατά την κατάρτιση του προϋπολογισμού των δήμων ισχύουν και οι αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και σχεδιασμού, στο πλαίσιο των δεσμεύσεων που απορρέουν από το ΜΠΔΣ για την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου και της πορείας προσαρμογής προς αυτόν και των ειδικότερων στόχων ισοζυγίου που τίθενται για τους ενοποιημένους προϋπολογισμούς της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Περαιτέρω, επισημαίνεται ότι η δημοσιονομική θέση των δήμων και γενικότερα των ΟΤΑ, ως φορέων Γενικής Κυβέρνησης πρέπει να είναι ισοσκελισμένη ή πλεονασματική, κατά τα άρθρα 14 παρ. 1 περ. β και 35 παρ. 1 του προαναφερθέντος ν.4270/2014.

Με την υπ' αριθμ. 7028/2004 (Β' 253) κοινή υπουργική απόφαση (ΚΥΑ) Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης & Αποκέντρωσης και Οικονομίας & Οικονομικών καθορίστηκε ο νέος τύπος του προϋπολογισμού των δήμων, σε αντικατάσταση αυτού που είχε καθορισθεί με το Β.Δ. 821/1970 (και όπως αυτό τροποποιήθηκε από το Β.Δ. 216/1971). Ο νέος τύπος ίσχυσε για το οικονομικό έτος 2005 και εφεξής. Οι όποιες τροποποιήσεις δεν γίνονταν πλέον με προεδρικό διάταγμα, αλλά με όμοιες αποφάσεις, γεγονός που αποτέλεσε σημαντική καινοτομία, καθώς χωρίς καθυστερήσεις κατέστη δυνατόν ο προϋπολογισμός να συμβαδίζει με την κάθε φορά ισχύουσα νομοθεσία. Περαιτέρω, δόθηκε επιπλέον έμφαση στον ρόλο του προϋπολογισμού, ως εργαλείο προγραμματισμού και οικονομικού σχεδιασμού (*Καραγιάνης, 2004*).

Η ανωτέρω ΚΥΑ, τροποποιήθηκε στη συνέχεια με τις υπ' αριθμ. 64871/2007 (Β' 2253), 70560/2009 (Β' 2394), 50698/2011 (Β' 2832), 47490/2012 (Β' 3390), 30842/2013 (Β' 1896), 29530/2014 (Β' 2059), 26945/2015 (Β' 1621) και 23976/2016 (Β' 2311) όμοιες.

Αυτός ο νέος τύπος προϋπολογισμού ενσωμάτωσε τις θεσμικές αλλαγές που σημειώθηκαν στα έσοδα και στα έξοδα των ΟΤΑ και ταυτόχρονα προσάρμοσε το περιεχόμενό του στις απαιτήσεις του νέου Κλαδικού Διπλογραφικού Λογιστικού Σχεδίου των ΟΤΑ (ΠΔ 315/99, όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. ΚΥΑ 4604/05 και ισχύει) (*Σαββαΐδου κ.συν., 2008*).

Οι διατάξεις του άρθρου 77 του ν.4172/2013, καθορίζουν ειδικότερα τη διαδικασία κατάρτισης των προϋπολογισμών των δήμων. Σύμφωνα με αυτές, με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών που εκδίδεται τον Ιούλιο κάθε έτους, μετά από γνώμη της ΚΕΔΕ, παρέχονται οδηγίες για την κατάρτιση, εκτέλεση και αναμόρφωση του προϋπολογισμού των δήμων και ρυθμίζεται κάθε άλλο σχετικό θέμα. Με όμοια απόφαση μπορεί επίσης να καθορίζονται ανώτατα όρια για την εκτίμηση των ιδίων εσόδων ή επί μέρους

ομάδων τους που εγγράφονται στον προϋπολογισμό και ορίζονται τα ίδια έσοδα ή ομάδες αυτών (παρ. 1, άρθρο 77 του ν.4172/13).

Η εν λόγω εξουσιοδότηση είναι και η νομιμοποιητική βάση, με την οποία τίθενται περιορισμοί ως προς το ύψος των ποσών που μπορούν να εγγραφούν ως προβλέψεις ιδίως στην ΟΜΑΔΑ ΕΣΟΔΩΝ Ι (θα ακολουθήσει σχετική ανάλυση) του προϋπολογισμού των δήμων.

Ο προϋπολογισμός καταρτίζεται με βάση τις οδηγίες που παρέχονται ετησίως με την ΚΥΑ της προηγούμενης παραγράφου και κατόπιν αιτιολογημένης εισήγησης της οικονομικής υπηρεσίας του δήμου, για το εκτιμώμενο ύψος εσόδων και ιδίως των ιδίων εσόδων, σύμφωνα με τις οδηγίες αυτές (παρ. 2, άρθρο 77 του ν.4172/13).

Εδώ θα πρέπει να τονιστεί η σημασία και βαρύτητα που δίνεται πλέον στους υπηρεσιακούς παράγοντες των δήμων για την κατάρτιση του προϋπολογισμού.

Στις επόμενες ενότητες παρατίθενται τα βήματα κατάρτισης, ελέγχου νομιμότητας και δημοσίευσης του προϋπολογισμού των δήμων.

1.1.2 Προϋπολογισμός τοπικών, δημοτικών κοινοτήτων

Κάθε έτος το δημοτικό συμβούλιο, με απόφασή του, η οποία διαβιβάζεται στο συμβούλιο κάθε δημοτικής ή τοπικής κοινότητας έως το τέλος Ιουνίου, καθορίζει το ανώτατο ύψος του προϋπολογισμού εξόδων κάθε κοινότητας για το επόμενο οικονομικό έτος. Το συμβούλιο της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας καταρτίζει σχέδιο του προϋπολογισμού εξόδων της κοινότητας, το οποίο δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το ανώτατο ποσό που καθορίστηκε σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο. Το σχέδιο, συνοδευμένο από αιτιολογική έκθεση, αποστέλλεται στην οικονομική επιτροπή έως την 20ή Ιουλίου και σε περίπτωση μη κατάρτισης ή εμπρόθεσμης υποβολής του από την κοινότητα, το σχέδιο του προϋπολογισμού εξόδων καταρτίζεται από αυτήν (παρ. 3, άρθρο 77 του ν.4172/13).

Πρέπει να σημειωθεί ότι η παραπάνω διαδικασία πραγματοποιείται μόνον εφόσον το οικείο δημοτικό συμβούλιο έχει μεταβιβάσει στις τοπικές ή δημοτικές κοινότητες, συγκεκριμένες αρμοδιότητες και μάλιστα αποφασιστικού χαρακτήρα,

δυνάμει των διατάξεων της παρ. 9 του άρθρου 83 και της παρ. 6 του άρθρου 84 του ν.3852/2010.

1.1.3 Αρμοδιότητες εκτελεστικής επιτροπής και επιτροπής διαβούλευσης

Κατά το ίδιο χρονικό διάστημα και εντός της οριζόμενης ως άνω προθεσμίας, η εκτελεστική επιτροπή, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της που αφορούν την προετοιμασία κατάρτισης του προϋπολογισμού, καταθέτει το προσχέδιο αυτού στην οικονομική επιτροπή. Για τη σύνταξη του προσχεδίου, η εκτελεστική επιτροπή συγκεντρώνει και αξιολογεί τυχόν προτάσεις των υπηρεσιών του δήμου, καθώς και της επιτροπής διαβούλευσης, εφόσον αυτή υπάρχει. Εάν το προσχέδιο δεν καταρτιστεί ή δεν υποβληθεί εμπρόθεσμα στην οικονομική επιτροπή, τότε καταρτίζεται από αυτήν. Η εκτελεστική επιτροπή και η επιτροπή διαβούλευσης διατυπώνουν τη γνώμη τους μόνο κατά το στάδιο κατάρτισης του προϋπολογισμού και δεν απαιτείται εκ νέου γνωμοδότηση τους για όποιες αναμορφώσεις του ακολουθήσουν (παρ. 4, άρθρο 77 του ν.4172/13).

1.1.4 Αρμοδιότητες οικονομικής επιτροπής

Η οικονομική επιτροπή, έως την 5η Σεπτεμβρίου, εξετάζει το προσχέδιο που της παραδίδει η εκτελεστική επιτροπή, καθώς και το σχέδιο του προϋπολογισμού εξόδων εκάστης κοινότητας και ειδικότερα εάν:

- α) οι συνολικές δαπάνες που αναγράφονται σε αυτό υπερβαίνουν το ανώτατο ποσό που έχει καθοριστεί από το δημοτικό συμβούλιο για κάθε δημοτική ή τοπική κοινότητα,
- β) οι δαπάνες αφορούν τις αρμοδιότητες που έχουν μεταβιβαστεί από το δημοτικό συμβούλιο στο συμβούλιο της δημοτικής κοινότητας,
- γ) τα έσοδα και οι δαπάνες είναι νόμιμες,

δ) έχουν εγγραφεί οι υποχρεωτικές δαπάνες και τα έσοδα που επιβάλλονται υποχρεωτικά από νόμο και

ε) τηρούνται οι οδηγίες που παρέχονται ετησίως με την σχετική ΚΥΑ και της σχετικής αιτιολογημένης εισήγησης της οικονομικής υπηρεσίας του δήμου, για το εκτιμώμενο ύψος εσόδων και ιδίως των ιδίων εσόδων, σύμφωνα με τις οδηγίες αυτές και εφόσον απαιτείται το αναμορφώνει αναλόγως και καταρτίζει το σχέδιο του προϋπολογισμού.

Σε ειδικό παράρτημα του προϋπολογισμού, αναφέρονται οι δράσεις που αφορούν στις τοπικές και δημοτικές κοινότητες, συμπεριλαμβανομένων των έργων και των υπηρεσιών τους.

Σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 3 του άρθρου 2 της υπ' αριθμ 26945/31.7.2015 ΚΥΑ «Παροχή οδηγιών για την κατάρτιση του προϋπολογισμού των δήμων, οικονομικού έτους 2016–τροποποίηση της υπ' αριθμ. 7028/2004 (Β' 253) απόφασης», όπου διατυπώθηκε για πρώτη φορά, για την κατάρτιση του σχεδίου του προϋπολογισμού από την οικονομική επιτροπή, απαιτείται κατ' ελάχιστον η ύπαρξη τεχνικού προγράμματος, το περιεχόμενο του οποίου προσδιορίζεται με γνώμονα τη δυνατότητα χρηματοδότησής του και ψηφίζεται εντός της προθεσμίας ψήφισης του προϋπολογισμού. Παρέχεται ως εκ τούτου έμμεσα η δυνατότητα και αρκεί, κατά την κατάρτιση του σχεδίου του προϋπολογισμού, να υπάρχει τουλάχιστον ένα προσχέδιο του τεχνικού προγράμματος και όχι το ψηφισθέν τεχνικό πρόγραμμα, το οποίο θα πρέπει να υφίσταται πριν τη ψήφιση του προϋπολογισμού από το δημοτικό συμβούλιο.

Η οικονομική επιτροπή, έως την ίδια ημερομηνία, μεριμνά για την ενσωμάτωση του σχεδίου του προϋπολογισμού στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων που τηρείται στο ΥΠΕΣΔΑ, προκειμένου το Παρατηρητήριο Οικονομικής Αυτοτέλειας των ΟΤΑ (εφεξής Παρατηρητήριο) του άρθρου 4 του ν.4111/2013, να παράσχει τη γνώμη του επ' αυτού (παρ. 5, άρθρο 77 του ν.4172/13).

Στη γνώμη αυτή, που θα αναλυθεί στην επόμενη ενότητα, περιλαμβάνονται και τα ποσά που η οικονομική επιτροπή έκαστου δήμου είναι αναγκαίο να εγγράψει σε επιμέρους κωδικούς ή ομάδες κωδικών αριθμών του σχεδίου του προϋπολογισμού, ώστε αυτός να καταστεί ρεαλιστικός. Το ΥΠΕΣΔΑ παρέχει οδηγίες για την ανάλογη διαμόρφωση του σχεδίου του προϋπολογισμού, το οποίο

υποβάλλεται από την οικονομική επιτροπή στο δημοτικό συμβούλιο προς συζήτηση και ψήφιση το αργότερο έως το τέλος Οκτωβρίου και υποχρεωτικά συνοδεύεται από τη γνώμη του Παρατηρητηρίου, τις οδηγίες του Υπουργείου, καθώς και από αιτιολογική έκθεση, στην οποία παρουσιάζονται οι τυχόν προσαρμογές που επήλθαν στο σχέδιο του προϋπολογισμού (παρ. 5, άρθρο 77 του ν.4172/13).

1.1.5 Γνώμη του Παρατηρητηρίου Οικονομικής Αυτοτέλειας των ΟΤΑ επί του σχεδίου των προϋπολογισμών των δήμων

Πιο αναλυτικά, το Παρατηρητήριο παράσχει τη γνώμη του επί των σχεδίων των προϋπολογισμών των ΟΤΑ, με βάση κριτήρια που καθορίζονται με απόφαση του, με σκοπό την επίτευξη ρεαλιστικών και ισοσκελισμένων προϋπολογισμών. Με τη γνώμη του, η οποία κοινοποιείται στους δήμους, στις αρμόδιες για την εποπτεία τους Αρχές και στους Υπουργούς Εσωτερικών και Οικονομικών προσδιορίζονται οι δήμοι που:

- α) έχουν καταρτίσει μη ρεαλιστικά σχέδια προϋπολογισμών,
- β) έχουν παραβεί τις οδηγίες κατάρτισης των προϋπολογισμών που παρασχέθηκαν με την κοινή υπουργική απόφαση της παραγράφου 1 του παρόντος και
- γ) δεν έχουν ενσωματώσει το σχέδιο του προϋπολογισμού τους στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων του ΥΠΕΣΔΑ εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας.

Όπως προαναφέρθηκε, στη γνώμη περιλαμβάνονται και τα ποσά που η οικονομική επιτροπή έκαστου δήμου είναι αναγκαίο να εγγράψει σε επιμέρους κωδικούς ή ομάδες κωδικών αριθμών του σχεδίου του προϋπολογισμού, ώστε αυτός να καταστεί ρεαλιστικός.

Έχει διατυπωθεί σε σχετικές εγκυκλίους του ΥΠΕΣΔΑ (22/4603/2013, 53/45226/2014) ότι η γνώμη του Παρατηρητηρίου, δεν είναι δεσμευτική, αλλά μια απλή γνώμη και ως εκ τούτου, εφόσον αιτιολογείται, το σχέδιο του προϋπολογισμού, μπορεί να παρεκκλίνει από αυτή.

Το Παρατηρητήριο, από την στιγμή της ίδρυσής του προκάλεσε τις αντιδράσεις των συλλογικών οργάνων της τοπικής αυτοδιοίκησης, ήτοι της ΚΕΔΕ

και της ΕΝΠΕ. Θεωρώντας εν ολίγοις ότι καταργείται η αυτοτέλεια της αυτοδιοίκησης και μειώνονται οι πόροι της, τα ως άνω συλλογικά όργανα από κοινού με ΟΤΑ, προσέφυγαν στο ΣτΕ, για την ακύρωση των ΚΥΑ με αριθμούς 30842 και 30844/2013), με τις οποίες παρέχονταν οδηγίες για την κατάρτιση των προϋπολογισμών των δήμων και των περιφερειών για το οικονομικό έτος 2014. Τελικώς, εξεδόθησαν οι υπ' αριθμ. 1716 και 1717/2014 αποφάσεις του ΣτΕ, με τις οποίες απορρίφθηκαν οι λόγοι και ως εκ τούτου οι ανωτέρω αιτήσεις ακυρώσεως. Εν συντομία, το ΣτΕ απεφάνθη ότι η γνώμη την οποία δίδει το Παρατηρητήριο, δεν δεσμεύει το δημοτικό συμβούλιο, το οποίο ψηφίζει τελικώς τον προϋπολογισμό και οφείλει να τη λαμβάνει υπόψη, αλλά μπορεί να αποκλίνει από αυτήν. Το δημοτικό συμβούλιο υποχρεούται να τηρεί τις αρχές διαχείρισης των δημόσιων οικονομικών και να καταρτίζει τον προϋπολογισμό του δήμου, σύμφωνα με το δημόσιο λογιστικό και τη σχετική ΚΥΑ. Η δε ΚΥΑ, περιέχει μόνον οδηγίες κατάρτισης των προϋπολογισμών και δεν περικόπτει η ίδια τα έσοδα των ΟΤΑ. Ως εκ τούτου, δεν υπάρχει υπέρβαση της νομοθετικής εξουσιοδότησης της παρ. 1 του άρθρου 77 του ν.4172/2013. Σε κάθε περίπτωση, δεν τίγεται η εκ του Συντάγματος διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια των ΟΤΑ.

1.1.6 Ψήφιση του προϋπολογισμού από το δημοτικό συμβούλιο και υποβολή του για έλεγχο νομιμότητας

Εάν το σχέδιο προϋπολογισμού του δήμου δεν καταρτιστεί, καταρτιστεί κατά παρέκκλιση των ανωτέρω ή δεν υποβληθεί εμπρόθεσμα στο δημοτικό συμβούλιο, το ίδιο το δημοτικό συμβούλιο καταρτίζει και ψηφίζει τον προϋπολογισμό έως την προθεσμία της επόμενης παραγράφου, με βάση το τελευταίο διαμορφωμένο σχέδιο, λαμβάνοντας υπόψη τη γνώμη του Παρατηρητηρίου και τις οδηγίες του ΥΠΕΣΔΑ (παρ. 5, άρθρο 77 του ν.4172/13).

Το δημοτικό συμβούλιο, έως τη 15η Νοεμβρίου, ψηφίζει τον προϋπολογισμό και το Ολοκληρωμένο Πλαίσιο Δράσης (ΟΠΔ) που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 4 του ν.4111/2013, σε μία ειδική γι' αυτόν το σκοπό συνεδρίαση και υποβάλλει τη σχετική απόφαση σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή για έλεγχο στην αρμόδια για την εποπτεία του δήμου Αρχή, που σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να

ολοκληρωθεί μέχρι την 31η Δεκεμβρίου. Κατά τη συζήτηση του προϋπολογισμού τίθενται υπόψη του συμβουλίου χρηματοοικονομικοί και άλλοι δείκτες που παρέχονται από την οικονομική υπηρεσία, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 165 του ν.3463/2006 (παρ. 6, άρθρο 77 του ν.4172/13).

Αν το σχέδιο του προϋπολογισμού και το ΟΠΔ δεν καταρτιστούν και δεν υποβληθούν, όπως προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο, ή αν ο πρόεδρος του δημοτικού συμβουλίου δεν μεριμνήσει για να συγκληθεί το συμβούλιο έως τη 15η Νοεμβρίου, το συμβούλιο συνέρχεται αυτοδίκαια την πρώτη Κυριακή μετά την ημερομηνία αυτή και ώρα 11 π.μ. στο συνήθη χώρο συνεδριάσεων του και προχωρεί στη σύνταξη και ψήφιση τους. Σε περίπτωση που το δημοτικό συμβούλιο και πάλι δεν συντάξει και ψηφίσει τον προϋπολογισμό, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο προηγούμενο εδάφιο, συνέρχεται αυτοδίκαια εκ νέου, την αμέσως επόμενη Κυριακή και ώρα 11 π.μ. στο συνήθη χώρο συνεδριάσεων του και προχωρεί στη σύνταξη και ψήφιση τους (παρ. 7, άρθρο 77 του ν.4172/13).

Επισημαίνεται ότι η ψήφιση του προϋπολογισμού και του ΟΠΔ, είναι δυνατόν να αποτελούν το περιεχόμενο μιας ή και διακριτών αποφάσεων του δημοτικού συμβουλίου, αλλά δεν μπορεί να καθυστερήσει πολύ η ψήφιση του ΟΠΔ και σε κάθε περίπτωση θα πρέπει τα στοιχεία τους να ταυτίζονται. Τα παραπάνω τονίστηκαν στις προαναφερθείσες εγκυκλίους του ΥΠΕΣΔΑ, στην κατεύθυνση να λειτουργήσει απρόσκοπτα ο δήμος που έχει ψηφισμένο προϋπολογισμό, αλλά όχι ακόμη ΟΠΔ.

1.1.7 Συνοδευτικά στοιχεία του προϋπολογισμού

Συνοδευτικά στοιχεία της απόφασης ψήφισης του προϋπολογισμού που αποστέλλεται σε έντυπη μορφή αποτελούν η αιτιολογική έκθεση της οικονομικής επιτροπής (με τα αποδεικτικά δημοσίευσής τους) και οι αποφάσεις του δημοτικού συμβουλίου που αφορούν την επιβολή των φόρων, τελών, δικαιωμάτων και εισφορών (παρ. 6, άρθρο 77 του ν.4172/13)

Αποστέλλονται επίσης το τεχνικό πρόγραμμα, η γνώμη του Παρατηρητηρίου και οι σχετικές εφόσον υφίστανται οδηγίες του ΥΠΕΣΔΑ, κατάσταση μισθοδοσίας,

βεβαιώσεις χρηματικού υπολοίπου και ισοσκέλισης των ανταποδοτικών εσόδων και δαπανών, πίνακας οφειλών παρελθόντων οικονομικών ετών, τοκοχρεωλυτικών δόσεων και πολυετών υποχρεώσεων και οποιοδήποτε άλλο στοιχείο κρίνει απαραίτητο η αρμόδια για τον έλεγχο Αρχή. Τα στατιστικά δελτία βάσει των οποίων έχει καταρτιστεί ο προϋπολογισμός, δεν απαιτούνται πλέον, καθώς η ανωτέρω Αρχή έχει πρόσβαση στα σχετικά στοιχεία.

1.2 Έλεγχος νομιμότητας της απόφασης ψήφισης του προϋπολογισμού από την αρμόδια Αρχή

Κατά τον έλεγχο αυτόν εξετάζεται και η συμμόρφωση του δήμου με τις οδηγίες των σχετικών ΚΥΑ (παρ. 6, άρθρο 77 του ν.4172/13).

Η συνήθης πρακτική να μην αναπέμπεται προϋπολογισμός για λόγους ήσσονος σημασίας, αλλά να επικυρώνεται με παρατηρήσεις ουσιαστικά «νομιμοποιήθηκε» με την Πράξη 97/2014 του 7^{ου} Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου και προβλέφθηκε ρητά στην υπ' αριθμ. 23976/2016 ΚΥΑ για τους προϋπολογισμούς οικονομικού έτους 2017 και εφεξής. Έτσι, αυτός ο προϋπολογισμός θεωρείται ως προς τις λοιπές εγγραφές του, οριστικά εγκεκριμένος και καθίσταται άμεσα εκτελεστός και οι λοιπές δαπάνες νομίμως εντέλλονται σε βάρος των εγγεγραμμένων πιστώσεων του.

Σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 6 της υπ' αριθμ. 7261/22.2.2013 όμοιας ΚΥΑ, σε περίπτωση που, κατά τον έλεγχο της αρμόδιας αρχής, διαπιστωθεί ότι ο προϋπολογισμός έχει καταρτιστεί σύμφωνα με τις προβλεπόμενες οδηγίες, αλλά το ΟΠΔ δεν πληροί τους σχετικούς όρους κατάρτισης, τότε ο προϋπολογισμός επικυρώνεται και επιστρέφεται στον ΟΤΑ μόνο το ΟΠΔ προς διόρθωση, επανυποβολή και έγκριση, έως τις 10 Ιανουαρίου του έτους στο οποίο αυτό αναφέρεται.

Σύμφωνα με την προαναφερθείσα εγκύκλιο 22, σε περίπτωση που υποβληθεί στην αρμόδια Αρχή απόφαση δημοτικού συμβουλίου με την οποία ψηφίζεται μόνο ο προϋπολογισμός και όχι το ΟΠΔ, ή εάν δεν υποβληθούν μαζί οι σχετικές αποφάσεις ψήφισης τους, τότε προς επίσπευση των διαδικασιών θα πρέπει να εκκινήσει ο

έλεγχος του προϋπολογισμού, ενημερώνοντας παράλληλα το φορέα περί της υποχρέωσής του για άμεσο προγραμματισμό νέας συνεδρίασης προς ψήφιση του ΟΠΔ, επί τη βάσει των στοιχείων του ψηφισθέντος προϋπολογισμού (εν προκειμένω ο φορέας δύναται είτε να προβεί με απόφασή του σε τροποποίηση / συμπλήρωση της προηγούμενης απόφασης του δημοτικού συμβουλίου με την οποία ψηφίστηκε ο προϋπολογισμός είτε με νέα, αυτοτελή απόφασή του να ψηφίσει το ΟΠΔ επί τη βάσει των στοιχείων του ήδη ψηφισθέντος προϋπολογισμού).

Σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή υποβάλλεται στην ίδια Αρχή ο προϋπολογισμός, όπως διαμορφώνεται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους, ως αποτέλεσμα αναμορφώσεων (παρ. 6, άρθρο 77 του ν.4172/13).

1.3 Ανάρτηση – δημοσίευση του προϋπολογισμού

Αμέσως μόλις επικυρωθεί ο προϋπολογισμός, ο δήμος μεριμνά για την ενσωμάτωση αυτού, καθώς και κάθε άλλου στοιχείου που τυχόν έχει ζητηθεί στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων που τηρείται στο ΥΠΕΣΔΑ (παρ. 6, άρθρο 77 του ν.4172/13).

Δεδομένου ότι, οι διατάξεις της παρ. 9 του άρθρου 77 του ν.4172/2013, δεν καταργούν τις όμοιες της παρ. 5 του άρθρου 159 του ν.3463/2006 και της παρ. 6 του άρθρου 266 του ν.3852/2010, αυτές εξακολουθούν να ισχύουν. Συνεπώς, συνοπτική οικονομική κατάσταση του προϋπολογισμού, όπως τελικώς ψηφίστηκε από το δημοτικό συμβούλιο, αναρτάται υποχρεωτικά στην ιστοσελίδα του δήμου και δημοσιεύεται σε μια (1) τουλάχιστον ημερήσια ή εβδομαδιαία τοπική εφημερίδα ή, αν δεν υπάρχει, σε εφημερίδα που εκδίδεται στα όρια του νομού που εδρεύει αυτός. Η παράλειψη της ανωτέρω δημοσίευσης δεν επηρεάζει το κύρος της απόφασης του δημοτικού συμβουλίου, με την οποία ψηφίστηκε ο προϋπολογισμός.

Περαιτέρω, η ανωτέρω απόφαση του δημοτικού συμβουλίου δεν είναι εκτελεστή από την έκδοσή της, όπως οι λοιπές αποφάσεις του, αλλά απαιτείται προηγουμένως η επικύρωσή της από την αρμόδια Αρχή. Βεβαίως, τίθεται ούτως ή άλλως το ζήτημα, εάν η απόφαση του προϋπολογισμού, επικυρωμένη ή μη είναι εκτελεστή διοικητική πράξη ή όχι. Η απόφαση αυτή, σε κάθε περίπτωση, μπορεί να

αναπεμφθεί στο δήμο για διόρθωση, με συνέπεια να ισχύσουν εν τέλει διαφορετικές εγγραφές πιστώσεων. Συνεπώς, δέον να δημοσιεύεται αμέσως μετά την ψήφιση από το δημοτικό συμβούλιο, μόνο η απόφαση του συμβουλίου στον πίνακα ανακοινώσεων κλπ., η δε συνοπτική κατάσταση να δημοσιευτεί αμέσως μετά την επικύρωση της απόφασης, όπως προαναφέρθηκε.

Σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 175 του ν.3463/2006, με ΠΔ που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών, ρυθμίζονται μεταξύ άλλων τα προς δημοσίευση στοιχεία του προϋπολογισμού των δήμων. Το εν λόγω ΠΔ δεν έχει ακόμη εκδοθεί (έχει συναφθεί προγραμματική σύμβαση μεταξύ του ΥΠΕΣΔΑ και της ΕΕΤΑΑ ΑΕ για την ολοκλήρωσή του) και ως εκ τούτου η Συνοπτική οικονομική κατάσταση μπορεί να είναι είτε η Γενική Ανακεφαλαίωση Εσόδων και Εξόδων ανά Ομάδα, είτε η Συνοπτική Οικονομική Κατάσταση Προϋπολογισμού/Απολογισμού Εσόδων – Εξόδων της υπ' αριθμ. 7028/04 ΚΥΑ, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει. Η ως άνω Συνοπτική Οικονομική Κατάσταση υπογράφεται από τον Προϊστάμενο Οικονομικών Υπηρεσιών και τον Δήμαρχο, ενώ θα πρέπει να μνημονεύεται σε αυτή ο αριθμός της απόφασης του δημοτικού συμβουλίου με την οποία ψηφίστηκε ο προϋπολογισμός, μαζί με τον Αριθμό Διαδικτυακής Ανάρτησής της (ΑΔΑ) και ο αριθμός της απόφασης επικύρωσής της, από την αρμόδια Αρχή.

Περαιτέρω, από τις διατάξεις της περ. 6 της παρ. 2 και της παρ. 4 του άρθρου 2, της παρ. 4 του άρθρου 3, καθώς και του άρθρου 4 του ν.3861/2010, προβλέπεται ρητά ότι οι προϋπολογισμοί των δήμων δημοσιεύονται σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα και στο πρόγραμμα «Δι@ύγεια», αλλά και ότι αν δεν διενεργηθεί η εν λόγω δημοσίευση, ο προϋπολογισμός δεν εκτελείται.

1.4 Κυρώσεις

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών, που εκδίδεται ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του ΥΠΕΣΔΑ, είναι δυνατόν να επιβάλλεται παρακράτηση και μη απόδοση μέρους ή του συνόλου της μηνιαίας τακτικής επιχορήγησης του

δήμου από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους (ΚΑΠ), πλην των προνοιακών επιδομάτων:

- α) για όσο χρόνο καθυστερεί η ενσωμάτωση του σχεδίου και του επικυρωμένου προϋπολογισμού στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων που τηρείται στο ΥΠΕΣΔΑ, καθώς και η ψήφιση και αποστολή του προϋπολογισμού προς έλεγχο στην αρμόδια Αρχή και
- β) στην περίπτωση κατάρτισης και ψήφισης προϋπολογισμού, κατά παρέκκλιση των οδηγιών της σχετικής ΚΥΑ (παρ. 8, άρθρο 77 του ν.4172/13).

Περαιτέρω, η ίδια Αρχή, οφείλει να εφαρμόσει τις διατάξεις των άρθρων 232 κ.επ. του ν.3852/2010, περί απόδοσης ευθυνών στα υπαίτια αιρετά όργανα, εφόσον αυτά εσκεμμένα ολιγορούν να εισηγηθούν ή να ψηφίσουν τον προϋπολογισμό. Σχετική έγγραφη οδηγία εδόθη από το ΥΠΕΣΔΑ (ΑΠ 1467/18.01.2016), όταν δημοτικό συμβούλιο δήμου, δεν ψήφιζε τις αποφάσεις επιβολής τελών και κατά συνέπεια δεν μπορούσε να ψηφιστεί στη συνέχεια ο προϋπολογισμός, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να λειτουργήσει ο δήμος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2:

ΟΔΗΓΙΕΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΩΝ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ

2.1 Τμήμα του προϋπολογισμού εσόδων και εξόδων που αφορά ίδια έσοδα και επισφάλειες αντίστοιχα

Με την υπ' αριθμ. 47490/2012 (Β' 3390) ΚΥΑ παροχής οδηγιών για την κατάρτιση των προϋπολογισμών των δήμων οικονομικού έτους 2013, δόθηκε για πρώτη φορά οδηγία εγγραφής ύψους πιστώσεων σε συγκεκριμένες ομάδες εσόδων. Ειδικότερα για την ομάδα των ιδίων εσόδων ορίστηκε ρητά ότι το συνολικό ποσό,

δεν μπορεί να υπερβαίνει κατά περισσότερο από 30% το αντίστοιχο άθροισμα που κατ' εκτίμηση το μήνα κατάρτισης του προϋπολογισμού, θα προέκυπτε για το κλείσιμο του έτους 2012.

Με τις νεότερες ΚΥΑ και με την όμοια τελευταία υπ' αριθμ. 23976/2016 (Β' 2311) που αφορά στην κατάρτιση των προϋπολογισμών των δήμων οικονομικού έτους 2017, και με την παραδοχή ότι α) (ν) είναι το έτος μέσα στο οποίο καταρτίζουμε τον προϋπολογισμό του επόμενου έτους, β) (ν+1) είναι το έτος στο οποίο αναφέρεται ο προϋπολογισμός και γ) (ν-1) είναι το προηγούμενο έτος από αυτό της κατάρτισης, τότε ορίζεται ότι:

Τα ποσά που εγγράφονται στον προϋπολογισμό του έτους (ν+1) για τα ίδια έσοδα των κάτωθι αναφερόμενων Ομάδων Ι. και ΙΙ. υπολογίζονται διακριτά, με βάση τα αποτελέσματα εκτέλεσης των προϋπολογισμών των δύο προηγούμενων οικονομικών ετών και ειδικότερα με βάση τα ποσά που εισπράχθηκαν κατά το έτος (ν-1) σε συνδυασμό με την απόδοση των εισπράξεων από τον Ιανουάριο του έτους (ν) και μέχρι το κλείσιμο του μηνός που προηγείται από το μήνα κατάρτισης του σχεδίου του προϋπολογισμού από την οικονομική επιτροπή σε σχέση με το αντίστοιχο χρονικό διάστημα του έτους (ν-1). Τα στοιχεία αυτά θα πρέπει ήδη να έχουν ενσωματωθεί στις βάσεις δεδομένων που τηρούνται στο ΥΠΕΣΔΑ.

2.1.1 ΟΜΑΔΑ ΕΣΟΔΩΝ Ι.

Στην ομάδα αυτή περιλαμβάνονται οι κάτωθι κατηγορίες εσόδων:

Πίνακας 1: ΟΜΑΔΑ ΕΣΟΔΩΝ Ι.

Κ.Α.	ΟΜΑΔΑ ΕΣΟΔΩΝ Ι.
01	ΠΡΟΣΟΔΟΙ ΑΠΟ ΑΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ
02	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ
03	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΑΝΤΑΠΟΔΟΤΙΚΑ ΤΕΛΗ ΚΑΙ

	ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ
04	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΛΟΙΠΑ ΤΕΛΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
05	ΦΟΡΟΙ ΚΑΙ ΕΙΣΦΟΡΕΣ
07	ΛΟΙΠΑ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ
11	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΚΠΟΙΗΣΗ ΚΙΝΗΤΗΣ ΚΑΙ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ
14	ΔΩΡΕΕΣ – ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΕΣ – ΚΛΗΡΟΔΟΣΙΕΣ
15	ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΕΙΣ – ΠΡΟΣΤΙΜΑ – ΠΑΡΑΒΟΛΑ
16	ΛΟΙΠΑ ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ
21	ΕΣΟΔΑ ΠΟΕ ΠΟΥ ΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΙ ΓΙΑ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ – ΤΑΚΤΙΚΑ
22	ΕΣΟΔΑ Π.Ο.Ε. ΠΟΥ ΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΙ ΓΙΑ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ – ΕΚΤΑΚΤΑ
	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΑΘΡΟΙΣΜΑ ΙΔΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΟΜΑΔΑΣ Ι.

Υπολογίζεται η διαφορά που προκύπτει για το συνολικό άθροισμα της ΟΜΑΔΑΣ Ι. από την εκτέλεση του προϋπολογισμού της περιόδου από τον Ιανουάριο του έτους (ν) και μέχρι το κλείσιμο του μηνός (μήνας αναφοράς) που προηγείται από το μήνα κατάρτισης του σχεδίου του προϋπολογισμού του έτους (ν+1) και της αντίστοιχης περιόδου του έτους (ν-1). Εάν η ανωτέρω διαφορά είναι θετική (δηλαδή όταν η εκτέλεση μέχρι το μήνα αναφοράς του έτους (ν) έχει αποδώσει ποσό υψηλότερο από το αντίστοιχο του προηγούμενου έτους (ν-1), τότε το ανώτατο ποσό που μπορεί να εγγραφεί στον προϋπολογισμό έτους (ν+1) για την ΟΜΑΔΑ Ι. είναι το ποσό της εκτέλεσης του έτους (ν-1) προσαυξημένο κατά το ποσό

της θετικής διαφοράς. Εάν η ανωτέρω διαφορά είναι αρνητική, τότε το ανώτατο ποσό που μπορεί να εγγραφεί ως συνολικό άθροισμα για την ΟΜΑΔΑ I., είναι το ποσό του έτους (v-1).

Εάν μετά το κλείσιμο του έτους (v), η ανωτέρω διαφορά είτε από αρνητική γίνει θετική είτε το ποσό της θετικής διαφοράς αυξηθεί, τα ποσά που εγγράφηκαν στον προϋπολογισμό έτους (v+1) δύναται να αυξηθούν κατά τα οριζόμενα ανωτέρω και με ανάλογη αναμόρφωσή του.

Σε κάθε άλλη περίπτωση δεν επιτρέπεται η αναμόρφωση του προϋπολογισμού με αύξηση του συνολικού αθροίσματος της ΟΜΑΔΑΣ I., παρά μόνο εάν οι εισπράξεις κατά τη διάρκεια του έτους (v+1) δικαιολογούν την αύξηση των σχετικών προβλέψεων, ή μόνον σε εξαιρετικές περιπτώσεις, όπως ορίζουν οι σχετικές ΚΥΑ.

2.1.2 ΟΜΑΔΑ ΕΣΟΔΩΝ II.

Πίνακας 2: ΟΜΑΔΑ ΕΣΟΔΩΝ II.

Κ.Α.	ΟΜΑΔΑ ΕΣΟΔΩΝ II.
32	Εισπρακτέα υπόλοιπα από βεβαιωθέντα έσοδα κατά τα παρελθόντα έτη

Στην ομάδα εσόδων 32 εγγράφονται όλες οι απαιτήσεις (βεβαιωθέντα) που προέκυψαν κατά τα Προηγούμενα Οικονομικά Έτη (ΠΟΕ) και στην ομάδα δαπανών 85 «Προβλέψεις μη εισπραχτής εισπρακτέων υπολοίπων βεβαιωμένων κατά τα ΠΟΕ εντός του οικονομικού έτους» υποχρεωτικά εγγράφεται, ως πρόβλεψη μη εισπραχτής, το ποσό που προκύπτει από τα στοιχεία εκτέλεσης του προϋπολογισμού των δύο προηγούμενων ετών, σύμφωνα με τη μεθοδολογία που αναπτύχθηκε παραπάνω.

Κατά την αναμόρφωση του προϋπολογισμού στη διάρκεια του έτους δεν επιτρέπεται η μείωση του συνολικού ποσού που εγγράφηκε στην ομάδα «85» κατά

την κατάρτισή του, παρά μόνο εάν κατά την εκτέλεση του προϋπολογισμού τα εισπραχθέντα ποσά από την ομάδα «32» δικαιολογούν τη μείωση των προβλέψεων μη είσπραξης εισπρακτέων υπολοίπων από ΠΟΕ / ομάδα «85». Στην περίπτωση αυτή, ο προϋπολογισμός αναμορφώνεται και η ομάδα δαπανών «85» μειώνεται κατά το επιπλέον ποσό που εκτιμάται ότι θα εισπραχθεί από την ομάδα «32» μέχρι το τέλος του έτους, εφαρμοζόμενου για την εκτίμηση αυτή χρονολογικού ποσοστού ανάλογου με το χρόνο κατά τον οποίο επιτεύχθηκε η υπέρβαση των εισπράξεων από την ομάδα «32».

2.1.3 Έσοδα από ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα και δαπάνες ανταποδοτικών υπηρεσιών

Σύμφωνα με τις ως άνω ΚΥΑ οδηγιών κατάρτισης των προϋπολογισμών των δήμων και ειδικά για τα έσοδα από ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα και τις αντίστοιχες δαπάνες των υπηρεσιών, προβλέπεται ότι:

Οι εγγραφές στο σκέλος των δαπανών που αφορούν σε ανταποδοτικές υπηρεσίες (όπως υπηρεσία ύδρευσης, υπηρεσία καθαριότητας & φωτισμού) για τον προϋπολογισμό του έτους (v+1) θα πρέπει να γίνονται με γνώμονα το κόστος παροχής της υπηρεσίας σε συνδυασμό με το ύψος των εσόδων που αναμένεται να εισπραχθούν εντός του έτους (v). Σε περίπτωση που τα εισπραττόμενα έσοδα του έτους (v) εκτιμάται ότι δεν θα καλύψουν τη δαπάνη της ανταποδοτικής υπηρεσίας του έτους (v), τότε το ποσό που δεν καλύπτεται θα πρέπει να συνυπολογιστεί στην απόφαση καθορισμού του ύψους των τελών για το έτος (v+1), επιφέροντας αύξηση αυτών.

Αντίστοιχα, θα πρέπει να συνυπολογίζεται τυχόν υπερκάλυψη της δαπάνης από τα εισπραττόμενα έσοδα. Στο πλαίσιο αυτό, στην απόφαση επιβολής των τελών υποχρεωτικά αναγράφονται τα σχετικά στοιχεία εσόδων και εξόδων που προκύπτουν από:

- την εκτέλεση του προϋπολογισμού του έτους (v-1)
- την εκτέλεση της περιόδου από την αρχή του έτους (v) και μέχρι το μήνα κατάρτισης του σχεδίου του προϋπολογισμού του έτους (v+1)

- την εκτέλεση του προϋπολογισμού έτους (v-1) για την ίδια, ως άνω περίοδο {δηλ. εάν το σχέδιο προϋπολογισμού (v+1) καταρτίζεται Ιούλιο έτους (v), τα στοιχεία Ιαν-Ιουνίου (v-1) και (v)}

- την εκτίμηση εισπράξεων και δαπανών για το σύνολο του έτους (v), η οποία υπολογίζεται με βάση τη χρονική πορεία εκτέλεσης του προϋπολογισμού του έτους (v-1).

Για τον προσδιορισμό του ύψους των συντελεστών επιβολής των ανταποδοτικών τελών λαμβάνεται υπόψη ότι τα έσοδα πρέπει να:

α) καλύπτουν το σύνολο των δαπανών των αντίστοιχων υπηρεσιών ώστε να μην δημιουργούνται ελλείμματα στις υπηρεσίες αυτές, συνυπολογίζοντας παράλληλα τυχόν διαφορές που προκύπτουν από την ανεπαρκή κάλυψη της δαπάνης, σύμφωνα με τα ανωτέρω στοιχεία,

β) μην υπερβαίνουν το ύψος των δαπανών που απαιτούνται για την παροχή των ανταποδοτικών υπηρεσιών, άλλως υποκρύπτεται φορολογία, κατά παράβαση της αρχής της ανταποδοτικότητας και

γ) καλύπτουν αποκλειστικά και μόνο τις δαπάνες των αντίστοιχων υπηρεσιών και δεν μπορούν να εξυπηρετήσουν άλλες δαπάνες του δήμου.

Σε κάθε περίπτωση, ανεξαρτήτως των εγγραφών που γίνονται στην κατηγορία εσόδων 03 «έσοδα από ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα», δεν πρέπει να παραβιάζεται το ανώτατο όριο συνολικών εσόδων που αναφέρεται για την ΟΜΑΔΑ ΕΣΟΔΩΝ Ι., σύμφωνα με τα ανωτέρω οριζόμενα.

Επιπλέον, κατά τον έλεγχο που διενεργείται από την αρμόδια Αρχή, ως προς την ισοσκέλιση των ανταποδοτικών τελών στον προϋπολογισμό δήμου, στο σκέλος των εσόδων λαμβάνεται υπόψη μεταξύ άλλων (συμπεριλαμβανομένου του σχετικού χρηματικού υπολοίπου) η προσδοκία εισπράξεων από οφειλές ανταποδοτικών τελών ΠΟΕ (δηλ. 32-85) και τα έσοδα από παλαιές οφειλές, που βεβαιώνονται το τρέχον έτος (ΚΑΕ 21). Διευκρινίζεται ότι, για τον υπολογισμό των επισφαλειών στην είσπραξη οφειλών από ανταποδοτικά τέλη, θα χρησιμοποιηθεί αναλογικά ο τύπος που ορίζεται στην παρούσα ΚΥΑ για τον υπολογισμό του συνόλου των επισφαλειών (ΚΑΕ 85).

Αντίστοιχα, στο σκέλος των δαπανών, για την ισοσκέλιση λαμβάνονται υπόψη μεταξύ άλλων και οι δαπάνες ΠΟΕ, που δεν πληρώθηκαν (ΚΑΕ 81).

2.1.4 ΟΜΑΔΑ ΕΣΟΔΩΝ ΙΙΙ.

Πίνακας 3: ΟΜΑΔΑ ΕΣΟΔΩΝ ΙΙΙ.

Κ.Α.	ΟΜΑΔΑ ΕΣΟΔΩΝ ΙΙΙ.
31	Εισπράξεις από δάνεια
41	Εισπράξεις υπέρ του Δημοσίου και τρίτων
42	Επιστροφές Χρημάτων
51	Χρηματικό Υπόλοιπο Προηγούμενης Χρήσης

Όπως παρατηρούμε, στην εν λόγω Ομάδα Εσόδων, όπως και στο μέρος Ι των εσόδων του προϋπολογισμού, απεικονίζονται τα υπόλοιπα χρηματικών διαθεσίμων ΠΟΕ, όπως αυτά προκύπτουν από την προσαρμογή των αντίγραφων κίνησης (extrait) των τραπεζικών λογαριασμών {31-12- (v)} στα βιβλία του φορέα, λαμβάνοντας υπόψη τα μετρητά του ταμείου, τις εισπρακτέες ή πληρωτέες επιταγές, καθώς και μη ενταλματοποιηθείσες συναλλαγές.

2.2 Υποχρεωτικές αναμορφώσεις προϋπολογισμού

Όπως επίσης προβλέπεται στις ανωτέρω ΚΥΑ, μετά τη λήξη της χρήσης του έτους (v) και εντός του 1ου τετραμήνου του έτους (v+1), οι δήμοι υποχρεούνται να επανελέγξουν τις παραδοχές με βάση τις οποίες κατήρτισαν τον προϋπολογισμό τους, ειδικά για τις ΟΜΑΔΕΣ ΕΣΟΔΩΝ Ι. και ΙΙ., το χρηματικό υπόλοιπο και τις οφειλές ΠΟΕ, και να προχωρήσουν σε αναμόρφωσή του, λαμβάνοντας υπόψη τα πραγματικά οικονομικά αποτελέσματά τους, όπως αυτά έχουν διαμορφωθεί την 31.12 του προηγούμενου έτους, προκειμένου αυτός να καταστεί ρεαλιστικός.

Επιπλέον, κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους η εκτίμηση των εγγραφών στα έσοδα ελέγχεται από το δημοτικό συμβούλιο κατά τα οριζόμενα των διατάξεων της παρ. 9 του άρθρου 266 του ν.3852/2010, όπως έχουν αντικατασταθεί με τις όμοιες του άρθρου 39 του ν.4257/2014 (Α' 93) και ισχύουν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3:

ΚΥΡΙΕΣ ΠΗΓΕΣ ΕΣΟΔΩΝ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ

3.1 Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι

Πέραν των εσόδων που περιγράφηκαν στις ανωτέρω ΟΜΑΔΕΣ ΕΣΟΔΩΝ Ι, ΙΙ και ΙΙΙ, οι ΚΑΠ, οι οποίοι προέρχονται από θεσμοθετημένους υπέρ των ΟΤΑ πόρους και εγγράφονται στον Κρατικό Προϋπολογισμό (ΚΠ) κάθε έτους, αποτελούν σημαντικό τακτικό έσοδό τους. Πιο συγκεκριμένα οι ΚΑΠ συνδέονται άμεσα με τα έσοδα του ΚΠ μιας και αποτελούν συγκεκριμένα ποσοστά επί του Φόρου Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων, του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας και του Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων.

Κατά την τελευταία πενταετία, μία σειρά από θεσμικές παρεμβάσεις, όπως η εφαρμογή των ΜΠΔΣ και οι οριζόντιες περικοπές του ΚΠ σε συνδυασμό με τη μείωση των κρατικών εσόδων, επέφεραν σημαντική μείωση στους ΚΑΠ.

Για τα έτη 2009 έως και 2013, που σημειώθηκε σημαντική μείωση των κρατικών εσόδων και προκειμένου να μην απαιτηθεί η επιστροφή πόρων προς τον

ΚΠ, η εκκαθάριση των εσόδων των δήμων ρυθμίστηκε και πραγματοποιήθηκε στη βάση των προεκτιμώμενων αντί των απολογισθέντων ετήσιων εσόδων. Ταυτόχρονα προβλέφθηκε από το έτος 2013 και μετά, ειδική επιχορήγηση για την ενίσχυση των δήμων.

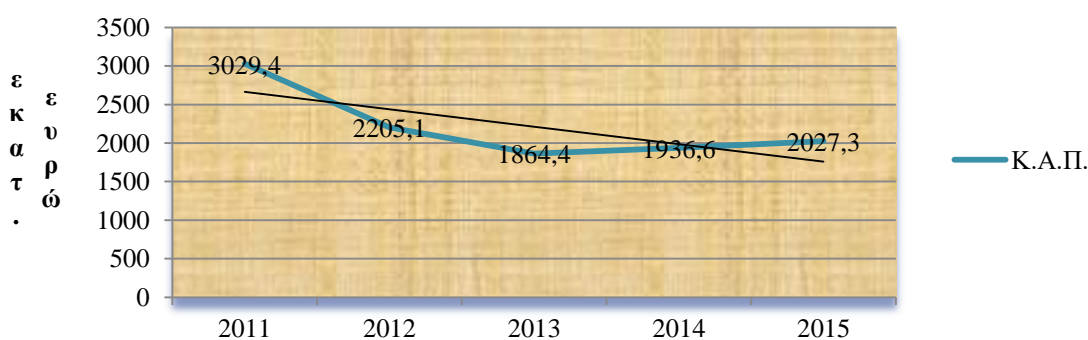
Στον παρακάτω πίνακα απεικονίζεται η διαμόρφωση των ΚΑΠ κατά τα έτη 2011-2015, χωρίς να συνυπολογιστεί το κόστος της αρμοδιότητας της μεταφοράς μαθητών που από το έτος 2015 μεταφέρθηκε στις Περιφέρειες και με την παραδοχή ότι οι ετήσιες αποδόσεις των ποσών των ΚΑΠ περιορίζονται βάσει διάταξης νόμου στο 90%, καθώς το υπόλοιπο 10% αποτελεί δημόσιο έσοδο.

Πίνακας 4: ΚΑΠ ΔΗΜΩΝ 2011-2015

ΚΑΠ ΔΗΜΩΝ 2011 – 2015 (σε εκ. ευρώ)						
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	2011	2012	2013	2014	2015	% ΜΕΤΑ-ΒΟΛΗ 2011-2015
ΚΑΠ_ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	3029,4	2205,1	1864,4	1936,6	2027,3	-33,1%
ΚΑΠ_ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ (ΣΑΤΑ)	440,9	349,0	290,0	180,0	180,0	-59,2%
Σύνολο - ΚΑΠ Α΄ ΒΑΘΜΟΥ	3470,3	2554,1	2154,4	2116,6	2207,3	-36,4%
ΠΑΡΑΚΡΑΤΗΘΕΝΤΕΣ ΠΟΡΟΙ	213,9	213,9	213,9	213,9	213,9	0,0%
ΕΙΔΙΚΗ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ	0,0	0,0	312,9	235,8	150,4	-51,9%
Γενικό Σύνολο	3684,2	2768,0	2681,2	2566,3	2571,6	-30,2%

Πηγή: ΥΠΕΣΔΑ

Στο κάτωθι διάγραμμα χρόνου απεικονίζεται η διαμόρφωση της τακτικής επιχορήγησης των δήμων από τους ΚΑΠ κατ' έτος, όπου εμφανίζεται μείωση κατά 37% περίπου από το 2011 έως το 2015. Διευκρινίζεται βεβαίως ότι, λειτουργικές δαπάνες δεν καλύπτονται μόνον από τους ΚΑΠ, αλλά και από τους παρακρατηθέντες πόρους και την ειδική επιχορήγηση που συμπεριλαμβάνονται στον παραπάνω πίνακα, καθώς και από ίδια έσοδα των δήμων. Συμπληρωματικά αναφέρεται ότι το έτος 2016 θα αποδοθεί στους δήμους η τελευταία από τις οκτώ ετήσιες και ισόποσες (213,9 εκ. €) δόσεις των παρακρατηθέντων και ότι το έτος 2017 η ειδική επιχορήγηση είναι κατά πολύ μικρότερη από τα ποσά που έως σήμερα αποδίδονται από το Υπουργείο Οικονομικών.

Γράφημα 1: Αποδόσεις ΚΑΠ στο σύνολο των δήμων για κάλυψη λειτουργικών αναγκών τους

Πηγή: ΥΠΕΣΔΑ & Ιδία Επεξεργασία

3.2 Τέλη και δικαιώματα

3.2.1 Τέλος καθαριότητας και Φωτισμού

Από τις διατάξεις των άρθρων 21 και 22 του ΒΔ της 24/9-20/10.1958, όπως αυτές έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν από πλείστους νόμους (25/75, 429/76, 1080/80, 1828/89, 2130/93, 2307/95, 2503/97, 2539/97, 3345/2005) προβλέπεται η επιβολή ενοποιημένου πλέον τέλους καθαριότητας και φωτισμού, με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, για την αντιμετώπιση των δαπανών παροχής των

αντίστοιχων υπηρεσιών, καθώς και κάθε άλλης δαπάνης από παγίως παρεχόμενες στους πολίτες δημοτικές ή κοινοτικές υπηρεσίες ανταποδοτικού χαρακτήρα. Γίνεται σαφές λοιπόν ότι αναφερόμαστε σε πλήρως ανταποδοτικό τέλος³, αφού στους υπόχρεους για την καταβολή του παρέχεται συγκεκριμένη και ειδική αντιπαροχή. Το παράδοξο είναι ότι, το τέλος βεβαιώνεται σε βάρος όλων των κατοίκων του δήμου και όχι σε βάρος αυτών που εν τέλει εξυπηρετούνται και κάνουν χρήση των αντίστοιχων υπηρεσιών. Δεν εξετάζεται δηλαδή, εάν πράγματι ο κάτοικος και ιδιοκτήτης ενός ακινήτου πετά τα σκουπίδια του στους κάδους απορριμμάτων του δήμου, χρησιμοποιεί τους καθαρούς κοινόχρηστους χώρους, ή εάν ο έξωθεν χώρος του ακινήτου του φωτίζεται από τους λαμπτήρες του δημοτικού φωτισμού. Επίσης, δεν εξετάζεται ούτε και εάν οι υπηρεσίες καθαριότητας και φωτισμού λειτουργούν πλημμελώς, ή λειτουργούν μεν, αλλά εξυπηρετούν πλημμελώς τους κατοίκους.

Σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 5 του ν.3345/2005, οι οποίες αντικατέστησαν το τρίτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 3 του ν.25/1975 (Α' 74), τα ακίνητα (στεγασμένα ή μη) που δεν χρησιμοποιούνται, σύμφωνα με υπεύθυνη δήλωση του ιδιοκτήτη ή του νόμιμου εκπροσώπου του και δεν ηλεκτροδοτούνται, ύστερα από βεβαίωση της ΔΕΗ, απαλλάσσονται από την καταβολή δημοτικών τελών καθαριότητας για όσο χρόνο παραμένουν κλειστά. Σε περίπτωση που διαπιστώνεται χρησιμοποίηση του ακινήτου, επιβάλλεται σε βάρος των υπόχρεων ολόκληρο το τέλος που αναλογεί σε κάθε κατηγορία ακινήτου μαζί με το σχετικό πρόστιμο, αναδρομικά από το χρόνο απαλλαγής.

Κατά πάγια θέση του ΥΠΕΣΔΑ, από τη γραμματική ερμηνεία της παραπάνω διάταξης, δεν προκύπτει χρονικός περιορισμός, όσον αφορά στην υποβολή τόσο της υπεύθυνης δήλωσης του ιδιοκτήτη του ακινήτου (ή του νόμιμου εκπροσώπου του), όσο και της βεβαίωσης της ΔΕΗ (ή άλλου παρόχου), η οποία πιστοποιεί τη μη ηλεκτροδότηση του ακινήτου, προκειμένου να απαλλαγεί το ακίνητο από το τέλος καθαριότητας – φωτισμού. Επισημαίνεται ωστόσο, ότι η απαλλαγή αυτή μπορεί να ισχύει μόνο από την ημερομηνία κατάθεσης των ανωτέρω δικαιολογητικών και ύστερα, ώστε να συντρέχει η δυνατότητα ελέγχου

³ Το τέλος φωτισμού πριν την ενοποίησή του με αυτό της καθαριότητας δεν ήταν ανταποδοτικό κατά πάγια νομολογία του ΣτΕ (λ.χ 1936/92 ΔιΔικ 1993)

από τον οικείο δήμο, του κατά πόσο το ακίνητο δεν χρησιμοποιείται (ΑΠ οικ. 2856/20.1.2015 ΥΠΕΣ).

3.2.2 Τέλη και δικαιώματα ύδρευσης, άρδευσης και αποχέτευσης

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 75 του ν.3463/2006, οι αρμοδιότητες των δήμων αφορούν, κυρίως, τους τομείς: «α) Ανάπτυξης, στον οποίο περιλαμβάνεται ιδίως7. Ο σχεδιασμός, η κατασκευή, συντήρηση και διαχείριση υποδομών για τη στήριξη της τοπικής οικονομίας, όπως έργων..., συστημάτων **άρδευσης**.... β) Περιβάλλοντος, στον οποίο περιλαμβάνεται, ιδίως...4....καθώς και η κατασκευή, συντήρηση και διαχείριση συστημάτων **αποχέτευσης** και βιολογικού καθαρισμού... γ) Ποιότητας Ζωής και Εύρυθμης Λειτουργίας των Πόλεων και των Οικισμών, στον οποίο περιλαμβάνεται, ιδίως... 1.Η εξασφάλιση και διαρκής βελτίωση των τεχνικών και κοινωνικών υποδομών στις πόλεις και τα χωριά, όπως η κατασκευή, συντήρηση και διαχείριση συστημάτων **ύδρευσης**, αφαλάτωσης...»

Οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 19 του ΒΔ της 24/9-20/10/1958, ιδίως για τα τέλη και δικαιώματα ύδρευσης, προβλέπουν ότι αυτά επιβάλλονται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, σε βάρος όσων κάνουν χρήση της υπηρεσίας και όχι αδιακρίτως σε βάρος του συνόλου των κατοίκων του δήμου, ήτοι έχουν ανταποδοτικό χαρακτήρα (Γνωμ. ΝΣΚ 1198/1968, ΣτΕ 1846/1969). Πρόκειται για μια αξιόλογη φορολογική εξουσία που παρέχεται στους δήμους, αφού τους δίνεται η δυνατότητα επιβολής τελών ή δικαιωμάτων σε κάθε περίπτωση χρήσης δημοτικού κτήματος, έργου ή υπηρεσίας, για τα οποία δεν θεσπίζεται αντίστοιχο έσοδο από ειδικότερες διατάξεις (**Θεοδώρου, 2007**). Περαιτέρω δεν απόκειται στη διακριτική ευχέρεια του δημοτικού συμβουλίου η επιβολή τους ή μη, αλλά είναι υποχρεωτική εκ του νόμου, εκτός βέβαια στην περίπτωση που δεν προβλέπεται καμία δαπάνη για την παροχή αυτής της υπηρεσίας.

Εφόσον ο δήμος έχει συστήσει Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης και Αποχέτευσης του ν.1069/1980, η παραπάνω αρμοδιότητα εκχωρείται στην επιχείρηση και ασκείται από αυτή, Ο δήμος δεν έχει πλέον το δικαίωμα επιβολής του τέλους και των δικαιωμάτων ύδρευσης και άρδευσης, τα οποία επιβάλλονται από την επιχείρηση, σύμφωνα με τις διατάξεις του προαναφερθέντος νόμου, όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υπ' αριθμ. 16/ΑΠ 16898/19.8.2010 Εγκύκλιο του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, τα έσοδα από τα τέλη ύδρευσης και αποχέτευσης που επιβάλλονται από τις ΔΕΥΑ κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 10 του ν.1069/1980 (με εξαίρεση το πρόσθετο ειδικό τέλος της περ. α) πρέπει να καλύπτουν τις δαπάνες του προσωπικού, τις δαπάνες που σχετίζονται με τη λειτουργία και τη συντήρηση του δικτύου, τα τοκοχρεωλύσια σχετικών συναφθέντων δανείων και τις αποσβέσεις των παγίων εγκαταστάσεων και (άρθρο 25, παρ 2 του ν.1069/1980).

Αντίστοιχα τα έσοδα από το πρόσθετο ειδικό τέλος (περ. α του άρθρου 10) που επιβάλλεται υπέρ των ΔΕΥΑ⁴ για τη μελέτη και κατασκευή των έργων ύδρευσης και αποχέτευσης και επί επέκτασης της περιοχής αρμοδιότητας της επιχείρησης, διατίθενται αποκλειστικά για τη μελέτη, κατασκευή, ανακατασκευή ή επέκταση της ύδρευσης και αποχέτευσης, ή την εξόφληση τοκοχρεωλυσίων από δάνεια συναφθέντα για την εκτέλεση έργων (παρ. 1 και 2 του άρθρου 10 και παρ.1 του άρθρου 11 του ν. 1069/1980). Το ειδικό τέλος υπολογίζεται σε ποσοστό 80% επί της αξίας του καταναλισκόμενου ύδατος, δηλαδή επί της πραγματικής κατανάλωσης νερού (και όχι επί πλασματικής, οριζόμενης ως ελάχιστης / πάγιας κατανάλωσης νερού).

3.2.3 Τέλος Διαμονής Παρεπιδημούντων

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν.339/1976 (Α' 136), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, επιβάλλεται υπέρ των δήμων τέλος διαμονής παρεπιδημούντων, επί του καταβαλλομένου μισθώματος κλίνης, ενοικιαζομένου δωματίου, διαμερίσματος, χώρου ή θέσης σε οργανωμένη κατασκήνωση, (CAMPING) εφ' όσον η διαμονή διαρκεί λιγότερο του εξαμήνου. Τα τέλος σύμφωνα με την τελευταία τροποποίηση του άρθρου 23 του ν.3756/2009 (Α' 53) ορίστηκε από 1.1.2009 σε ποσοστό 0,5%.

⁴ Σύμφωνα με το άρθρο 11, παρ.1 το ειδικό τέλος επιβάλλεται για μία δεκαετία, η οποία αρχίζει από την 1^η Ιανουαρίου του επόμενου από τη σύσταση της επιχείρησης, έτους. Με τα άρθρα 43, παρ. 3 του ν. 2065/1992 και 26, παρ. 3 του ν. 3013/2002, παρατάθηκε για μία δεκαετία από την, κατά περίπτωση, λήξη του, ο χρόνος επιβολής του πρόσθετου ειδικού τέλους.

Περαιτέρω, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 του ως άνω νόμου, δικαιούχοι του τέλους διαμονής παρεπιδημούντων είναι:

- α) Οι δήμοι που έχουν χαρακτηριστεί σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις ως λουτροπόλεις, ή οργανωμένοι αρχαιολογικοί τόποι, ή τουριστικοί τόποι, ή τόποι θερινής διαμονής. Προκειμένου περί δήμων που έχουν χαρακτηριστεί σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις ως τουριστικοί τόποι, ή τόποι θερινής διαμονής, η επιβολή είναι δυνατή κατόπιν απόφασης του οικείου δημοτικού συμβουλίου, με την οποία θα βεβαιώνεται ότι συνεπεία της αυξημένης στα διοικητικά όρια του δήμου, τουριστικής κίνησης, προκαλούνται εις βάρος αυτού δαπάνες καθαριότητας και φωτισμού, ή ανάγκη εκτελέσεως έργων προς αντιμετώπιση των προβλημάτων που δημιουργούνται από την αιτία αυτή. Η απόφαση αυτή χρήζει επικύρωσης από την αρμόδια για την εποπτεία του δήμου, Αρχή.
- β) Οι δήμοι, εντός των διοικητικών ορίων των οποίων υπάρχουν αυτοτελείς συνοικισμοί λουτροπόλεων (ξενοδοχεία, εστιατόρια, μπαρ, κατοικία κλπ.) διαρκούς, ή εποχιακής λειτουργίας, προς εξυπηρέτηση της εκμετάλλευσης και λειτουργίας εν γένει ιαματικών πηγών, αναγνωρισμένων σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις ως τέτοιες, είτε δηλαδή τουριστικού, είτε τοπικού ενδιαφέροντος.
- γ) Οι Δήμοι, ή πρώην κοινότητες Αμαρουσίου, Γλυφάδας, Κηφισιάς, Παλαιού Φαλήρου, Χαϊδαρίου, Καλλιθέας, Χαλανδρίου, Βούλας, Βουλιαγμένης, Εκάλης, Ελληνικού, Καλαμακίου, Λυκόβρυσης, Μελισσίων, Μεταμορφώσεως, Νέας Ερυθραίας, Νέας Πεντέλης, Πεύκης και Φιλοθέης της περιφέρειας της πρώην διοικήσεως πρωτεύουσας και του δήμου Καλαμαριάς της περιφέρειας του πρώην Δήμου Θεσσαλονίκης.

Εκτός από τις παραπάνω περιπτώσεις, το τέλος διαμονής παρεπιδημούντων μπορεί να επιβληθεί και από τους λοιπούς δήμους της χώρας, όπως ρητά ορίζουν οι διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν.1080/80 (Α' 246), κατόπιν απόφασης του δημοτικού συμβουλίου, η οποία θα βεβαιώνει επίσης ότι εξαιτίας της αυξημένης τουριστικής κίνησης, προκαλούνται σε βάρος του δήμου υψηλότερες δαπάνες καθαριότητας και φωτισμού, ή ανάγκη εκτέλεσης έργων προς αντιμετώπιση των προβλημάτων που δημιουργούνται από την αιτία αυτή. Η επιβολή τέλους, χωρίς αυτήν την βεβαίωση, είναι μη νόμιμη, αλλά δεν είναι απαραίτητο να αποδεικνύεται με λεπτομερή στοιχεία η αύξηση της τουριστικής κίνησης, ούτε και να

προσδιορίζεται το ύψος δαπάνης των έργων, ή εν γένει των δαπανών που πρόκειται να εκτελεστούν (ΣτΕ 2486/93 ΔιΔικ 1994 σελ. 1384, ΑΠ 462/1983 ΕΕΝ 1984 σελ. 44). Η σχετική απόφαση του δημοτικού συμβουλίου πρέπει να ληφθεί μέχρι τέλος Ιουνίου ενός έτους, για να ισχύσει για το επόμενο οικονομικό έτος και δεν μπορεί να επιβληθεί για περιορισμένο χρονικό διάστημα εντός του ίδιου οικονομικού έτους (παρ. 2 και 7, άρθρο 6 του ν.1080/80).

Από τα προαναφερθέντα, σε συνδυασμό με τα οριζόμενα στο άρθρο 17 του ν.1080/80, η οποία είναι νεότερη διάταξη, όπου ρητά αναφέρεται ότι οι δαπάνες των υπηρεσιών καθαριότητας και φωτισμού πρέπει υποχρεωτικά να καλύπτονται από το αντίστοιχο τέλος καθαριότητας και φωτισμού, προκύπτει σαφώς ότι το τέλος διαμονής παρεπιδημούντων δεν έχει ανταποδοτικό χαρακτήρα. Ως εκ τούτου τυπικά δεν μπορούν τα έσοδα από αυτό το τέλος να καλύψουν δαπάνες των εν λόγω ανταποδοτικών υπηρεσιών και να «χρησιμοποιηθούν» για την ισοσκέλιση εσόδων – δαπανών τους, κατά την κατάρτιση του προϋπολογισμού των δήμων. Αυτή είναι άλλωστε και η απάντηση του ΥΠΕΣΔΑ, στα κατά καιρούς σχετικά ερωτήματα περί του τρόπου χειρισμού των εσόδων αυτών, που υποβάλλονται από ενδιαφερομένους δήμους.

3.3 Μείωση ή απαλλαγή από τα δημοτικά τέλη

Σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 202 του ν.3463/2006, με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του αριθμού των μελών του, είναι δυνατή η μείωση δημοτικών τελών, ή η απαλλαγή από αυτά για τους απόρους, τα άτομα με αναπηρίες, τους πολύτεκνους, τους τρίτεκνους, τις μονογονεϊκές οικογένειες και τους μακροχρόνια άνεργους, όπως η ιδιότητα των ανωτέρω οριοθετείται αντίστοιχα από την κείμενη νομοθεσία, καθώς και τους δικαιούχους του πρώτου Κεφαλαίου του ν.4320/2015 (Α` 29), ήτοι σε άτομα και οικογένειες, που διαβιούν σε συνθήκες ακραίας φτώχειας, όπως εκάστοτε αυτοί ορίζονται με τις υπουργικές αποφάσεις του άρθρου 5 του ίδιου νόμου.

Με την ίδια απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, μπορεί να τίθενται και εισοδηματικά κριτήρια για τη χορήγηση της ως άνω μείωσης ή απαλλαγής. Η

επίπτωση στα έσοδα του δήμου που προκύπτει από τη λήψη της παραπάνω απόφασης, αποτυπώνεται υποχρεωτικά και λαμβάνεται υπόψη κατά την κατάρτιση του προϋπολογισμού του έτους εφαρμογής της, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις. Ειδικά για την ευπαθή κοινωνική ομάδα των ατόμων με αναπηρία συμπεριλαμβανομένων και των οικογενειών που έχουν στη φροντίδα τους άτομα με αναπηρία, σε περίπτωση λήψης εισοδηματικών κριτηρίων, λαμβάνεται υπόψη το πρόσθετο κόστος που απαιτείται για την κάλυψη των αναγκών αναπηρίας. Στο εισοδηματικό κριτήριο που αφορά στην ανωτέρω κοινωνική ομάδα, θα πρέπει να υπολογίζεται μόνο το φορολογητέο εισόδημα, ώστε να μην προσμετρούνται τα πάσης φύσεως επιδόματα αναπηρίας (προνοιακά επιδόματα, εξωιδρυματικό επίδομα, επίδομα κίνησης, διατροφικό επίδομα νεφροπαθών και μεταμοσχευμένων συμπαγών οργάνων κ.λπ.) τα οποία είναι σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις αφορολόγητα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4:

ΑΝΑΛΥΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ – ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ

4.1 Ανάλυση οικονομικών στοιχείων - Γενικές παρατηρήσεις και διαπιστώσεις

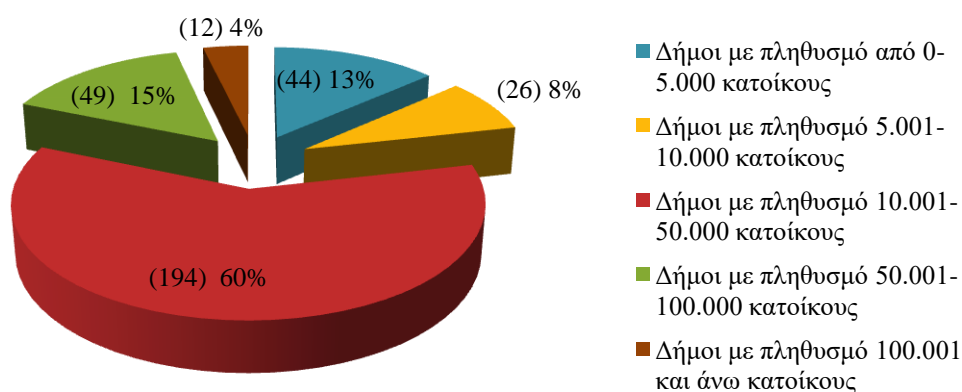
Εν όψει των προηγούμενων κεφαλαίων, κρίνεται σκόπιμο να εξεταστεί η πορεία και η δυνατότητα είσπραξης των πάσης φύσεως ιδίων εσόδων των δήμων, καθώς είναι η βασική πλέον πηγή χρηματοδότησής τους και ειδικά για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών τους.

Οι πιστώσεις των χρηματοδοτούμενων ή συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων από την Ευρωπαϊκή Ένωση, που επίσης είναι μια σημαντική πηγή εσόδων για την άσκηση της αναπτυξιακής και κοινωνικής τους πολιτικής, είναι ειδικευμένες για το σκοπό που προορίζονται και δεν μπορούν να καλύψουν άλλες

δαπάνες και δη λειτουργικές, ιδίως των ανταποδοτικών υπηρεσιών των δήμων (καθαριότητα, ύδρευση κλπ.).

Το προαναφερθέν, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι, τα ανταποδοτικά έσοδα που εισπράττονται από τους δήμους, κατόπιν επιβολής τελών, ως ειδικότερη κατηγορία των ιδίων εσόδων τους, επιβαρύνει τους πολίτες και δημιουργεί δυσκολίες, ή αδυναμία τήρησης των οδηγιών που παρέχονται με τις προαναφερθείσες ΚΥΑ κατάρτισης των προϋπολογισμών των δήμων και ισοσκέλισης τους. Από την ανάλυση οικονομικών στοιχείων των δήμων και επιλεγμένων δεικτών που ακολουθεί προκύπτουν χρήσιμα συμπεράσματα.

Για την καλύτερη ανάλυση-σύγκριση των οικονομικών στοιχείων, οι δήμοι της χώρας διαιρούνται σε πέντε ομάδες με βάση τον πραγματικό πληθυσμό της απογραφής⁵ έτους 2011, ήτοι Δήμοι Α με πληθυσμό από 0 έως 5.000 κατοίκους, Δήμοι Β με πληθυσμό από 5.001 έως 10.000 κατοίκους, Δήμοι Γ με πληθυσμό από 10.001 έως 50.000 κατοίκους, Δήμοι Δ με πληθυσμό από 50.001 έως 100.000 κατοίκους και Δήμοι Ε με πληθυσμό άνω των 100.000 κατοίκων.

Γράφημα 2: Οι 325 δήμοι κατανεμημένοι με βάση τον πληθυσμό τους (απογραφή 2011)

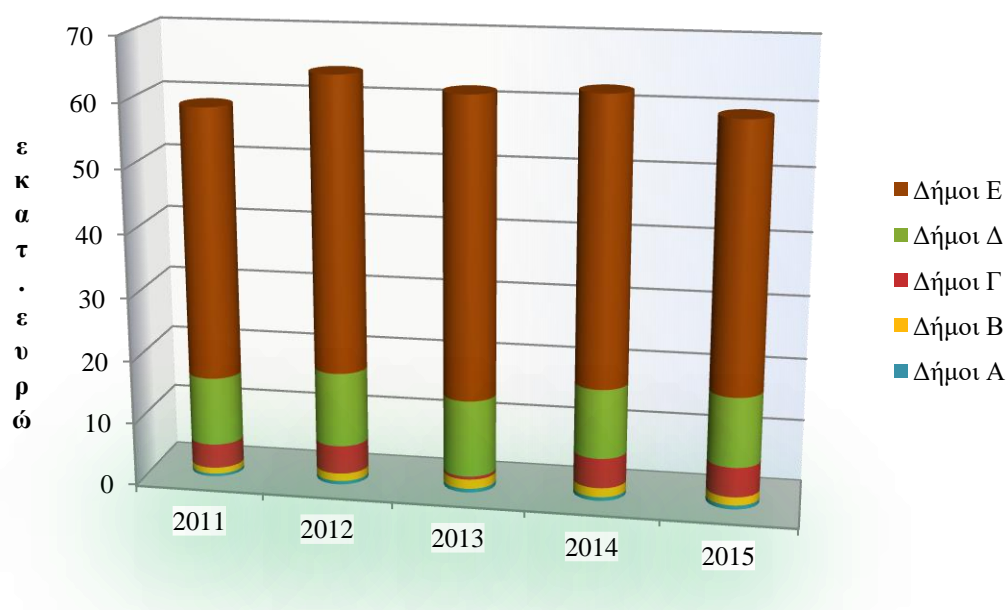
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ & Ιδία Επεξεργασία

Από τα απογραφικά οικονομικά στοιχεία όλων των δήμων, ήτοι έκαστης ομάδας δήμων υπολογίστηκε ο μέσος όρος κάθε κατηγορίας εσόδου ή δαπάνης, ώστε να αντιπροσωπεύει κάθε δήμο που ανήκει σε αυτήν την ομάδα και

⁵ Πηγή: www.statistics.gr

υπολογίστηκαν τα προς εξέταση μεγέθη των εσόδων και των δαπανών τους, καθώς και οι σχετικοί αριθμοδείκτες που παρατίθενται στη συνέχεια.

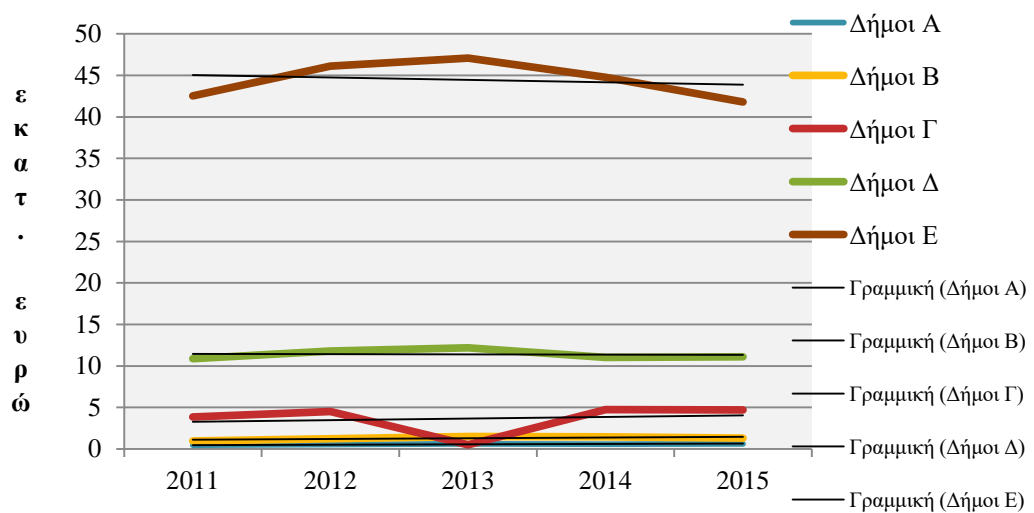
Από την γραφική απεικόνιση που ακολουθεί (διάγραμμα με σωρευμένους κυλίνδρους) των ιδίων εσόδων έκαστου δήμου ανά κατηγορία (Α, Β, Γ, Δ και Ε) αθροιστικά φαίνεται το συνολικό ύψος αυτών για τα έτη 2011 έως 2015 και διαπιστώνεται ότι το μεγαλύτερο μέρος προέρχεται από τους δήμους που έχουν πληθυσμό άνω των 100.000 χιλιάδων κατοίκων, παρά το γεγονός ότι είναι αριθμητικά λιγότεροι (12 δήμοι).

Γράφημα 3: Ύψος ιδίων εσόδων έκαστου δήμου ανά κατηγορία και συμμετοχή του στο αντίστοιχο συνολικό ποσό

Πηγή: ΥΠΕΣΔΑ & Ιδία Επεξεργασία

Από το διάγραμμα χρόνου που επίσης ακολουθεί φαίνεται το ύψος και η πορεία είσπραξης των ιδίων εσόδων κάθε δήμου ανά κατηγορία πληθυσμού.

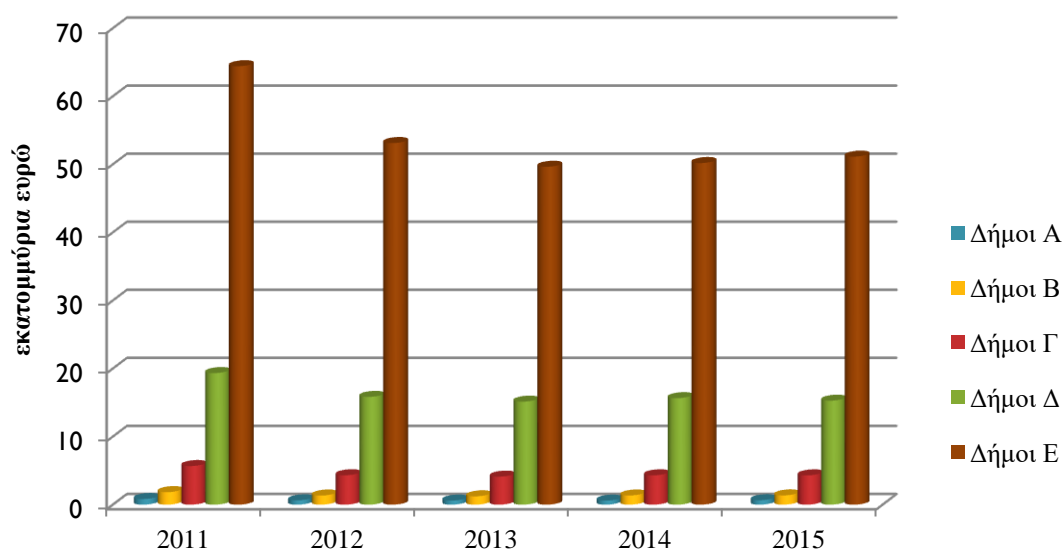

Γράφημα 4: Ύψος και πορεία είσπραξης των ιδίων εσόδων ενός δήμου ανά κατηγορία Α, Β, Γ, Δ και Ε

Πηγή: ΥΠΕΣΔΑ & Ιδία Επεξεργασία

Διαπιστώνεται μια μικρή αυξητική τάση, που όμως ήταν μεγαλύτερη κατά την μετάβαση από το έτος 2011 στο 2012, καθώς αυτό ήταν το πρώτο έτος που είχαμε σημαντική πτώση των επιχορηγήσεων έναντι των προηγούμενων ετών. Ειδικά για τους δήμους της κατηγορίας Γ, που είναι και οι περισσότεροι (194 από τους 325) παρουσιάζεται μια πτώση είσπραξης των ιδίων εσόδων για το έτος 2013, που στη συνέχεια σταθεροποιούνται, αλλά κρίσιμη είναι η πτωτική πορεία είσπραξης των ιδίων εσόδων από τους μεγάλους δήμους, οι δημότες των οποίων έχουν υποστεί και τις μεγαλύτερες συνέπειες από την οικονομική κρίση των τελευταίων ετών.

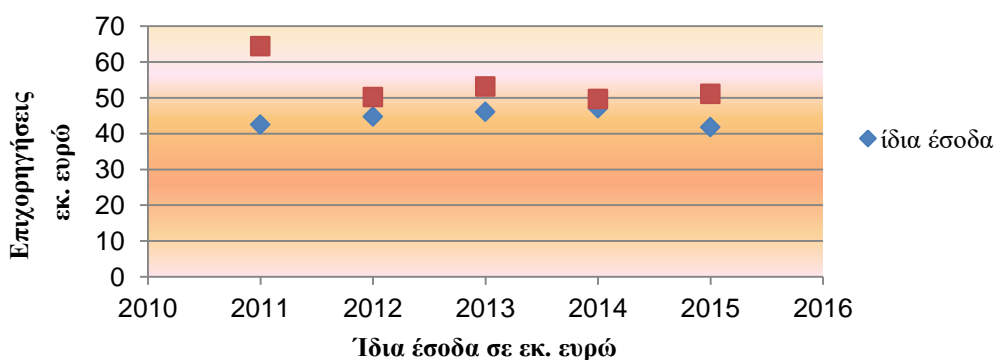
Εξετάζοντας το παρακάτω γράφημα στηλών, με τις αποδόσεις των ΚΑΠ που έχουν γίνει για κάλυψη των λειτουργικών δαπανών των δήμων τα έτη 2011 έως 2012, όχι συνολικά σε αυτούς, αλλά ανά δήμο και βάσει του πληθυσμού του, διαπιστώνεται και πάλι ότι το μεγαλύτερο μέρος των κατανομών αποδόθηκε στους δήμους που έχουν πληθυσμό πάνω από 100.000 χιλιάδες κατοίκους.

Γράφημα 5: Αποδόσεις ΚΑΠ σε έαστο δήμο ανά κατηγορία για κάλυψη λειτουργικών του δαπανών

Πηγή: ΥΠΕΣΔΑ & Ιδία Επεξεργασία

Δεδομένης της ποσοστιαίας συμμετοχής των μεγάλων πληθυσμιακά δήμων στους αποδιδόμενους ΚΑΠ εξετάζεται για ένα δήμο αυτής της κατηγορίας, η σχέση μεταξύ των αποδόσεων ΚΑΠ και των ποσών των εισπρακτέων ιδίων εσόδων του, για τα ίδια έτη 2011 έως 2012, που αποτυπώνεται στο παρακάτω διάγραμμα σκεδασμού:

Γράφημα 6: Σχέση μεταξύ επιχορηγήσεων ΚΑΠ για λειτουργικές δαπάνες και ιδίων εσόδων ενός δήμου κατηγορίας Ε

Πηγή: ΥΠΕΣΔΑ & Ιδία Επεξεργασία

Αυτό που διαπιστώνεται εύκολα είναι ότι το 2011, που ήταν ουσιαστικά η τελευταία χρονιά με υψηλές αποδόσεις ΚΑΠ από τον ΚΠ, τα ίδια έσοδα ήταν σημαντικά χαμηλότερου ύψους σε σύγκριση με τα αντίστοιχα ποσά των επόμενων ετών. Αυτό σημαίνει ότι οι δήμοι ενεργοποιήθηκαν στη συνέχεια παραπάνω (βεβαίωσαν και εισέπραξαν) για να αυξήσουν τα ίδια έσοδά τους, συμπεριλαμβανομένων των ανταποδοτικών εσόδων τους, προκειμένου να καλύψουν τις απώλειες από τους ΚΑΠ και να μπορέσουν να εκτελέσουν προγραμματισμένες και μη επιχορηγούμενες δαπάνες. Η πτώση όμως των ιδίων εσόδων το έτος 2015 κάτω και από το ύψος του 2011 υποδεικνύει την ενδεχόμενη εξάντληση της φορολογικής βάσης, σε συνδυασμό πάντα με το αποτέλεσμα των ισχυουσών νομοθετικών ρυθμίσεων των οφειλών πολιτών προς τους δήμους.

4.2 Αριθμοδείκτες

Η Χρηματοοικονομική Επιστήμη στα πλαίσια των διαδικασιών Προγραμματισμού, Οργάνωσης, Διαχείρισης και Ελέγχου μιας Οικονομικής Μονάδας, παρέχει διάφορα εργαλεία, μεταξύ των οποίων και οι οικονομικοί αριθμοδείκτες, οι οποίοι οδηγούν στην εξαγωγή συμπερασμάτων και την δημιουργία προτάσεων για την επίλυση των προβλημάτων που τυχόν θα προκύψουν, ενώ συνοψίζουν με συστηματικό τρόπο μεγάλο αριθμό χρηματοοικονομικών δεδομένων, την εξέλιξη των οποίων θέλουμε να εξετάσουμε (*Ευθύμογλου και Λαζαρίδης, 2000 Α*).

Για την παράθεση και ανάλυση των δεικτών που ακολουθούν αξιοποιήθηκε το περιεχόμενο της υπ' αριθμ. 74712/2010 (ΦΕΚ Β' 2043) Απόφασης του Υπουργού Εσωτερικών και το υλικό που παρασχέθηκε στο Μάθημα της ΕΣΤΑ: «ΚΦ-Ε.3.1 Υποστηρικτικό Εργαστήριο για τα Οικονομικά των ΟΤΑ» και διδάχθηκε από τους Γ. Καλλιαντάση (*Καλλιαντάσης κ.συν., 2010*) και Κ. Νικολόπουλο (*Νικολόπουλος, 2009*).

Οι ομάδες, κατηγορίες κλπ. του εγκεκριμένου τύπου προϋπολογισμού των δήμων που χρησιμοποιούνται στην περιγραφή και ανάλυση των αριθμοδεικτών (πχ 0=τακτικά έσοδα, 1=έκτακτα έσοδα κοκ), παρατίθενται ως Παράρτημα.

4.2.1 Σύνολο Τακτικών εσόδων προς Συνολικά έσοδα (ποσοστό)

Ουσιαστικά πρόκειται για δείκτη αυτονομίας του δήμου, καθώς όσο μεγαλύτερη είναι η τιμή του, τόσο αυτός είναι ικανός να σχεδιάζει και να υλοποιεί πολιτικές με σταθερή χρηματοδότηση-πόρους. $[(0)/(0+1+2+3+4+5)]$

Πίνακας 5: Σύνολο τακτικών προς συνολικά έσοδα

	ΔΗΜΟΙ Α	ΔΗΜΟΙ Β	ΔΗΜΟΙ Γ	ΔΗΜΟΙ Δ	ΔΗΜΟΙ Ε
Δεκ- 11	0,476201	0,516843	0,571641	0,671260	0,707214
Δεκ- 12	0,350834	0,407982	0,475075	0,588992	0,641451
Δεκ- 13	0,351896	0,405722	0,408853	0,518639	0,591647
Δεκ- 14	0,346907	0,409261	0,451079	0,564987	0,639175
Δεκ-15	0,228645	0,286552	0,366201	0,470561	0,586094

Πηγή: ΥΠΕΣΔΑ & Ιδία Επεξεργασία

4.2.2 Σύνολο Εκτάκτων εσόδων προς Συνολικά έσοδα (ποσοστό)

Όσο πιο μεγάλη είναι η τιμή του δείκτη, τόσο ο δήμος δεν έχει δυνατότητα αυτόνομης δράσης, αφού στηρίζεται σε έκτακτα έσοδα. $[(1)/(0+1+2+3+4+5)]$

Πίνακας 6: Σύνολο εκτάκτων προς συνολικά έσοδα

	ΔΗΜΟΙ Α	ΔΗΜΟΙ Β	ΔΗΜΟΙ Γ	ΔΗΜΟΙ Δ	ΔΗΜΟΙ Ε
Δεκ- 11	0,198842	0,162728	0,153465	0,102555	0,085088
Δεκ- 12	0,22629	0,241449	0,203101	0,137891	0,113495
Δεκ- 13	0,117197	0,080396	0,298732	0,230207	0,160515
Δεκ- 14	0,204049	0,083369	0,216918	0,14711	0,100837
Δεκ- 15	0,071892	0,114384	0,100298	0,062970	0,056984

Πηγή: ΥΠΕΣΔΑ & Ιδία Επεξεργασία

4.2.3 Ίδια έσοδα προς Συνολικά έσοδα (ποσοστό)

Ιδιαίτερα σημαντικός δείκτης, που μπορεί να χαρακτηριστεί ως «δείκτης ανεξαρτησίας» του δήμου. Όσο μεγαλύτερη τιμή έχει ο δείκτης, τόσο ο δήμος δεν στηρίζεται σε τακτικές και έκτακτες επιχορηγήσεις, αλλά στα δικά του έσοδα. Μπορεί να προγραμματίζει και να υλοποιεί πολιτικές και δράσεις αυτοδύναμα, χωρίς να φοβάται μειώσεις σε επιχορηγήσεις που λαμβάνουν χώρα ιδίως σε περιόδους κρίσης και μειωμένων κρατικών εσόδων.

$$[0-(06)+1(-12-13)+21 +2211+321+3221)/(0+1+2+3+4+5)]$$

Πίνακας 7: Ίδια προς συνολικά έσοδα

	ΔΗΜΟΙ Α	ΔΗΜΟΙ Β	ΔΗΜΟΙ Γ	ΔΗΜΟΙ Δ	ΔΗΜΟΙ Ε
Δεκ- 11	0,271088	0,284302	0,321222	0,296844	0,326837
Δεκ-12	0,267421	0,304836	0,349278	0,310707	0,345129
Δεκ- 13	0,310875	0,365032	0,32041	0,266912	0,334537

<i>Δεκ- 14</i>	0,383135	0,357686	0,357938	0,301933	0,378236
<i>Δεκ- 15</i>	0,382482	0,395319	0,533762	0,507233	0,637470

Πηγή: ΥΠΕΣΔΑ & Ιδία Επεξεργασία

4.2.4 Σύνολο επιχορηγήσεων προς Συνολικά έσοδα (ποσοστό)

Επίσης ένας σημαντικός δείκτης, που εκφράζει το ποσοστό συμμετοχής των επιχορηγήσεων του δήμου στο σύνολο των εσόδων του. Όσο μεγαλύτερη είναι η τιμή του δείκτη, τόσο μεγαλύτερη η εξάρτηση του δήμου από τις επιχορηγήσεις και κατά συνέπεια μικρότερη η αυτοδυναμία του. $[(06+12+13)/(0+1+2+3+4+5)]$

Πίνακας 8: Σύνολο επιχορηγήσεων προς συνολικά έσοδα

	<i>ΔΗΜΟΙ Α</i>	<i>ΔΗΜΟΙ Β</i>	<i>ΔΗΜΟΙ Γ</i>	<i>ΔΗΜΟΙ Δ</i>	<i>ΔΗΜΟΙ Ε</i>
<i>Δεκ-11</i>	0,504006	0,496519	0,483326	0,525288	0,503447
<i>Δεκ-12</i>	0,430186	0,469127	0,446551	0,487833	0,474
<i>Δεκ-13</i>	0,410716	0,428665	0,500328	0,536468	0,48232
<i>Δεκ-14</i>	0,402366	0,430461	0,45098	0,497595	0,460335
<i>Δεκ-15</i>	0,724060	0,963511	0,940966	0,929156	1,040747

Πηγή: ΥΠΕΣΔΑ & Ιδία Επεξεργασία

4.2.5 Χρηματικό Υπόλοιπο προς Συνολικά έσοδα (ποσοστό)

Ο δείκτης αυτός μας αποτυπώνει το ποσοστό των συνολικών εσόδων που αποτελείται από τα χρηματικά διαθέσιμα. Όσο υψηλότερος είναι, τόσο μεγαλύτερη ρευστότητα έχει ο δήμος για να χρηματοδοτήσει δράσεις και να αποπληρώσει ανεξόφλητες οφειλές του. $[(5)/(0+1+2+3+4+5)]$

Πίνακας 9: Χρηματικό υπόλοιπο προς συνολικά έσοδα

	ΔΗΜΟΙ Α	ΔΗΜΟΙ Β	ΔΗΜΟΙ Γ	ΔΗΜΟΙ Δ	ΔΗΜΟΙ Ε
Δεκ-11	0,220011	0,168445	0,123469	0,088333	0,04239
Δεκ-12	0,280879	0,181145	0,138965	0,105594	0,060593
Δεκ-13	0,309015	0,224915	0,140077	0,115295	0,060107
Δεκ-14	0,315707	0,240221	0,171983	0,152045	0,084475
Δεκ-15	0,561761	0,459434	0,363811	0,319733	0,204438

Πηγή: ΥΠΕΣΔΑ & Ιδία Επεξεργασία

4.2.6 ΚΑΠ προς λειτουργικές δαπάνες (ποσοστό)

Όσο υψηλότερος είναι ο δείκτης αυτός τόσο μεγαλύτερη είναι η εξάρτηση του δήμου από τους ΚΑΠ, για τη λειτουργία του. $[(06)/(6)]$

Πίνακας 10: ΚΑΠ προς λειτουργικές δαπάνες

	ΔΗΜΟΙ Α	ΔΗΜΟΙ Β	ΔΗΜΟΙ Γ	ΔΗΜΟΙ Δ	ΔΗΜΟΙ Ε
Δεκ-11	0,756181	0,720909	0,61171	0,666916	0,587656
Δεκ-12	0,551852	0,53872	0,49702	0,599222	0,542204
Δεκ-13	0,563921	0,509681	0,49281	0,613967	0,527525
Δεκ-14	0,586542	0,588754	0,539326	0,650413	0,561605
Δεκ.15	0,695325	0,655424	0,588754	0,632579	0,640661

Πηγή: ΥΠΕΣΔΑ & Ιδία Επεξεργασία

4.2.7 Κόστος ανταποδοτικών υπηρεσιών προς τα ανταποδοτικά έσοδα (ποσοστό)

Ο δείκτης αυτός μας αποτυπώνει το ποσοστό κάλυψης των δαπανών των ανταποδοτικών υπηρεσιών (καθαριότητα, φωτισμού, ύδρευσης, άρδευσης και αποχέτευσης, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών της ΔΕΗ) από τα αντίστοιχα ανταποδοτικά έσοδα. Επειδή τα έσοδα και οι δαπάνες αυτές θα πρέπει να ισοσκελίζονται, ο δείκτης πρέπει να είναι κοντά στο 1. Εάν υπερβαίνει τη μονάδα, σημαίνει ότι οι δαπάνες των υπηρεσιών αυτών πληρώνονται από άλλα έσοδα του δήμου, ενώ εάν είναι κάτω από τη μονάδα σημαίνει ότι υποκρύπτεται φορολογία και επιβάρυνση των πολιτών και πληρώνονται άλλες δαπάνες από τα έσοδα αυτά, κάτι που επίσης απαγορεύεται. [υπ. 20 + υπ. 25 + (00/6151)/031+032+033+034]

Πίνακας 11: Κόστος ανταποδοτικών προς ανταποδοτικά έσοδα

	ΔΗΜΟΙ Α	ΔΗΜΟΙ Β	ΔΗΜΟΙ Γ	ΔΗΜΟΙ Δ	ΔΗΜΟΙ Ε
Δεκ-13	2,070171	1,806228	1,542282	0,940966	0,8601
Δεκ-14	1,975767	2,201006	1,60217	0,9808	0,846046
Δεκ-15	4,831756	2,908757 ⁶	2,700632	1,110419	0,902824

Πηγή: ΥΠΕΣΔΑ & Ιδία Επεξεργασία

4.2.8 Σύνολο εξόδων χρήσης προς συνολικά έξοδα (ποσοστό)

Ο δείκτης αυτός μας δείχνει το ποσοστό συμμετοχής των λειτουργικών δαπανών στο σύνολο των δαπανών. Εάν η τιμή του δείκτη είναι μεγάλη σημαίνει ότι, λίγες δαπάνες προορίζονται για επενδυτικές δραστηριότητες. $[(6)/6+7+(8-85)]$

Πίνακας 12: Σύνολο εξόδων χρήσης προς συνολικά έξοδα

	ΔΗΜΟΙ Α	ΔΗΜΟΙ Β	ΔΗΜΟΙ Γ	ΔΗΜΟΙ Δ	ΔΗΜΟΙ Ε
Δεκ-11	0,590191	0,601092	0,676254	0,735136	0,782474
Δεκ-12	0,53975	0,571213	0,631392	0,692803	0,742955
Δεκ-13	0,54371	0,541111	0,540357	0,606549	0,699898
Δεκ-14	0,559692	0,544334	0,591203	0,6767	0,74247
Δεκ-15	0,591610	0,552753	0,614920	0,713638	0,748446

Πηγή: ΥΠΕΣΔΑ & Ιδία Επεξεργασία

⁶ Απολογιστικά και υπό διερεύνηση στοιχεία ενός μόνο δήμου, εκτοξεύουν την τιμή του δείκτη για τους δήμους Β, στο 14,08

4.2.9 Ανταποδοτικά έσοδα ανά κάτοικο (ποσό)

Ο δείκτης εκφράζει το ποσό των ανταποδοτικών εσόδων που επιβαρύνει κάθε δημότη.

[(03+047+053+2111+2112+2113+2114+2116+3211+3212+3214+3216) /Πληθυσμό ΟΤΑ]

Πίνακας 13: Ανταποδοτικά έσοδα ανά κάτοικο

	ΔΗΜΟΙ Α	ΔΗΜΟΙ Β	ΔΗΜΟΙ Γ	ΔΗΜΟΙ Δ	ΔΗΜΟΙ Ε
Δεκ-11	0,141644	0,204076	0,331498	0,207987	116,8942
Δεκ-12	85,15241	51,71281	85,56195	90,92462	115,4871
Δεκ-13	130,5024	74,51663	92,72378	89,06989	110,3604
Δεκ-14	126,4312	63,43245	90,12134	84,56538	109,0272
Δεκ-15	209,806119	99,540148	120,653181	97,114461	113,32042

Πηγή: ΥΠΕΣΔΑ & Ιδία Επεξεργασία

4.2.10 Εισπραχθέντα έσοδα προς προϋπολογισθέντα έσοδα (ποσοστό)

Ο αριθμοδείκτης αυτός μας δείχνει το ποσοστό των βεβαιωθέντων εσόδων, που τελικά εισπράχθηκε εντός της χρήσης σε σχέση με τα προϋπολογισθέντα. Καταδεικνύονται έτσι τυχόν προβλήματα καθυστερήσεων – αδράνειας, υποστελέχωσης των υπηρεσιών, ή ακόμη και πολιτικής βούλησης.

Πίνακας 14: Εισπραχθέντα προς προϋπολογισθέντα

	ΔΗΜΟΙ Α	ΔΗΜΟΙ Β	ΔΗΜΟΙ Γ	ΔΗΜΟΙ Δ	ΔΗΜΟΙ Ε
Δεκ-13	0,590969	0,471821	0,532158	0,635614	0,572373
Δεκ-14	0,569404	0,51136	0,565736	0,659581	0,580541
Δεκ-15	0,673054	0,570242	0,598263	0,696852	0,621627

Πηγή: ΥΠΕΣΔΑ & Ιδία Επεξεργασία

4.2.11 Ανταποδοτικά έσοδα προς ίδια έσοδα (ποσοστό)

Ο δείκτης αυτός μας δείχνει το ποσοστό συμμετοχής των ανταποδοτικών εσόδων στο σύνολο των ιδίων εσόδων.

$$[(03+047+053+2111+2112+2113+2114+2116+3211+3212+3214+3216)/0-06)+1(-12-13) +21 +2211+321+3221)]$$

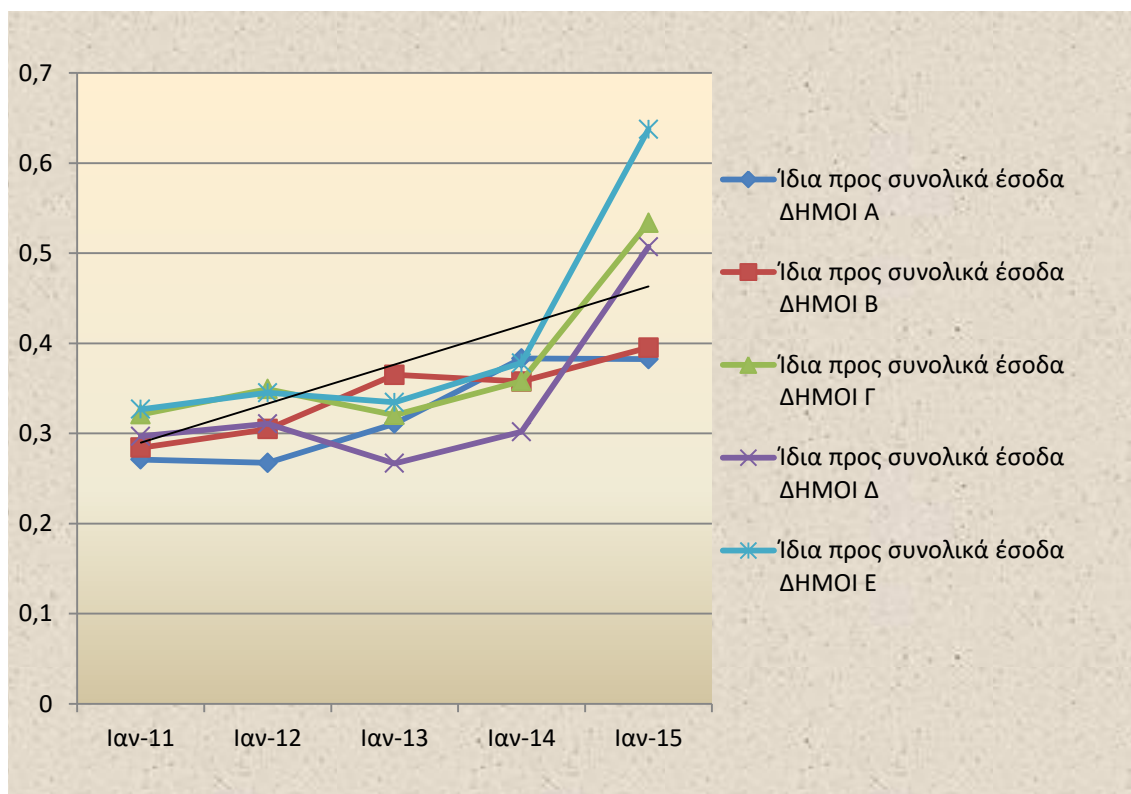
Πίνακας 15: Ανταποδοτικά έσοδα προς ίδια έσοδα

	ΔΗΜΟΙ Α	ΔΗΜΟΙ Β	ΔΗΜΟΙ Γ	ΔΗΜΟΙ Δ	ΔΗΜΟΙ Ε
Δεκ-11	0,502388	0,478558	0,589866	0,605512	0,580727
Δεκ-12	0,450716	0,417984	0,511259	0,551592	0,527603
Δεκ-13	0,591612	0,562895	0,598717	0,591783	0,573306
Δεκ-14	0,582525	0,513410	0,608387	0,621663	0,596442
Δεκ-15	0,578539	0,588833	0,636071	0,618834	0,618030

Πηγή: ΥΠΕΣΔΑ & Ιδία Επεξεργασία

4.3 Χρονολογική σειρά

Παρουσιάζεται μια γραφική παράσταση χρονολογικής σειράς που αφορά τον αριθμοδείκτη ιδίων προς συνολικά έσοδα, λόγω της σημαντικότητάς του, όπως προαναφέρθηκε (4.2.3.).

Γράφημα 7: Χρονολογική σειρά δείκτη ιδίων προς συνολικά έσοδα

Πηγή: ΥΠΕΣΔΑ & Ιδία Επεξεργασία

Στην γραφική παράσταση δεν εισήχθησαν όλες οι γραμμές τάσεις για να μη γίνει περισσότερο δυσανάγνωστη. Όλες όμως οι γραμμές είναι παρόμοιες και δείχνουν τη μακροχρόνια τάση της τιμής του δείκτη που εξετάζουμε, για όλες τις κατηγορίες δήμων, η οποία τείνει να αυξηθεί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5:

Τελικά Συμπεράσματα - Προτάσεις

5.1 Τελικά Συμπεράσματα

Έχει καταγραφεί μείωση των ΚΑΠ που αποδίδονται στους δήμους την τελευταία πενταετία κατά 36,4% συνολικά και κατά 33,1% (πίνακας 4, σελ. 22), ειδικά των πόρων που προορίζονται για κάλυψη των λειτουργικών δαπανών τους, εξαιρουμένων των παρακρατηθέντων εσόδων τους, η τελευταία δόση των οποίων θα αποδοθεί το τρέχον οικονομικό έτος και της ειδικής επιχορήγησης του Υπουργείου Οικονομικών, η οποία υπολογίζεται σε ένα χαμηλό ποσό για το έτος 2017. Ακόμη και εάν σταθεροποιηθούν τα αμέσως επόμενα έτη οι αποδόσεις στα επίπεδα του έτους 2015 (γράφημα 1, σελ. 23), η ανάγκη αύξησης των ιδίων εσόδων των δήμων κρίνεται απαραίτητη, προκειμένου αυτοί να μπορούν να καλύψουν κυρίως λειτουργικές δαπάνες τους, μεταβιβαζόμενες σε αυτούς αρμοδιότητες που δεν καλύπτονται στο σύνολό τους από κρατική επιχορήγηση και όποια επενδυτική πρωτοβουλία τους δεν καταστεί δυνατό να ενταχθεί σε κάποιο συγχρηματοδοτούμενο ευρωπαϊκό πρόγραμμα.

Πράγματι από το έτος 2011 και επόμενα παρατηρείται βελτίωση του δείκτη των ιδίων εσόδων των δήμων προς τα συνολικά τους έσοδα (γράφημα 7, σελ. 43), η οποία όμως δεν είναι απόρροια μόνο της τυχόν συνειδητοποίησης της παρούσας δημοσιονομικής κατάστασης και ανάγκης από τους αιρετούς και τα στελέχη της τοπικής αυτοδιοίκησης, αλλά και εξαιτίας των αλλαγών που έχουν επέλθει στο θεσμικό πλαίσιο κατάρτισης, εκτέλεσης και ελέγχου υλοποίησης του προϋπολογισμού τους.

Οι μεγαλύτεροι σε πληθυσμό δήμοι, επειδή έχουν μεγαλύτερη φορολογητέα ύλη (περισσότερους κατοίκους, καταστήματα κλπ.), καλύτερα στελεχωμένες υπηρεσίες και δη οικονομικές, έτοιμα έργα υποδομής (π.χ. δίκτυα ύδρευσης, αποχέτευσης), αλλά και λιγότερες ή καθόλου ανάγκες συντήρησης αγροτικής οδοποιίας, αποκομιδής απορριμμάτων σε εκτεταμένα γεωγραφικά όρια με πολλές τοπικές και δημοτικές κοινότητες κ.ά., όχι μόνο λαμβάνουν το μεγαλύτερο ποσοστό των ΚΑΠ (γράφημα 5, σελ. 33), καθώς το πληθυσμιακό κριτήριο για την κατανομή

έχει βαρύτητα άνω του 90%, αλλά έχουν και τη δυνατότητα να βεβαιώσουν και να εισπράξουν σε μεγαλύτερο βαθμό τα ίδια έσοδά τους (γράφημα 4, σελ. 32).

Παρ' όλα αυτά, τα έσοδα που εισπράττονται από το σύνολο των δήμων είναι ένα ποσοστό περίπου 58% επί των εσόδων που είχαν προϋπολογίσει ότι θα εισπράξουν μέσα στο εκάστοτε οικονομικό έτος (δείκτης 4.2.10, πίν. 14, σελ. 42).

Από τα ίδια έσοδα των δήμων, ποσοστό άνω του 55% αποτελούν τα ανταποδοτικά έσοδά τους (δείκτης 4.2.11, πίν. 15, σελ. 42). Παρατηρώντας όμως τις τιμές του δείκτη κόστους ανταποδοτικών υπηρεσιών προς ανταποδοτικά έσοδα (δείκτης 4.2.7., πίν. 11, σελ. 40) διαπιστώνεται ότι πέρα των δήμων της κατηγορίας Δ, που η τιμή του δείκτη είναι κοντά στη μονάδα, άρα είναι όντως ανταποδοτικά τα έσοδα, στους μεγαλύτερους δήμους κατηγορίας Ε κυμαίνεται κοντά στο 0,86 που σημαίνει ότι οι δήμοι αυτοί φορολογούν και επιβαρύνουν τους δημότες τους με «ανταποδοτικά» έσοδα που όμως προορίζονται για να καλύψουν μη νομίμως άλλες δαπάνες. Οι τιμές του ίδιου δείκτη για τους δήμους κατηγορίας Γ είναι περίπου 1,9, για τους δήμους Α είναι 2,95 και τους δήμους Β 2,3. Αυτό σημαίνει ότι όλοι οι δήμοι αυτοί πληρώνουν τις δαπάνες των ανταποδοτικών υπηρεσιών από άλλα έσοδά τους, κάτι που επίσης είναι μη νόμιμο ή στη χειρότερη περίπτωση δημιουργούν ανεξόφλητες οφειλές. Εντούτοις, επιβαρύνουν τους δημότες τους περισσότερο, συγκριτικά με τους μεγαλύτερους δήμους (δείκτης 4.2.9., πίν. 13, σελ. 41), ακριβώς επειδή μια δαπάνη μεγάλη, για την αγορά λ.χ. ενός απορριμματοφόρου από ένα μικρό νησιωτικό δήμο, ακόμη και αν δεν επιμεριστεί στο σύνολό της, βαρύνει εξαιρετικά τους λίγους σε αριθμό κατοίκους και επί της ουσίας καθιστά ανεφάρμοστη την αρχή της ανταποδοτικότητας.

Είναι χαρακτηριστικό ότι οι περισσότερες αναπομπές προϋπολογισμών δήμων, από τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, αφορούν και ζητήματα ισοσκελίσης των ανταποδοτικών υπηρεσιών τους και των αντίστοιχων εγγραφών πιστώσεων που γίνονται στις ΟΜΑΔΕΣ ΕΣΟΔΩΝ. Είναι γνωστό επίσης ότι, αρκετοί προϋπολογισμοί επικυρώνονται, παρά το γεγονός ότι οι εν λόγω υπηρεσίες δεν ισοσκελίζουν και ότι οι δαπάνες αυτών των υπηρεσιών «κρύβονται» μέσα σε άλλες υπηρεσίες, ή αντίστροφα τα έσοδά τους καλύπτουν δαπάνες άλλων μη ανταποδοτικών υπηρεσιών. Αξίζει να σημειωθεί ότι, οι δύο από τους τρεις δήμους που έχουν υπαχθεί σε πρόγραμμα εξυγίανσης από το Παρατηρητήριο έχουν παρόμοια ζητήματα ισοσκελίσης, που ξεκινούν κατά κύριο λόγο από την μη επιβολή

των ανταποδοτικών τελών σε τέτοιο ύψος, ώστε να καλύπτονται οι αντίστοιχες δαπάνες και δευτερευόντως από την μη βεβαίωση και είσπραξη αυτών, εξαντλώντας όλα τα αναγκαστικά μέτρα είσπραξης κατά τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων.

Δεν παύει βεβαίως να ισχύει το γεγονός ότι, εφαρμόζοντας τις οδηγίες κατάρτισης προϋπολογισμών που παρέχονται με τις ΚΥΑ, ακόμη και εάν ένας δήμος αυξήσει τα τέλη του σε τέτοιο ύψος, ώστε να καλύψει α) οφειλές παρελθόντων οικονομικών ετών αυτών των υπηρεσιών, β) δαπάνες λειτουργικές, αλλά και γ) να μπορέσει να κάνει μια μεγάλη επένδυση ή μια δαπανηρή προμήθεια, δεν είναι δυνατόν να το πράξει, αφού το ανώτατο ύψος ποσού που μπορεί να εγγράψει εν τέλει ως έσοδο, είναι η καλύτερη επίδοση που είχε το προηγούμενο οικονομικό έτος σε σχέση με το μήνα αναφοράς κατάρτισης του προϋπολογισμού του και σύμφωνα με τα προαναφερθέντα στην ενότητα 2.1.3.

5.2 Προτάσεις

➤ Ο υπολογισμός του ύψους ποσού των εσόδων που δύναται να εγγράφεται στην ΟΜΑΔΑ ΕΣΟΔΩΝ Ι, κατά την κατάρτιση του προϋπολογισμού των δήμων, να γίνεται αποκλειστικά με βάση το αντίστοιχο, για το κάθε είδους έσοδο της Ομάδας, ποσοστό εισπραξιμότητάς του, κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος, από αυτό της κατάρτισης του προϋπολογισμού. Η δυνατότητα που παρέχεται σήμερα για εγγραφή μεγαλύτερου ποσού από αυτό που προκύπτει, κατά την εξέταση των εισπρακτέων εσόδων του προηγούμενου μήνα από αυτόν της κατάρτισης του προϋπολογισμού και παρά το γεγονός ότι υποχρεούται ο δήμος σε υποχρεωτική αναμόρφωση με τα πραγματικά απολογιστικά στοιχεία, μετά το κλείσιμο του έτους, οδηγεί, όταν τα ετήσια αποτελέσματα είναι εν τέλει αρνητικά, σε μη ρεαλιστικούς προϋπολογισμούς και δυνατότητα ανάληψης υποχρεώσεων και εκτέλεσης δαπανών που θα οδηγήσουν σε αύξηση των απλήρωτων και ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων, με αποτέλεσμα να επιδεινώνεται η οικονομική θέση του δήμου. Αυτό διότι, αν και προβλέπεται ρητά στις ΚΥΑ παροχής οδηγιών κατάρτισης των προϋπολογισμών, η υποχρέωση αναμόρφωσης με τα πραγματικά απολογιστικά στοιχεία του έτους κατάρτισης, εάν αυτά είναι χειρότερα από αυτά του προηγούμενου οικονομικού έτους, λαμβάνονται υπόψη τα καλύτερα αποτελέσματα του προηγούμενου έτους. Περαιτέρω, είναι

εξεταστέο εάν οι σήμερα αρμόδιες Αποκεντρωμένες Διοικήσεις ελέγχουν την εφαρμογή των οριζομένων στις σχετικές ΚΥΑ, τουλάχιστον ως προς το εξεταζόμενο ζήτημα, στο σύνολο των δήμων χωρικής αρμοδιότητάς τους, αλλά και της υποχρεωτικής αναμόρφωσης της παρ. 9 του άρθρου 266 του ν.3852/2010, όπως έχει αντικατασταθεί με το άρθρο 39 του ν.4257/2014 (Α΄ 93). Σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές, εάν με τις προβλεπόμενες τριμηνιαίες εκθέσεις του δεύτερου και τρίτου τριμήνου διαπιστωθεί ότι στον προϋπολογισμό έχουν εγγραφεί υπερεκτιμημένα έσοδα, ή έσοδα που δεν πρόκειται να εισπραχθούν έως το τέλος της χρήσης, το δημοτικό συμβούλιο προβαίνει υποχρεωτικά σε αναμόρφωση αυτού, εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών, μειώνοντας στο πραγματικό ύψος τα παραπάνω έσοδα και αντιστοίχως το σκέλος των δαπανών, ώστε να μην καταστεί σε καμία περίπτωση ελλειμματικός ο προϋπολογισμός.

➤ Κατά τον ίδιο τρόπο, θα πρέπει να υπολογίζεται το επιτρεπόμενο ελάχιστο ποσό που πρέπει να εγγραφεί στον ΚΑΕ 85 «Προβλέψεις μη είσπραξης εισπρακτέων υπολοίπων βεβαιωμένων κατά τα Π.Ο.Ε. εντός του οικονομικού έτους», ήτοι εξετάζοντας το ποσοστό εισπραξιμότητας που επέτυχε ο δήμος το προηγούμενο οικονομικό έτος και όχι το καλύτερο αποτέλεσμα μεταξύ των δύο προηγούμενων ετών, επί της ΟΜΑΔΑΣ ΙΙ (ΚΑΕ 32). Έτσι, εφαρμόζοντας αυτό το ποσοστό επί του ΚΑΕ 32 του νέου προϋπολογισμού θα προκύψει το ποσό που ο δήμος μπορεί να εισπράξει, ενώ το υπόλοιπο θα αποτελέσει το ποσό εγγραφής στον ΚΑΕ 85.

Επισημαίνεται ότι, σε κάθε περίπτωση υπάρχει δυνατότητα αναμόρφωσης, ιδίως της ΟΜΑΔΑΣ ΕΣΟΔΩΝ Ι των προϋπολογισμών κατά την διάρκεια εκτέλεσής τους, όταν επιτυγχάνονται οι στόχοι που έχουν τεθεί, ήτοι οι εισπράξεις υπερβαίνουν το συνολικό ποσό των ήδη εγγεγραμμένων πιστώσεων.

➤ Δυνατότητα, σε περίπτωση αύξησης ανταποδοτικού τέλους, εγγραφής επιπλέον ποσού που προκύπτει από το γινόμενο του ποσοστού εισπραξιμότητας του εν λόγω τέλους κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος, επί του ποσού των προσδοκώμενων εισπράξεων από την αύξηση, στο έτος που αναφέρεται ο προϋπολογισμός.

➤ Ρητή νομοθετική πρόβλεψη ότι, το σύνολο των εισπράξεων από το Τέλος Διαμονής Παρεπιδημούντων, δύναται να καλύψει δαπάνες των υπηρεσιών καθαριότητας και φωτισμού και να υπολογιστεί κατά τον έλεγχο ισοσκελίσης των αντίστοιχων εσόδων – δαπανών στην κατάρτιση των προϋπολογισμών των δήμων, δεδομένου του προορισμού των εσόδων από αυτό το τέλος, που ούτως ή άλλως επιβάλλεται από τους δήμους εξαιτίας της αυξημένης τουριστικής κίνησης, και τις υψηλότερες δαπάνες καθαριότητας και φωτισμού που προκαλούνται σε βάρος του, ή την ανάγκη εκτέλεσης έργων προς αντιμετώπιση των προβλημάτων που δημιουργούνται επίσης από την αιτία αυτή.

➤ Δήμοι με έναν ή δύο υπαλλήλους, πενιχρούς πόρους, την εκ των πραγμάτων αδυναμία επιβολής ανταποδοτικών τελών στο προσήκον ύψος τους, τις όμοιες με τους μεγαλύτερους δήμους υποχρεώσεις τήρησης των δημοσιονομικών και λοιπών κανόνων, διοίκησης και διαχείρισης και τα γνωστά προβλήματα διοικητικής τους υποστήριξης από όμορους δήμους, οδηγούν στην ανάγκη επανεξέτασης της σκοπιμότητας διατήρησης της αρχής του «Καλλικράτη», σύμφωνα με την οποία «κάθε νησί και δήμος». Μικροί δήμοι μπορούν να αποτελέσουν δημοτικές ενότητες όμορων μεγαλύτερων και να λειτουργούν σε αυτά γραφεία εξυπηρέτησης των πολιτών.

➤ Σε περίπτωση τέλος, διατήρησης πολύ μικρών πληθυσμιακά νησιωτικών και ορεινών δήμων και προκειμένου να αντιμετωπιστεί το ζήτημα των μειωμένων εσόδων τους από τέλη και η αδυναμία ισοσκελίσης αυτών με τις δαπάνες των αντίστοιχων υπηρεσιών, κατά την κατάρτιση και εκτέλεση του προϋπολογισμού τους, προτείνεται η θέσπιση ενός Γενικού Δείκτη Επιβάρυνσης Ανταποδοτικών Υπηρεσιών για την Καθαριότητα και το Φωτισμό, την Ύδρευση και την Αποχέτευση. Ο δείκτης αυτός θα προκύπτει, μερίμνει του ΥΠΕΣΔΑ, από τα απολογιστικά στοιχεία των τριών τελευταίων ετών για κάθε ανταποδοτική υπηρεσία που αφορά το σύνολο των πολιτών και για το λόγο αυτό εξαιρείται η άρδευση. Προκύπτει από το μέσο όρο του πηλίκου των αντίστοιχων ανταποδοτικών εσόδων στο σύνολο των δήμων (όπως ανωτέρω διαιρέθηκαν σε πέντε πληθυσμιακές

ομάδες), δια του συνολικού πληθυσμού τους, εκφράζοντας σε ποσό την επιβάρυνση ανά κάτοικο της χώρας. Παραλλαγές του δείκτη θα ήταν αντί του πληθυσμού, να χρησιμοποιηθεί ο αριθμός των οικιών ή ο αριθμός των νοικοκυριών. Σε περίπτωση που ο ίδιος δείκτης για έναν δήμο, κατά το χρόνο λήψης της σχετικής απόφασης επιβολής τελών, η οποία θα συνοδεύει τον προϋπολογισμό του επόμενου έτους, εμφανίζει μεγαλύτερη του 10% ποσοστιαία επιβάρυνση για τον δημότη, την οικία ή το νοικοκυριό, από αυτόν που προέκυψε για τη πληθυσμιακή ομάδα του, τότε ο δήμος δύναται να καλύψει το επιπλέον ποσό στον υπό κατάρτιση προϋπολογισμό του από άλλα και μη προορισμένα για ειδικό σκοπό έσοδά του. Στην περίπτωση που η σχετική αρμοδιότητα, π.χ. της ύδρευσης έχει εκχωρηθεί σε ΔΕΥΑ, τότε θα μπορεί να επιχορηγήσει ο οικείος δήμος την επιχείρησή του με το αντίστοιχο ποσό. Με αυτόν τον τρόπο, οι δαπάνες των υπηρεσιών πάλι καλύπτονται σε «βάρος» των εξυπηρετούμενων δημοτών, λόγω μη εκτέλεσης άλλων έργων – δράσεων που ενδεχομένως πραγματοποιούνταν στα διοικητικά όρια του δήμου, πλην όμως δεν υπάρχει η άμεση επιβάρυνση και η αδυναμία τους να ανταποκριθούν στην εξόφληση των υπέρογκων υπό κανονικές συνθήκες λογαριασμών αυτών των υπηρεσιών. Περαιτέρω, η μη εκτέλεση ενδεχομένως νέων έργων, δεν μειώνει την ποιότητα ζωής της επόμενης γενιάς, περισσότερο από την αδυναμία κάλυψης των σημερινών αναγκών της για υψηλό βιοτικό και μορφωτικό επίπεδο.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική Βιβλιογραφία :

◇	Ευθύμογλου, Π. και Λαζαρίδης, Ι. (2000). <i>Χρηματοοικονομική Ανάλυση Λογιστικών Καταστάσεων Τεύχος Α΄</i> . Πειραιάς: έκδοση ιδίων
◇	Καραγιάνης, Σ. (2004). <i>Ο οικονομικός προγραμματισμός των ΟΤΑ και ο νέος τύπος Προϋπολογισμού- ΚΥΑ 7028/04</i> . Αθήνα: εκδόσεις Γ.Μ. Καραναστάση
◇	Θεοδώρου, Ι.Δ. (2007). <i>Τα Έσοδα των Δήμων και Κοινοτήτων</i> . Θεσσαλονίκη: έκδοση ιδίου
◇	Σαββαΐδου, Κ. Νικολόπουλος, Κ. και Σαπουνάκης, Α. (2008). <i>Οικονομική Διοίκηση και Διαχείριση των ΟΤΑ: Πόροι, Έσοδα, Δαπάνες, Δημοσιονομικός Έλεγχος</i> . Αθήνα: Εθνική Σχολή Τοπικής Αυτοδιοίκησης
◇	Νικολόπουλος, Κ. (2009). <i>Προϋπολογισμός ΟΤΑ Α΄ βαθμού: Κατάρτιση-Ψήφιση-Ανάλυση-Εκτέλεση</i> . Χαλκίδα: αυτοέκδοση
◇	Καλλιαντάσης, Γ. Δαλιέτου, Μ. & Κοττάκη, Σ. (2010). <i>Υποστηρικτικό Εργαστήριο για τα Οικονομικά των ΟΤΑ</i> . Αθήνα: Εθνική Σχολή Τοπικής Αυτοδιοίκησης
◇	Ράλλης, Ι. (2015). <i>Η λογιστική των ΟΤΑ</i> . Αθήνα: εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη
Νομοθετικό Πλαίσιο:	
◇	Το Σύνταγμα της Ελλάδος (2008), Αθήνα: Βουλή των Ελλήνων
◇	Β.Δ. 24/9-20/10/1958 (ΦΕΚ Α΄ 171) «Περί κωδικοποίησης εις ενιαίον κείμενον Νόμου των ισχυουσών διατάξεων περί των προσόδων των δήμων και κοινοτήτων»
◇	Β.Δ.17/5-15/6/1959 (ΦΕΚ Α΄ 114) «Περί οικονομικής διοικήσεως και λογιστικού των Δήμων και Κοινοτήτων.»

◇	B.Δ. 821/1970 (Α΄ 287) «Περί καθορισμού του τύπου του προϋπολογισμού των δήμων»
◇	B.Δ. 216/1971 (Α΄ 62) «Περί τροποποιήσεως του Β.Δ.821/31.10.1970 «περί καθορισμού του τύπου του προϋπολογισμού των δήμων»»
◇	N.Δ. 356/1974 (ΦΕΚ Α΄ 90) «Περί Κώδικος Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων»
◇	N. 25/1975 (ΦΕΚ Α΄ 74) «Περί υπολογισμού και τρόπου εισπράξεως δημοτικών και κοινοτικών τελών καθαριότητας και φωτισμού και ρυθμίσεως συναφών θεμάτων»
◇	N.339/1976 (ΦΕΚ Α΄ 136) «Περί υποβολής υπέρ δήμων και κοινοτήτων τέλους διαμονής παρεπιδημούντων, επί των εκδιδομένων λογαριασμών και επί των λουομένων εις φυσικάς ιαματικές πηγάς»
◇	N.429/1976 (ΦΕΚ Α΄ 235) «Περί τροποποιήσεως διατάξεων τινών του Ν.25/1975 «περί υπολογισμού και τόπου εισπράξεως δημοτικών και κοινοτικών τελών καθαριότητας και φωτισμού και ρυθμίσεως συναφών θεμάτων»
◇	N.1080/1980 (ΦΕΚ Α΄ 246) «Περί τροποποιήσεως και συμπλήρωσεως διατάξεων τινών της περί προσόδων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοικήσεως Νομοθεσίας και άλλων τινών συναφών διατάξεων»
◇	N.1069/1980 (ΦΕΚ Α΄ 191) «Περί κινήτρων δια την ίδρυσιν Επιχειρήσεων Υδρεύσεως και Αποχετεύσεως»
◇	N.1828/1989 (ΦΕΚ Α΄ 2) «Αναμόρφωση φορολογίας εισοδήματος και άλλες διατάξεις»
◇	N.2065/1992 (ΦΕΚ Α΄ 113) «Αναμόρφωση της άμεσης φορολογίας και άλλες διατάξεις»
◇	N.2130/1993 (Α΄ 62) «Τροποποίηση και συμπλήρωση διατάξεων της περιφερειακής διοίκησης, του κώδικα της Ελληνικής ιθαγένειας, του δημοτικού και κοινοτικού κώδικα, τις διατάξεις για τις προσόδους των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και άλλες διατάξεις»

◇	N.2307/1995 (ΦΕΚ Α΄ 113) «Προσαρμογή νομοθεσίας αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών στις διατάξεις για τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση και άλλες διατάξεις»
◇	N.2503/1997 (ΦΕΚ Α΄ 107) «Διοίκηση, οργάνωση, στελέχωση της Περιφέρειας, ρύθμιση θεμάτων για την τοπική αυτοδιοίκηση και άλλες διατάξεις»
◇	N.2539/1997 (ΦΕΚ Α΄ 244) «Συγκρότηση της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης»
◇	Π.Δ. 315/1999 (ΦΕΚ Α΄ 302) «Κλαδικό Λογιστικό Σχέδιο Δήμων και Κοινοτήτων»
◇	N.3013/2002 (ΦΕΚ Α΄ 102) «Αναβάθμιση της πολιτικής προστασίας και λοιπές διατάξεις»
◇	N.3345/2005 (ΦΕΚ Α΄ 138) «Οικονομικά θέματα Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων και ρύθμιση διοικητικών θεμάτων»
◇	N. 3463/2006 (ΦΕΚ Α΄ 114) «Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων»
◇	N.3756/2009 (ΦΕΚ Α΄ 53) «Σύστημα Άυλων Τίτλων, διατάξεις για την Κεφαλαιαγορά, φορολογικά θέματα και λοιπές διατάξεις»
◇	N.3861/2010 (ΦΕΚ Α΄ 112) «Ενίσχυση της διαφάνειας με την υποχρεωτική ανάρτηση νόμων και πράξεων των κυβερνητικών, διοικητικών και αυτοδιοικητικών οργάνων στο διαδίκτυο «Πρόγραμμα Διαύγεια» και άλλες διατάξεις»
◇	N.3852/2010 (ΦΕΚ Α΄ 87) «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης»
◇	N.3985/2011 (ΦΕΚ Α΄ 151) «Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012-2015»
◇	N.3986/2011(ΦΕΚ Α΄ 152) «Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής»

◇	<p>N.4092/2012 (ΦΕΚ Α΄ 220) «Κύρωση της από 6 Σεπτεμβρίου 2012 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου «Τροποποίηση του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του νόμου 3986/2011«Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012-2015» (Α' 152), όπως ισχύει» (Α' 174), της από 7 Σεπτεμβρίου 2012 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου «Κατάργηση ελάχιστου ποσοστού Ελληνικού Δημοσίου σε ΕΛΠΕ, ΔΕΗ, ΟΠΑΠ, ΟΔΙΕ, ΕΥΔΑΠ, ΕΥΑΘ, ΕΛΤΑ, Οργανισμό Λιμένος Πειραιώς, Θεσσαλονίκης, Αλεξανδρούπολης, Βόλου, Ελευσίνας, Ηγουμενίτσας, Ηρακλείου, Καβάλας, Κέρκυρας, Λαυρίου, Πατρών και Ραφήνας, καθώς και κατάργηση του άρθρου 11 του ν. 3631/2008 (Α' 6), (Α' 175)» και άλλες διατάξεις»</p>
◇	<p>N.4093/2012 (ΦΕΚ Α΄ 222) «Έγκριση Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013–2016 Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής του ν.4046/2012 και του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013–2016»</p>
◇	<p>N.4111/2013 (ΦΕΚ Α΄ 18) «Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις, τροποποιήσεις του ν. 4093/2012, κύρωση της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου «Έγκριση των Σχεδίων των Συμβάσεων Τροποποίησης της Κύριας Σύμβασης Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης μεταξύ του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (Ε.Τ.Χ.Σ.), της Ελληνικής Δημοκρατίας, του Ελληνικού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (Τ.Χ.Σ.) και της Τράπεζας της Ελλάδος (ΤτΕ), με τίτλο «Κύρια Σύμβαση Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης», της Σύμβασης Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης μεταξύ του Ε.Τ.Χ.Σ., της Ελληνικής Δημοκρατίας και της ΤτΕ, με τίτλο «Σύμβαση Διευκόλυνσης Διαχείρισης Υποχρεώσεων ΣΙΤ» και της Σύμβασης Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης μεταξύ του Ε.Τ.Χ.Σ., της Ελληνικής Δημοκρατίας και της ΤτΕ, με τίτλο «Διευκόλυνση αποπληρωμής Τόκων Ομολόγων», παροχή εξουσιοδοτήσεων για την υπογραφή των Συμβάσεων» και άλλες επείγουσες διατάξεις»</p>
◇	<p>N.4172/2013 (ΦΕΚ Α΄ 167) «Φορολογία εισοδήματος, επείγοντα μέτρα εφαρμογής του ν. 4046/2012, του ν.4093/2012 και του ν. 4127/2013 και άλλες διατάξεις»</p>

	N.4257/2014 (ΦΕΚ Α΄ 93) «Επείγουσες ρυθμίσεις αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών»
◇	N.4263/2014 (ΦΕΚ Α΄ 117) «Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2015-2018»
◇	N.4270/2014 (ΦΕΚ Α΄ 143) «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) – δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις»
◇	N.4316/2014 (ΦΕΚ Α΄ 270) «Ίδρυση παρατηρητηρίου άνοιας, βελτίωση περιγεννητικής φροντίδας, ρυθμίσεις θεμάτων αρμοδιότητας Υπουργείου Υγείας και άλλες διατάξεις»
◇	N.4320/2015 (ΦΕΚ Α΄ 29) «Ρυθμίσεις για τη λήψη άμεσων μέτρων για την αντιμετώπιση της ανθρωπιστικής κρίσης, την οργάνωση της Κυβέρνησης και των Κυβερνητικών οργάνων και λοιπές διατάξεις»
◇	ΚΥΑ 7028/2004 (ΦΕΚ Β΄ 253) «Καθορισμός του τύπου του προϋπολογισμού των Δήμων και Κοινοτήτων»
◇	ΚΥΑ 4604/2005 (ΦΕΚ Β΄ 163) «Τροποποίηση των διατάξεων του Κλαδικού Λογιστικού Σχεδίου των ΟΤΑ α΄ βαθμού, που αναφέρονται στον τύπο και το περιεχόμενο του προϋπολογισμού αυτών»
◇	ΚΥΑ 64871/2007 (ΦΕΚ Β΄ 2253) «Κατάρτιση προϋπολογισμού των δήμων και Κοινοτήτων, οικονομικού έτους 2008-τροποποίηση της υπ΄ αριθμ. 7028/3.2.2004 (ΦΕΚ 253 Β΄) απόφασης "Καθορισμός του τύπου του προϋπολογισμού των δήμων και κοινοτήτων"»
◇	ΚΥΑ 70560/2009 (ΦΕΚ Β΄ 2394) «Κατάρτιση προϋπολογισμού των δήμων και κοινοτήτων, οικονομικού έτους 2010-τροποποίηση της υπ΄ αριθμ. 7028/3-2-2004 (ΦΕΚ 253 Β) απόφασης "Καθορισμός του τύπου του προϋπολογισμού των δήμων και κοινοτήτων"»
◇	ΥΑ 74712/2010 (ΦΕΚ Β΄ 2043) «Καθορισμός του τύπου, του περιεχομένου των στοιχείων, του χρόνου και του τρόπου ενημέρωσης της βάσης δεδομένων

	«Οικονομικά στοιχεία δήμων», των αριθμοδεικτών αξιολόγησης καθώς και κάθε άλλης αναγκαίας λεπτομέρειας»
◇	ΚΥΑ 50698/11(ΦΕΚ Β΄ 2832) «Οδηγίες για την κατάρτιση του προϋπολογισμού των Δήμων, οικονομικού έτους 2012 - τροποποίηση της υπ' αριθμ. 7028/3-2-2004 (ΦΕΚ 253 Β΄) απόφασης «Καθορισμός του τύπου του προϋπολογισμού των Δήμων και κοινοτήτων»
◇	ΚΥΑ 47490/2012 (ΦΕΚ Β΄ 3390) «Παροχή οδηγιών για την κατάρτιση του προϋπολογισμού των δήμων, οικονομικού έτους 2013 - τροποποίηση της υπ' αριθμ. 7028/3-2-2004 (ΦΕΚ 253 Β΄) απόφασης «Καθορισμός του τύπου του προϋπολογισμού των δήμων και κοινοτήτων»
◇	Απόφαση της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής υπ' αριθμ. 11247 (ΦΕΚ Β΄ 3465) «Αποτελέσματα της Απογραφής Πληθυσμού-Κατοικιών 2011 που αφορούν στο Μόνιμο Πληθυσμό της Χώρας»
◇	ΚΥΑ 7261/13 (ΦΕΚ Β΄ 450) «Καθορισμός διαδικασιών και κριτηρίων για την παρακολούθηση του «Ολοκληρωμένου Πλαισίου Δράσης» (Ο.Π.Δ.) και την εφαρμογή του Προγράμματος Εξυγίανσης από το Παρατηρητήριο του άρθρου 4 του ν.4111/2013»
◇	ΚΥΑ 30842/2013 (ΦΕΚ Β΄ 1896)«Παροχή οδηγιών για την κατάρτιση του προϋπολογισμού των δήμων, οικονομικού έτους 2014 - τροποποίηση της υπ' αριθμ. 7028/3-2-2004 (Β΄ 253) απόφασης «Καθορισμός του τύπου του προϋπολογισμού των δήμων και κοινοτήτων»
◇	ΚΥΑ 30844/2013 (ΦΕΚ Β΄ 1897) «Κατάρτιση και υποβολή προϋπολογισμού των περιφερειών, οικονομικού έτους 2014»
◇	ΚΥΑ 29530/2014 (ΦΕΚ Β΄ 2059) «Παροχή οδηγιών για την κατάρτιση του προϋπολογισμού των δήμων, οικονομικού έτους 2015-τροποποίηση της υπ' αριθμ. 7028/2004 (Β΄ 253) απόφασης»
◇	ΚΥΑ 26945/15 (ΦΕΚ Β΄ 1621) «Παροχή οδηγιών για την κατάρτιση του προϋπολογισμού των δήμων, οικονομικού έτους 2016-τροποποίηση της υπ'

	αριθμ. 7028/2004 (Β΄ 253) απόφασης»
◇	ΚΥΑ 23976/2016 (ΦΕΚ Β΄ 2311) «Παροχή οδηγιών για την κατάρτιση του προϋπολογισμού των Δήμων, οικονομικού έτους 2017-τροποποίηση της υπ΄ αριθμ. 7028/2004 (Β΄ 253) απόφασης»
Νομολογία:	
◇	Απόφαση του ΑΠ 462/1983
◇	Απόφαση του ΣτΕ 1846/1969
◇	Απόφαση του ΣτΕ 1936/1992
◇	Απόφαση του ΣτΕ 2486/1993
◇	Απόφαση του ΣτΕ 1716/2014
◇	Απόφαση του ΣτΕ 1717/2014
◇	Πράξη 97/2014, 7 ^ο Κλιμάκιο του ΕΣ
Πηγές:	
◇	Υπ΄ αριθμ. 1198/1968 Γνωμοδότηση ΝΣΚ
◇	Εγκύκλιος 16/16898/ 2010 ΥΠΕΣΑΗΔ
◇	Εγκύκλιος 22/4603/2013 ΥΠΕΣ
◇	Εγκύκλιος 53/45226/2014 ΥΠΕΣ
◇	Έγγραφο οικ. 2856/20.1.2015 ΥΠΕΣ
◇	Έγγραφο 14167/18.1.2016 ΥΠΕΣΔΑ
Διαδικτυακές Πηγές :	
◇	Βάση ΕΕΤΑΑ: http://web1.eetaa.gr/modota/modota.htm (τ.ε. 21.8.2016)

◇	Κόμβος Διαλειτουργικότητας: http://www.ypes.gr/el/Ministry/FAQ/komvos_dialeitourgikotitas (τ.ε. 21.8.2016)
◇	Απογραφή Πληθυσμού Χώρας: www.statistics.gr (τ.ε. 21.8.2016)

Ευρετήριο Πινάκων

Πίνακας 1: ΟΜΑΔΑ ΕΣΟΔΩΝ Ι.....	15
Πίνακας 2: ΟΜΑΔΑ ΕΣΟΔΩΝ ΙΙ.....	17
Πίνακας 3: ΟΜΑΔΑ ΕΣΟΔΩΝ ΙΙΙ.....	20
Πίνακας 4: ΚΑΠ ΔΗΜΩΝ 2011-2015.....	22
Πίνακας 5: Σύνολο τακτικών προς συνολικά έσοδα.....	35
Πίνακας 6: Σύνολο εκτάκτων προς συνολικά έσοδα.....	36
Πίνακας 7: Ίδια προς συνολικά έσοδα.....	36
Πίνακας 8: Σύνολο επιχορηγήσεων προς συνολικά έσοδα.....	37
Πίνακας 9: Χρηματικό υπόλοιπο προς συνολικά έσοδα.....	38
Πίνακας 10: ΚΑΠ προς λειτουργικές δαπάνες.....	39
Πίνακας 11: Κόστος ανταποδοτικών προς ανταποδοτικά έσοδα.....	40
Πίνακας 12: Σύνολο εξόδων χρήσης προς συνολικά έξοδα.....	40
Πίνακας 13: Ανταποδοτικά έσοδα ανά κάτοικο.....	41
Πίνακας 14: Εισπραχθέντα προς προϋπολογισθέντα.....	42
Πίνακας 15: Ανταποδοτικά έσοδα προς ίδια έσοδα.....	42

Ευρετήριο Γραφημάτων

Γράφημα 1: Αποδόσεις ΚΑΠ στο σύνολο των δήμων για κάλυψη λειτουργικών αναγκών τους.....	23
Γράφημα 2: Οι 325 δήμοι της χώρας κατανεμημένοι με βάση τον πληθυσμό τους (απογραφή 2011).....	30
Γράφημα 3: Ύψος ιδίων εσόδων εκάστου δήμου ανά κατηγορία και συμμετοχή του στο αντίστοιχο συνολικό ποσό.....	31
Γράφημα 4: Ύψος και πορεία είσπραξης των ιδίων εσόδων ενός δήμου ανά κατηγορία Α, Β, Γ, Δ και Ε.....	32
Γράφημα 5: Αποδόσεις ΚΑΠ σε έκαστο δήμο ανά κατηγορία για κάλυψη λειτουργικών του δαπανών.....	33
Γράφημα 6: Σχέση μεταξύ επιχορηγήσεων ΚΑΠ για λειτουργικές δαπάνες και ιδίων εσόδων ενός δήμου κατηγορίας Ε.....	33
Γράφημα 7: Χρονολογική σειρά δείκτη ιδίων προς συνολικά έσοδα.....	43

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΚΩΔΙΚΟΙ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΙ ΕΞΟΔΩΝ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΔΗΜΩΝ

ΕΣΟΔΑ

Κ.Α. ΕΣΟΔΩΝ	Περιγραφή
0	ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ
01	ΠΡΟΣΟΔΟΙ ΑΠΟ ΑΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ
011	ΜΙΣΘΩΜΑΤΑ
0111	Μισθώματα από αστικά ακίνητα (άρθρο 192 ΚΔΚ)
0112	Μισθώματα βοσκησίμων εκτάσεων (άρθρο 5 ΒΔ 24/9-20/1958, άρθρο 31 ΝΔ 4260/62)
0113	Μισθώματα καλλιεργήσιμης γης (άρθρο 195 ΚΔΚ)
0114	Μισθώματα δημοτικής αγοράς (άρθρο 2 ΒΔ 24/9-20/10/1958)
0115	Μισθώματα από την παραχώρηση κοινόχρηστων χώρων για την τοποθέτηση διαφημιστικών μέσων (άρθρο 3 Ν 2946/2001)
0116	Μισθώματα δημοτικών και κοινοτικών λατομείων (άρθρο 20 Ν 669/77, άρθρο 7 Ν 1428/84)
0117	Μισθώματα δασών και δασικών εκτάσεων (άρθρο 197 ΚΔΚ, άρθρο 39 Ν 998/79)
0118	Μισθώματα ιχθυοτροφείων (άρθρο 14 Ν 127/75, άρθρο 75 Ν 2065/92, ΚΥΑ 32489/82)
012	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΕΔΑΦΟΥΣ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΩΝ ΧΩΡΩΝ

0121	Έσοδα από την εκμετάλλευση διαφημιστικών χώρων σε αθλητικές εγκαταστάσεις (άρθρο 56 Ν 2725/99) και στέγαστρα αστικών και υπεραστικών συγκοινωνιών (άρθρο 21 Ν 2963/2001)
0122	Τέλη και δικαιώματα από εμποροπανηγύρεις, παζάρια και λαϊκές αγορές (άρθρο 19 ΒΔ 24/9-20/10/1958)
0123	Δικαίωμα αμμοληψίας (άρθρο 19 ΒΔ 24/9-20/10/1958)
0124	Έσοδα από την εκμετάλλευση αναδασομένων εκτάσεων (άρθρο 40 Ν 998/79)
0125	Δικαίωμα βοσκής (άρθρο 5 ΒΔ 24/9-20/10/1958, άρθρο 16 Ν 2130/93)
0126	Ειδικό δικαίωμα χρήσεως βελτιωμένων βοσκοτόπων (άρθρο 8 Ν 994/79)
0127	Δικαίωμα χρήσης αποκαλυπτόμενων καλλιεργητικών εκτάσεων (άρθρο 189 ΚΔΚ)
0128	Δικαίωμα χρήσης δημοτικών και κοινοτικών κατοικιών (άρθρο 188 ΚΔΚ)
0129	Λοιπά έσοδα από ακίνητα
02	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ
021	ΤΟΚΟΙ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ
0211	Τόκοι χρηματικών καταθέσεων σε τράπεζες
0212	Τόκοι λοιπών περιπτώσεων
0213	Έσοδα από λοιπές κινητές αξίες
023	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΛΟΙΠΗ ΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ
0231	Μισθώματα κινητών πραγμάτων
0239	Λοιπά έσοδα από κινητή περιουσία

03	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΑΝΤΑΠΟΔΟΤΙΚΑ ΤΕΛΗ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ
031	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΦΩΤΙΣΜΟΥ
0311	Τέλος καθαριότητας και φωτισμού (άρθρο 25 Ν 1828/89)
0312	Επιδότησεις από Οργανισμούς Λιμένων και Λιμενικά Ταμεία (άρθρο 6 ΚΥΑ 69728/824/1996)
0313	Λοιπά έσοδα των υπηρεσιών καθαριότητος και ηλεκτροφωτισμού
032	ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΥΔΡΕΥΣΕΩΣ (άρθρο 19 ΒΔ 24/9-20/10/1958)
0321	Δικαιώματα σύνδεσης και επανασύνδεσης με το δίκτυο
0322	Τέλος ύδρευσης
0323	Έσοδα από γενόμενες δαπάνες για λογαριασμό των υδροληπτών
0324	Λοιπά έσοδα της υπηρεσίας υδρεύσεως
033	ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΑΡΔΕΥΣΕΩΣ (άρθρο 19 ΒΔ 24/9-20/10/1958)
0331	Δικαιώματα χρήσεως αρδευτικού δικτύου
0332	Λοιπά έσοδα υπηρεσίας αρδέυσεως
034	ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ (άρθρο 19 ΒΔ 24/9-20/10/1958)
0341	Δικαιώματα σύνδεσης με το αποχετευτικό δίκτυο
0342	Τέλη χρήσεως υπονόμων
0343	Λοιπά έσοδα υπηρεσίας αποχέτευσης
04	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΛΟΙΠΑ ΤΕΛΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
041	ΕΣΟΔΑ ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΩΝ (άρθρο 4 ΑΝ 582/1968, άρθρο 3 Ν 547/1977)

0411	Δικαιώματα σύστασης οικογενειακού τάφου
0412	Δικαίωμα ενταφιασμού
0413	Δικαίωμα ανανέωσης (παράτασης χρόνου ταφής)
0414	Τέλος ανακομιδής
0415	Δικαιώματα από τη χρήση οστεοφυλακίων
0416	Δικαιώματα ιεροπραξιών
0417	Λοιπά έσοδα νεκροταφείων και ιερών ναών
042	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΣΦΑΓΕΙΑ
0421	Δικαιώματα χρήσης σφαγείων (άρθρο 3 ΒΔ 24/9-20/10/1958)
0422	Λοιπά έσοδα σφαγείων
043	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
0431	Έσοδα από ειδικούς χώρους στάθμευσης
0432	Εισιτήρια θεάτρων, μουσείων κλπ
0433	Σταθμικά και μετρικά δικαιώματα (άρθρο 14 ΒΔ 24/9-20/10/1958)
0434	Λοιπά έσοδα από την εκμετάλλευση έργων και την παροχή υπηρεσιών
044	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΤΕΛΟΣ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ
0441	Τέλος ακίνητης περιουσίας (άρθρο 24 Ν 2130/93)
045	ΤΕΛΟΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΕΠΙΤΗΔΕΥΜΑΤΙΩΝ
0451	Τέλος διαμονής παρεπιδημούντων (άρθρο 6 Ν 1080/80, άρθρο 27 παρ. 10 Ν 2130/93)

0452	Τέλος επί των ακαθαρίστων εσόδων των κέντρων διασκέδασης, εστιατορίων και συναφών καταστημάτων (άρθρο 20 Ν 2539/97)
046	ΛΟΙΠΑ ΤΕΛΗ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ
0461	Τέλος χρήσης κοινόχρηστων χώρων (άρθρο 3 Ν 1080/80)
0462	Τέλος διαφήμισης (άρθρο 5 Ν 1900/90)
0463	Δικαίωμα εμπορίας ποσίμων υδάτων (άρθρο 2 Ν 1080/80, άρθρο 26 Ν 1828/89, άρθρο 57 Ν 2218/94)
0464	Τέλη ελεγχόμενης στάθμευσης σε κοινόχρηστους χώρους (άρθρο 4 Ν 1990/90)
0465	Ειδικό τέλος λατομικών προϊόντων (άρθρο 15 Ν 2115/93, άρθρο 27 Ν 2130/90)
0466	Τέλος παροπλιζόμενων πλοίων (άρθρο 3 Ν 995/79)
0467	Τέλος οχημάτων επιβιβαζομένων σε οχηματαγωγά πλοία (άρθρο 26 Ν 1828/89)
0468	Τέλος αδειών οικοδομών (άρθρο 23 ΒΔ 24/9-20/10/1958)
0469	Τέλος ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (άρθρο 38 Ν 2773/99, άρθρο 25 Ν.3468/06)
047	ΔΥΝΗΤΙΚΑ ΑΝΤΑΠΟΔΟΤΙΚΑ ΤΕΛΗ (άρθρο 25 Ν 1828/89)
0471	Λοιπά δυνητικά τέλη
05	ΦΟΡΟΙ ΚΑΙ ΕΙΣΦΟΡΕΣ
051	ΦΟΡΟΙ
0511	Φόρος ηλεκτροδοτούμενων χώρων (άρθρο 10 Ν 1080/80)
0512	Φόρος ζύθου (άρθρο 9 ΝΔ 703/70, άρθρο 12 Ν 1080/80)

0513	Δημοτικός φόρος Δωδεκανήσου (άρθρο 60 Ν 2214/94)
0514	Λοιποί φόροι
052	ΕΙΣΦΟΡΕΣ
0521	Εισφορά σε χρήμα λόγω ένταξης ή επέκτασης πολεοδομικών σχεδίων (άρθρο 24 Συντ. 1975/2001, άρθρο 9 Ν 1337/83, άρθρο 21 Ν 2508/97)
0522	Μετατροπή σε χρήμα της εισφοράς σε γή (άρθρο 8 Ν 1337/83)
0523	Εισφορά 40% ή 75% του ΚΗ/1947 Ψηφίσματος (άρθρο 34 Ν 1337/83)
0524	Ειδική εισφορά εφαρμογής ρυμοτομικών σχεδίων (άρθρο 34 του ν.4067/2012)
0525	Ειδική εισφορά διυλιστηρίων πετρελαίου (άρθρου 19 του ν.3054/2002)
0526	Έσοδα για δαπάνες μεταφοράς παιδιών δημοτικών παιδικών σταθμών (άρθρων 9 και 10 της ΚΥΑ.16065/2002 (ΦΕΚ 497/Β΄))
0527	Τροφεία δημοτικών παιδικών-βρεφονηπιακών σταθμών (άρθρων 9 και 10 της ΚΥΑ.16065/2002 (ΦΕΚ 497/Β΄))
0529	Λοιπές εισφορές
053	ΔΥΝΗΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ (άρθρο 25 Ν 1828/89)
0531	Λοιπές δυνατικές εισφορές
06	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ
061	ΑΠΟ ΘΕΣΜΟΘΕΤΗΜΕΝΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ ΓΙΑ ΚΑΛΥΨΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ
0611	ΚΑΠ για την κάλυψη γενικών αναγκών (άρθρο 25 Ν 1828/89)
0612	ΚΑΠ για την καταβολή μισθωμάτων ακινήτων προς στέγαση δημοσίων σχολικών μονάδων και λοιπών υπηρεσιών

0613	ΚΑΠ εκ του Φόρου Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων σε δήμους του Ν. Δωδεκανήσου
0614	ΚΑΠ για την κάλυψη των λειτουργικών αναγκών των σχολείων Α/θμιας και Β/θμιας εκπαίδευσης (άρθρο 55 Ν 1946/91)
0615	ΚΑΠ για την καταβολή αποζημίωσης σε σχολικούς τροχονόμους (άρθρο 14 Ν 2817/2000)
0619	ΚΑΠ για λοιπούς σκοπούς (δεν περιλαμβάνονται πιστώσεις του ΠΔΕ)
062	ΑΠΟ ΘΕΣΜΟΘΕΤΗΜΕΝΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ ΓΙΑ ΚΑΛΥΨΗ ΓΕΝΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ
0621	Κάλυψη δαπάνης προνοιακών επιδομάτων (άρθρου 94 παρ. 3Β περίπτ. 17 Ν 3852/10)
0622	Επιχορήγηση ΟΤΑ α΄ βαθμού από τα μισθώματα εκμίσθωσης δικαιωμάτων μεταλλειοκτησίας του Δημοσίου σε δημόσιους μεταλλευτικούς χώρους (ν.4203/2013, άρθρο 12 παρ. 2)
0623	Επιχορήγηση ΟΤΑ α΄ βαθμού από τα εισπραττόμενα τέλη για ενεργές παραχωρήσεις μεταλλείων (ν.4203/2013, άρθρο 12 παρ. 3)
0629	Λοιπά έσοδα από θεσμοθετημένους πόρους
07	ΛΟΙΠΑ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ
071	ΛΟΙΠΑ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ
0711	Έσοδα από μισθώματα δημόσιων λατομείων (άρθρο 21 Ν 2115/93)
0712	Μισθώματα θαλασσιών εκτάσεων (άρθρο 15 Ν 2130/93)
0713	Παράβολα για την έκδοση των αδειών ίδρυσης και λειτουργίας επιχειρήσεων υγειονομικού ενδιαφέροντος (άρθρο 80 ΚΔΚ)
0714	Έσοδα από τη διάθεση δασικών προϊόντων του δημοσίου (άρθρο 37 ΝΔ

	4260/62)
0715	Τέλος διαφήμισης της κατηγορίας Δ' του άρθρου 15 του ΒΔ 24/9-20/10/1958 (άρθρο 9 Ν 2880/2001)
0716	Έσοδα από παράβολα αδειών παραμονής αλλοδαπών (άρθρο 16 Ν 2946/2001)
0717	Έσοδα από τουριστικούς λιμένες και ζώνες αγκυροβολίου (άρθρο 36 Ν 2160/93, άρθρο 27 Ν 2636/98)
0718	Λοιπά τακτικά έσοδα που δεν εντάσσονται στις ανωτέρω τάξεις.
1	ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ
11	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΚΠΟΙΗΣΗ ΚΙΝΗΤΗΣ ΚΑΙ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ
111	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΚΠΟΙΗΣΗ ΑΚΙΝΗΤΩΝ
1111	Εκποίηση οικοπέδων σε άστεγους δημότες (άρθρο 187 ΚΔΚ)
1112	Εκποίηση οικοπέδων στον Οργανισμό Εργατικής Κατοικίας (άρθρο 2 Ν 2336/95)
1113	Εκποίηση δημοτικών ή κοινοτικών εκτάσεων για την ίδρυση ή επέκταση βιομηχανικών ή βιοτεχνικών επιχειρήσεων και κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων (άρθρα 4 και 6 ΝΔ 221/1974)
1114	Εκποίηση ακινήτων σε Ζώνες Κοινωνικού Συντελεστή (άρθρα 215-220 ΚΒΔΝ)
1115	Προσκύρωση δημοτικών ή κοινοτικών εκτάσεων (άρθρα 300-309 ΚΒΠΝ, άρθρο 56 Ν 1416/84)
1116	Λοιπά έσοδα από εκποίηση ακίνητης περιουσίας (άρθρο 248 ΔΚΚ)
1116.01	Έσοδα από εκποίηση ακινήτων (παρ. 1 και 2 άρ. 28 ν. 1080/1980, άρ. 33 του ν. 3202/2003)

112	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΚΠΟΙΗΣΗ ΚΙΝΗΤΩΝ
1121	Εκποίηση οχημάτων (άρθρο 10 Ν 2880/2001)
1122	Εκποίηση άλλων κινητών πραγμάτων (άρθρο 199 ΚΔΚ)
12	ΕΚΤΑΚΤΕΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΚΑΛΥΨΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ
121	ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΚΑΛΥΨΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ
1211	Από εθνικούς πόρους (μέσω του τακτικού προϋπολογισμού)
1212	Από συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα (μέσω του ΕΣΠΑ)
1213	Έσοδα από προγραμματικές συμβάσεις για υλοποίηση τοπικών πολιτικών
1214	Επιχορηγήσεις για πυροπροστασία που προορίζονται για λειτουργικές δαπάνες
1215	Επιχορηγήσεις για εξόφληση ληξιπροθέσμων υποχρεώσεων
1216	Από εθνικούς πόρους (μέσω του εθνικού τμήματος του Π.Δ.Ε.)
1217	Από προγράμματα της Ε.Ε.
1219	Λοιπές επιχορηγήσεις
13	ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ
131	ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΘΕΣΜΟΘΕΤΗΜΕΝΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ
1311	ΚΑΠ επενδυτικών δαπανών των δήμων
1312	Επισκευή και συντήρηση σχολικών κτιρίων άρθρο (13 Ν 2880/2001)
1313	Επιχορηγήσεις για πυροπροστασία που προορίζονται για επενδυτικές δαπάνες

1314	Επιχορηγήσεις από το πρόγραμμα "Θησέας" (άρθρα 6-12 ν. 3274/2004)
1319	Λοιπά Ειδικά προγράμματα
132	ΛΟΙΠΕΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑ
1321	Χρηματοδοτήσεις από Περιφερειακά επιχειρησιακά προγράμματα
1322	Χρηματοδοτήσεις από Κεντρικούς φορείς (μέσω του εθνικού τμήματος του Π.Δ.Ε.)
1323	Χρηματοδοτήσεις έργων από Ε.Ε. (εκτός ΠΔΕ/ΕΣΠΑ)
1324	Χρηματοδοτήσεις έργων από Διεθνείς οργανισμούς (εκτός ΠΔΕ/ΕΣΠΑ)
1325	Επιχορηγήσεις από εθνικούς πόρους για κάλυψη έκτακτων αναγκών για έργα (μέσω του τακτικού προϋπολογισμού συμπεριλαμβανομένων των ΚΑΠ)
1326	Έσοδα από προγραμματικές συμβάσεις για κάλυψη επενδυτικών δαπανών
1327	Χρηματοδοτήσεις από Κεντρικούς φορείς (μέσω του τακτικού προϋπολογισμού)
1328	Χρηματοδοτήσεις από το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ) εκτός Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων
1329	Λοιπές επιχορηγήσεις για επενδύσεις και έργα
14	ΔΩΡΕΕΣ-ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΕΣ-ΚΛΗΡΟΔΟΣΙΕΣ
141	ΔΩΡΕΕΣ
1411	Προϊόν δωρεών
142	ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΕΣ ΚΑΙ ΚΛΗΡΟΔΟΣΙΕΣ
1421	Έσοδα από κληρονομίες, κληροδοσίες

15	ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΕΙΣ - ΠΡΟΣΤΙΜΑ - ΠΑΡΑΒΟΛΑ
151	ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΙΜΑ
1511	Προσαυξήσεις εκπρόθεσμης καταβολής χρεών (άρθρο 6 ΝΔ 356/74, άρθρο 16 Ν 2130/93)
1512	Πρόστιμα του ΚΟΚ, του ΝΔ 805/71 και του ΑΝ 170/67 (άρθρο 31 Ν 2130/93)
1513	Πρόστιμα για παραβάσεις φορολογικών διατάξεων (άρθρο 19 Ν 1080/80)
1514	Πρόστιμα ανέγερσης και διατήρησης αυθαιρέτων κατασκευών (άρθρο 12 Ν 1647/86)
1515	Πειθαρχικά πρόστιμα σε βάρος των υπαλλήλων (άρθρο 284 Ν 1188/81)
1516	Έσοδα από διάφορες καταλογιστικές αποφάσεις
1517	Πρόστιμα και ποινικές ρήτρες που επιβάλλονται σε βάρος προμηθευτών και εργολάβων
1518	Καταπτώσεις εγγυήσεων
1519	Λοιπά πρόστιμα και χρηματικές ποινές επιβαλλόμενες βάσει ειδικών διατάξεων
152	ΠΑΡΑΒΟΛΑ
1521	Παράβολα πλειστηριασμών (άρθρα 932 και 959 ΚΠολΔ)
1522	Παράβολα υποβαλλόμενα για τη χορήγηση διευκολύνσεων τμηματικής καταβολής χρεών (άρθρο 18 Ν 2648/98)
16	ΛΟΙΠΑ ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ
161	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
1611	Έσοδα από δημοτικές ή κοινοτικές κοινωφελείς επιχειρήσεις

1612	Έσοδα από αμιγείς δημοτικές ή κοινοτικές /διαδημοτικές ή διακοινοτικές επιχειρήσεις
1613	Έσοδα από λοιπές δημοτικές επιχειρήσεις
1614	Έσοδα από συμμετοχή σε λοιπές επιχειρήσεις
162	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΔΑΠΑΝΕΣ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΕΙΣΕΣ ΓΙΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ ΤΡΙΤΩΝ
1621	Δαπάνες αφαίρεσης παράνομων διαφημιστικών μέσων (άρθρο 9 ν. 2946/2001, άρθρο 11 ν. 2696/1999)
1622	Έξοδα ακινητοποίησης και μεταφοράς παρανόμως σταθμευμένων οχημάτων (άρθρο 45 ν. 2218/1994)
1623	Δαπάνες απομάκρυνσης και φύλαξης εγκαταλελειμμένων οχημάτων (ΚΥΑ 1002901/67/2002)
1624	Έσοδα από την κατασκευή, επισκευή και συντήρηση οδών και πεζοδρομίων (άρθρο 47 ν. 2696/1999, άρθρο 367 ΚΒΠΠ)
1625	Αποζημίωση καταβληθείσα για λογαριασμό των υπόχρεων, λόγω προσκύρωσης ή ρυμοτόμησης ακινήτων (άρθρο 26 ν. 1828/1989)
1626	Έσοδα από συμβάσεις διαδημοτικής συνεργασίας (άρθρο 23 ν. 2539/1997)
1627	Εισφορές άλλων ΟΤΑ για την καταβολή αποζημίωσης στα μέλη του υπηρεσιακού συμβουλίου (άρθρο 12 ν. 2130/1993)
1628	Εισφορές άλλων ΟΤΑ για τη μισθοδοσία ελεγκτών εσόδων - εξόδων και εισπρακτόρων (άρθρα 227 και 229 ν 1188/1981)
1629	Λοιπά έσοδα από δαπάνες πραγματοποιηθείσες για λογαριασμό τρίτων
169	ΛΟΙΠΑ ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ
1691	Τέλη επιβαλλόμενα σε βάρος επιχειρήσεων για την εκτέλεση έργων και

	προγραμμάτων προστασίας του περιβάλλοντος(άρθρο 6 ν. 1650/1986)
1692	Εφάπαξ ειδική εισφορά για τη δημιουργία κοινόχρηστων χώρων (άρθρο 16 ν 2508/97)
1693	Έσοδα από την πώληση αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών
1694	Έσοδα των δήμων από την παραχώρηση της απλής χρήσης αιγιαλού-παραλίας σε τρίτους
1699	Έσοδα που δεν εμπίπτουν σε κανέναν από τους λοιπούς κωδικούς της ομάδας 1 "ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ"
2	ΕΣΟΔΑ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΤΩΝ (Π.Ο.Ε.) ΠΟΥ ΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΙ ΓΙΑ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ
21	ΕΣΟΔΑ Π.Ο.Ε. ΤΑΚΤΑΚΑ
211	ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΤΩΝ ΠΟΥ ΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΙ ΚΑΙ ΕΙΣΠΡΑΤΤΟΝΤΑΙ ΓΙΑ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ
2111	Τακτικά έσοδα από τέλη καθαριότητας και ηλεκτροφωτισμού
2112	Τακτικά έσοδα από τέλη και δικαιώματα ύδρευσης
2113	Τακτικά έσοδα από τέλη και δικαιώματα άρδευσης
2114	Τακτικά έσοδα από τέλη και δικαιώματα αποχέτευσης
2115	Τακτικά έσοδα από τέλος ακίνητης περιουσίας
2116	Τακτικά έσοδα από δυνητικά ανταποδοτικά τέλη και εισφορές
2117	Τακτικά έσοδα από εισφορά λόγω ένταξης ή επέκτασης πολεοδομικών σχεδίων
2118	Τακτικά έσοδα επί των ακαθαρίστων εσόδων επιτηδευματιών
2119	Τακτικά έσοδα από λοιπά έσοδα

22	ΕΣΟΔΑ Π.Ο.Ε. ΕΚΤΑΚΤΑ
221	ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΤΩΝ ΠΟΥ ΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΙ ΚΑΙ ΕΙΣΠΡΑΤΤΟΝΤΑΙ ΓΙΑ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ
2211	Έκτακτα γενικά έσοδα
2212	Έκτακτα ειδικευμένα έσοδα
3	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ Π.Ο.Ε.
31	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ
311	ΔΑΝΕΙΑ ΓΙΑ ΚΑΛΥΨΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ
3111	Δάνεια Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων
3112	Δάνεια από άλλους πιστωτικούς οργανισμούς της ημεδαπής ή της αλλοδαπής (άρθρο 11 Ν 2503/97)
312	ΔΑΝΕΙΑ ΓΙΑ ΚΑΛΥΨΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ
3121	Δάνεια του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων
3122	Δάνεια από άλλους πιστωτικούς οργανισμούς της ημεδαπής ή της αλλοδαπής (άρθρο 11 Ν 2503/97)
313	ΔΑΝΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΣΟΣΚΕΛΙΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ
3131	Δάνεια για την ισοσκελίση του προϋπολογισμού από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων
3132	Δάνεια για την ισοσκελίση του προϋπολογισμού από άλλους πιστωτικούς οργανισμούς της ημεδαπής ή της αλλοδαπής (άρθρο 11 Ν 2503/97)
32	ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΑ ΥΠΟΛΟΠΙΑ ΑΠΟ ΒΕΒΑΙΩΘΕΝΤΑ ΕΣΟΔΑ ΚΑΤΑ ΤΑ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΑ ΕΤΗ
321	ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΑ ΥΠΟΛΟΠΙΑ ΑΠΟ ΒΕΒΑΙΩΘΕΝΤΑ ΚΑΤΑ ΤΑ

	ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΤΗ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ
3211	Τέλη καθαριότητας και ηλεκτροφωτισμού
3212	Τέλη και δικαιώματα ύδρευσης
3213	Τέλη και δικαιώματα άρδευσης
3214	Τέλη και δικαιώματα αποχέτευσης
3215	Τέλος ακίνητης περιουσίας
3216	Δυνητικά ανταποδοτικά τέλη και εισφορές
3217	Εισφορά λόγω ένταξης ή επέκτασης πολεοδομικών σχεδίων
3218	Τακτικά έσοδα από των ακαθαρίστων εσόδων επιτηδευματιών
3219	Λοιπά έσοδα
322	ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΑ ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΑΠΟ ΒΕΒΑΙΩΘΕΝΤΑ ΚΑΤΑ ΤΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΤΗ ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ
3221	Έκτακτα γενικά έσοδα
3222	Έκτακτα ειδικευμένα έσοδα
4	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΡΟΦΕΣ ΧΡΗΜΑΤΩΝ
41	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ
411	ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ
4111	Εισφορά υπέρ του Δημοσίου στις αποδοχές και τα έξοδα παράστασης
4112	Εξαγορά συντάξιμης υπηρεσίας
412	ΦΟΡΟΙ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΕΙΣ
4121	Φόροι μισθωτών υπηρεσιών

4122	Φόροι και χαρτόσημο Δημάρχων Αντιδημάρχων, μελών Δημοτικών Συμβουλίων και λοιπών συλλογικών οργάνων
4123	Φόρων προμηθευτών εργολάβων ελ. Επαγγελματιών κλπ
4124	Λοιπές κρατήσεις υπέρ του Δημοσίου
413	ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ
4131	Εισφορές σε ασφαλιστικούς οργανισμούς και ταμεία
4132	Εισφορά για το εφάπαξ βοήθημα του Ν 103/75
414	ΛΟΙΠΕΣ ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΤΡΙΤΩΝ
4141	Κρατήσεις στις αποδοχές για την εξόφληση δανείων του ΤΠ & Δ
4142	Λοιπές κρατήσεις υπέρ τρίτων
42	ΕΠΙΣΤΡΟΦΕΣ ΧΡΗΜΑΤΩΝ
421	ΕΠΙΣΤΡΟΦΕΣ ΧΡΗΜΑΤΩΝ
4211	Επιστροφή χρημάτων από υπολόγους χρηματικών ενταλμάτων προπληρωμής
4212	Επιστροφή πάγιας προκαταβολής
4213	Επιστροφή αχρεωστήτων καταβληθέντων χρηματικών ποσών (άρθρο 26 Ν 318/69, Απόφ. Υπ. Οικν. 2081241/11652/1997)
4218	Επιστροφή χρημάτων από δημοτικές επιχειρήσεις έπειτα από κατάπτωση των υπέρ αυτών εγγυήσεων
4219	Επιστροφή εν γένει χρημάτων
5	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ
51	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΧΡΗΣΗΣ

511	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΠΡΟΕΡΧΟΜΕΝΟ ΑΠΟ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ
5111	Χρηματικό υπόλοιπο προερχόμενο από τακτικά έσοδα για την κάλυψη υποχρεώσεων παρελθόντων ετών
5112	Χρηματικό υπόλοιπο προερχόμενο από τακτικά έσοδα για πιστώσεις προοριζόμενες για επενδυτικές δαπάνες
5113	χρηματικό υπόλοιπο προερχόμενο από τακτικά έσοδα για την κάλυψη ειδικευμένων δαπανών
5119	Χρηματικό υπόλοιπο προερχόμενο από τακτικά έσοδα για την κάλυψη εν γένει δαπανών του δήμου
512	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΠΡΟΕΡΧΟΜΕΝΟ ΑΠΟ ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ
5121	Χρηματικό υπόλοιπο προερχόμενο από έκτακτα έσοδα για την κάλυψη υποχρεώσεων παρελθόντων ετών
5122	Χρηματικό υπόλοιπο προερχόμενο από έκτακτα έσοδα (εκτός ΠΔΕ) για πιστώσεις προοριζόμενες για επενδυτικές δαπάνες
5123	Χρηματικό υπόλοιπο προερχόμενο από έκτακτα έσοδα για την κάλυψη ειδικευμένων δαπανών
5124	Χρηματικό υπόλοιπο προερχόμενο από το ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ (ΕΣΠΑ και Εθνικό ΠΔΕ)
5129	Χρηματικό υπόλοιπο προερχόμενο από έκτακτα έσοδα για την κάλυψη εν γένει δαπανών του δήμου

ΕΞΟΔΑ

Κ.Α. ΕΞΟΔΩΝ	Περιγραφή	00 ΓΕΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	10 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ & ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ	15 ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ & ΚΟΙΝ. ΠΟΛ.	20 ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ ΗΛΕΚΤΡΟΦΩΤΙΣΜΟΥ	25 ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΑΡΔΕΥΣΗΣ ΑΠΟΧ/ΣΗΣ	30 ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ	35 ΠΡΑΣΙΝΟΥ	40 ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ	45 ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΩΝ	50 ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ	70 ΛΟΙΠΕΣ
6	ΕΞΟΔΑ ΧΡΗΣΗΣ											
60	ΑΜΟΙΒΕΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ											
601	ΑΠΟΔΟΧΕΣ ΜΟΝΙΜΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ											
6011	Τακτικές αποδοχές (περιλαμβάνονται βασικός μισθός, δώρα εορτών, γενικά και ειδικά τακτικά επιδόματα)		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6012	Αποζημίωση υπερωριακής εργασίας και για εξαιρέσιμες ημέρες και νυκτερινές ώρες και λοιπές πρόσθετες αμοιβές		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6013	Εφάπαξ βοήθημα		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70

	του Ν 103/75											
602	ΑΠΟΔΟΧΕΣ ΤΑΚΤΙΚΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΜΕ ΣΥΜΒΑΣΗ ΑΟΡΙΣΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ											
6021	Τακτικές αποδοχές (περιλαμβάνονται βασικός μισθός, δώρα εορτών, γενικά και ειδικά τακτικά επιδόματα)		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6022	Αποζημίωση υπερωριακής εργασίας και για εξαιρέσιμες ημέρες και νυκτερινές ώρες και λοιπές πρόσθετες αμοιβές		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
603	ΑΠΟΔΟΧΕΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΕΙΔΙΚΩΝ ΘΕΣΕΩΝ											
6031	Τακτικές αποδοχές (περιλαμβάνονται βασικός μισθός, δώρα εορτών, γενικά και ειδικά τακτικά επιδόματα)	00										

6032	Αποζημίωση υπερωριακής εργασίας και για εξαιρέσιμες ημέρες και νυκτερινές ώρες και λοιπές πρόσθετες αμοιβές	00										
604	ΑΠΟΔΟΧΕΣ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ (ΕΠΙ ΣΥΜΒΑΣΗ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ, ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΩΝ ΩΡΟΜΙΣΘΙΩΝ ΚΛΠ)											
6041	Τακτικές αποδοχές (περιλαμβάνονται βασικός μισθός, δώρα εορτών, γενικά και ειδικά τακτικά επιδόματα)		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6042	Αποζημίωση υπερωριακής εργασίας και για εξαιρέσιμες ημέρες και νυκτερινές ώρες και λοιπές πρόσθετες αμοιβές		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
605	ΕΡΓΟΔΟΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ											

	ΔΗΜΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ											
6051	Εργοδοτικές εισφορές προσωπικού με σύμβαση Δημοσίου Δικαίου		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6052	Εργοδοτικές εισφορές προσωπικού με σύμβαση αορίστου χρόνου		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6053	Εργοδοτικές εισφορές υπαλλήλων ειδικών θέσεων	00										70
6054	Εργοδοτικές εισφορές έκτακτου προσωπικού		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6055	Λοιπές εργοδοτικές εισφορές		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6056	Ετήσια εισφορά στο ΤΑΔΚΥ (άρθρα 3 Ν 1726/44, 30 Ν 2262/52 100 ν.δ. 4260/61 και ν.δ. 5441/66)	00	10	15	20	25	30	35	40	45	50	70

606	ΠΑΡΕΠΟΜΕΝΕΣ ΠΑΡΟΧΕΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ											
6061	Παροχές ένδυσης (ένδυση εργατοτεχνικού και ένστολου προσωπικού)		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6062	Έξοδα κηδείας αποβιούντων υπαλλήλων (άρθρο 112 Ν.118/81)		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6063	Λοιπές παροχές σε είδος (ένδυση εργατοτεχνικού προσωπικού κλπ)		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
607	ΔΑΠΑΝΕΣ ΠΡΟΣΛΗΨΗΣ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ											
6071	Δαπάνες εισαγωγικής εκπαίδευσης νέων υπαλλήλων	00										
6072	Δαπάνες εκπαίδευσης		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70

	προσωπικού δημοτικής αστυνομίας (άρθρο 16 ΠΔ.23/2002)											
6073	Δαπάνες επιμόρφωσης προσωπικού και συμμετοχής σε συνέδρια και σεμινάρια	00										
6074	Δαπάνες διαδικασιών πρόσληψης που αποδίδονται στο ΑΣΕΠ (άρθρο 13 Ν.2597/97)	00										
61	ΑΜΟΙΒΕΣ ΑΙΡΕΤΩΝ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ											
611	ΑΜΟΙΒΕΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩ Ν											
6111	Αμοιβές νομικών και συμβολαιογράφων	00										
6112	Αμοιβές τεχνικών		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6113	Αμοιβές	00										

	μεταφραστών											
6114	Αμοιβές καλλιτεχνών		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6115	Αμοιβές λογιστών		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6116	Αμοιβές δικαστικών επιμελητών	00										
6117	Λοιπές αμοιβές λοιπών εκτελούντων ειδικές υπηρεσίες με την ιδιότητα του ελεύθερου επαγγελματία	00	10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
612	ΔΑΠΑΝΕΣ ΑΙΡΕΤΩΝ											
6121	Αντιμισθία αιρετών – έξοδα παράστασης (άρθρο 92 ν. 3852/2010, άρθρα 230, 242 και 248 ΚΔΚ)	00										
6122	Αποζημίωση και έξοδα κίνησης δημοτικών συμβούλων (άρθρο 140 ΚΔΚ)	00										

6123	Έξοδα κίνησης προέδρων Δ.Σ (άρθρο 4 Ν.2539/97)	00										
6124	Έξοδα κηδείας δημάρχων και προέδρων κοινοτήτων (άρθρο 140 παρ. 4 ΚΔΚ, ν. 2685/1999)	00										
6125	Λοιπές αποζημιώσεις και έξοδα αιρετών	00										
6126	Εργοδοτικές εισφορές επί των εξόδων παράστασης και των λοιπών παροχών σε αιρετούς	00										
613	ΑΜΟΙΒΕΣ ΤΡΙΤΩΝ ΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩ Ν											
6131	Λοιπές αμοιβές τρίτων	00										
6132	Αποζημίωση για	00										

	συμμετοχή σε συμβούλια και επιτροπές											
6133	Αποζημιώσεις μελών και γραμματέως φορολογικών Επιτροπών	00										
6134	Αποζημιώσεις μελών και γραμματέως υπηρεσιακού συμβουλίου	00										
614	ΑΜΟΙΒΕΣ ΤΡΙΤΩΝ ΜΕ ΤΗΝ ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΝΟΜΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟΥ											
6141	Αμοιβές νομικών προσώπων Δημοσίου Δικαίου	00	10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6142	Αμοιβές νομικών προσώπων Ιδιωτικού Δικαίου	00	10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
615	ΕΞΟΔΑ ΒΕΒΑΙΩΣΗΣ ΚΑΙ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ											
6151	Δικαιώματα τρίτων (ΔΕΗ κλπ) από την	00	10	15	20	25	30	35	40	45	50	70

	είσπραξη τελών και φόρων											
6152	Έξοδα κίνησης δημοτικών εισπρακτόρων	00										
6153	Έξοδα διοικητικής εκτέλεσης (άρθρα 76&77 ΚΕΔΕ)	00										
6154	Λοιπά έξοδα βεβαίωσης και είσπραξης	00										
616	ΛΟΙΠΕΣ ΑΜΟΙΒΕΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ ΤΡΙΤΩΝ	Οι δαπάνες της υποκατηγορίας 616 εντάσσονται στην υπηρεσία 00 «Γενικές Υπηρεσίες» ή στις υπηρεσίες 10-70 κατά περίπτωση (ΚΥΑ.67146/08 (ΦΕΚ 2246 Β 31-10-2008))										
6161	Υλοποίηση συμβάσεων διαδημοτικής συνεργασίας	00	10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6162	Λοιπά έξοδα τρίτων	00	10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
62	ΠΑΡΟΧΕΣ ΤΡΙΤΩΝ											
621	Παροχές παραγωγικής διαδικασίας											
6211	Αντίτιμο ηλεκτρικού ρεύματος για		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70

	φωτισμό οδών, πλατειών και κοινοχρήστων χώρων και παραγωγικής διαδικασίας											
6212	Φωταέριο και φυσικό αέριο παραγωγικής διαδικασίας		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6213	Ύδρευση παραγωγικής διαδικασίας		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
622	ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ											
6221	Ταχυδρομικά τέλη	00										
6222	Τηλεφωνικά, τηλεγραφικά και τηλετυπικά τέλη εσωτερικού	00										
6223	Κινητή Τηλεφωνία	00										
6224	Λοιπές Επικοινωνίες	00										
623	ΕΝΟΙΚΙΑ - ΜΙΣΘΩΜΑΤΑ											
6231	Μισθώματα εδαφικών εκτάσεων γαιών		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70

6232	Μισθώματα κτιρίων - Τεχνικών έργων ακινήτων		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6233	Μισθώματα μηχανημάτων - Τεχνικών Εγκαταστάσεων		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6234	Μισθώματα μεταφορικών μέσων		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6235	Μισθώματα επίπλων και λοιπού εξοπλισμού και σκευών και λοιπού εξοπλισμού		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6236	Λοιπά μισθώματα		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
624	ΕΝΟΙΚΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙ ΚΗΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ LEASING											
6241	Leasing εδαφικών εκτάσεων		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6242	Leasing κτιρίων		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6243	Leasing Μηχανημάτων		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6244	Leasing μεταφορικών		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70

	μέσων											
6245	Leasing Επίπλων και λοιπού εξοπλισμού		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
625	ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ						30					
6251	Ασφάλιστρα ακινήτων		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6252	Ασφάλιστρα μηχανημάτων - Τεχνικών εγκαταστάσεων		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6253	Ασφάλιστρα μεταφορικών μέσων		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6254	Ασφάλιστρα επίπλων και λοιπού εξοπλισμού		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6255	Λοιπά ασφάλιστρα		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
626	ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΑΓΑΘΩΝ ΔΙΑΡΚΟΥΣ ΧΡΗΣΗΣ ΑΠΟ ΤΡΙΤΟΥΣ											
6261	Συντήρηση και επισκευή κτιρίων ακινήτων του δήμου		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70

6262	Συντήρηση και επισκευή λοιπών μονίμων εγκαταστάσεων (πλην κτιρίων έργων)		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6263	Συντήρηση και επισκευή μεταφορικών μέσων		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6264	Συντήρηση και επισκευή λοιπών μηχανημάτων		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6265	Συντήρηση και επισκευή επίπλων και λοιπού εξοπλισμού σκευών και λοιπού εξοπλισμού		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6266	Συντήρηση εφαρμογών λογισμικού		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
627	ΥΔΡΕΥΣΗ , ΦΩΤΙΣΜΟΣ , ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑ (ΛΟΙΠΕΣ ΠΑΡΟΧΕΣ ΤΡΙΤΩΝ)											
6271	Ύδρευση		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70

	δημοτικών κτιρίων κλπ.											
6272	Άρδευση		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6273	Φωτισμός και κίνηση (με ηλεκτροφωτισμό η φωταέριο) για δικές τους υπηρεσίες		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6274	Δαπάνες καθαρισμού γραφείων		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6275	Δαπάνες καθαρισμού φρεατίων, δεξαμενών κλπ.		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6276	Δαπάνες εκκένωσης βόθρων		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6277	Δαπάνες συλλογής και μεταφοράς στερεών αποβλήτων και ανακυκλώσιμων υλικών με υποχρεωτική ανάλυση στους ακόλουθους κατωτεροβάθμιους		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70

6277 .01	Δαπάνες συλλογής και μεταφοράς στερεών αποβλήτων και ανακυκλώσιμων υλικών μέσω δημοσίων συμβάσεων (άρθρο 61 Ν 3979/2011)		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6277 .02	Δαπάνες συλλογής και μεταφοράς στερεών αποβλήτων και ανακυκλώσιμων υλικών από ΦΟΔΣΑ μέσω προγραμματικών συμβάσεων (παρ. 7δ του άρθρου 24 του Ν 3613/2007)		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6278	Δαπάνες φύλαξης κτιρίων (άρθρο 21 παρ.11 Ν 3731/2008)		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6279	Λοιπές δαπάνες για ύδρευση, άρδευση, φωτισμό, καθαριότητα		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
63	ΦΟΡΟΙ ΤΕΛΗ											
631	ΦΟΡΟΙ											

6311	Φόροι τόκων	00										
6312	Λοιποί φόροι	00										
632	ΤΕΛΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ											
6321	Τέλη κυκλοφορίας επιβατηγών αυτοκινήτων		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6322	Τέλη κυκλοφορίας φορτηγών αυτοκινήτων		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6323	Λοιπά τέλη κυκλοφορίας		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
633	ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΦΟΡΟΙ ΚΑΙ ΤΕΛΗ											
6331	Λοιποί φόροι και τέλη	00										
64	ΛΟΙΠΑ ΓΕΝΙΚΑ ΕΞΟΔΑ											
641	ΕΞΟΔΑ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ											
6411	Έξοδα κίνησης ιδιόκτητων μεταφορικών μέσων (καύσιμα		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70

	λιπαντικά διόδια κλπ.)											
6412	Έξοδα μεταφοράς αγαθών φορτοεκφορτωτικά		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6413	Μεταφορές προσώπων		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6414	Μεταφορές εν γένει		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
642	ΟΔΟΠΟΡΙΚΑ ΕΞΟΔΑ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ ΤΑΞΙΔΙΩΝ											
6421	Οδοιπορικά έξοδα και αποζημίωση μετακινούμενων αιρετών	00										
6422	Οδοιπορικά έξοδα και αποζημίωση μετακινούμενων υπαλλήλων	00	10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6423	Οδοιπορικά έξοδα και αποζημίωση τρίτων	00										
643	ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ (ΕΞΟΔΑ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ											

	ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ)											
6431	Έξοδα ενημέρωσης και προβολής δραστηριοτήτων του Δήμου	00										
6432	Δαπάνες εκθέσεων στο εσωτερικό και στο εξωτερικό	00										
6433	Τιμητικές διακρίσεις, αναμνηστικά δώρα και έξοδα φιλοξενίας φυσικών προσώπων και αντιπροσωπειών	00										
6434	Λοιπές δαπάνες δημοσίων σχέσεων	00										
644	ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΚΑΙ ΕΟΡΤΕΣ											
6441	Συμμετοχές σε συνέδρια συναντήσεις και διαλέξεις	00										
6442	Διοργάνωση συνεδρίων συναντήσεων διαλέξεων	00										

6443	Δαπάνες δεξιώσεων και εθνικών ή τοπικών εορτών	00											
6444	Έξοδα αδελφοποιήσεων	00											
645	ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ												
6451	Συνδρομές σε εφημερίδες και περιοδικά και ηλεκτρονικά μέσα	00											
6452	Συνδρομές internet	00											
6453	Λοιπές συνδρομές	00											
646	ΕΞΟΔΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΩΝ												
6461	Έξοδα δημοσίευσης οικονομικών καταστάσεων		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70	
6462	Δημοσίευση προκηρύξεων		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70	
6463	Έξοδα λοιπών δημοσιεύσεων	00											
647	ΕΞΟΔΑ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΩ Ν, ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΚΑΙ												

	ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤ ΩΝ											
6471	Έξοδα πολιτιστικών δραστηριοτήτων		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6472	Έξοδα αθλητικών δραστηριοτήτων		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6473	Έξοδα οργάνωσης κοινωνικών δραστηριοτήτων		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6474	Έξοδα λοιπών παρεμφερών δραστηριοτήτων		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
648	ΕΞΟΔΑ ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΕ ΩΝ ΕΞΟΧΩΝ ΚΑΙ ΣΥΣΣΙΤΙΩΝ											
6481	Έξοδα λειτουργίας συσσιτίων		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6482	Έξοδα λειτουργίας κατασκηνώσεων εξοχών		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6483	Έξοδα οργάνωσης και εκτέλεσης αθλητικών, πολιτιστικών κλπ. εκδηλώσεων στις		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70

	κατασκηνώσεις											
6484	Λοιπά έξοδα κατασκηνώσεων εξοχών		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
649	ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΞΟΔΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΦΥΣΗΣ											
6491	Έξοδα εκμετάλλευσης κινητής και ακίνητης περιουσίας του Δήμου	00										
6492	Δικαστικά έξοδα και έξοδα εκτέλεσης δικαστικών αποφάσεων ή συμβιβαστικών πράξεων	00										
6493	Δαπάνες οργάνωσης παθητικής αεράμυνας (άρθρο 16 παρ. 2 Ν 2372/1940)	00										
6494	Έξοδα συμβολαιογράφων και δικαστικών	00										

	επιμελητών											
6495	Λοιπές δαπάνες γενικής φύσεως	00										
65	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΠΙΣΤΕΩΣ											
651	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΠΙΣΤΕΩΣ (ΔΑΝΕΙΑ ΓΙΑ ΚΑΛΥΨΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ)											
6511	Τόκοι δανείων εσωτερικού	00										
6512	Τόκοι δανείων εξωτερικού	00										
6513	Τόκοι εκ λοιπών χρεών	00										
6514	Συμβολαιογραφικά έξοδα και δαπάνες σύναψης δανείων	00										
6515	Αμοιβές και προμήθειες	00										

	τραπεζών											
6516	Χρεολύσια δανείων εσωτερικού	00										
6517	Χρεολύσια δανείων εξωτερικού	00										
6518	Χρεολύσια λοιπών χρεών	00										
652	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΠΙΣΤΕΩΣ (ΔΑΝΕΙΑ ΓΙΑ ΚΑΛΥΨΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ)											
6521	Τόκοι δανείων εσωτερικού	00										
6522	Τόκοι δανείων εξωτερικού	00										
6523	Τόκοι εκ λοιπών χρεών	00										
6524	Συμβολαιογραφικά έξοδα και δαπάνες σύναψης δανείων	00										
6525	Αμοιβές και προμήθειες τραπεζών	00										

6526	Χρεολύσια δανείων εσωτερικού	00										
6527	Χρεολύσια δανείων εξωτερικού	00										
66	ΔΑΠΑΝΕΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΑΝΑΛΩΣΙΜΩΝ											
661	ΕΝΤΥΠΑ, ΒΙΒΛΙΑ, ΓΡΑΦΙΚΗ ΥΛΗ, ΕΚΔΟΣΕΙΣ											
6611	Προμήθεια βιβλίων κλπ.		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6612	Προμήθεια γραφικής ύλης και λοιπά υλικά γραφείων		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6613	Προμήθεια εντύπων και υλικών μηχανογράφησης και πολλαπλών εκτυπώσεων		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6614	Λοιπές προμήθειες ειδών γραφείου		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6615	Εκτυπώσεις, εκδόσεις, βιβλιοδετήσεις		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70

662	ΚΛΙΝΟΣΤΡΩΜΝΕ Σ ΕΙΔΗ ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΕ ΩΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΑ											
6621	Είδη κλινοστρωμών		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6622	Είδη κατασκήνωσης		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
663	ΕΙΔΗ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ											
6631	Προμήθεια υγειονομικού και φαρμακευτικού υλικού		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6632	Προμήθεια κτηνιατρικού υλικού		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6633	Προμήθεια χημικού υλικού (Απολυμαντικά, χημικά κλπ.)		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6634	Προμήθεια ειδών καθαριότητας και ευπρεπισμού		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6635	Προμήθεια λοιπών ειδών υγιεινής και		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70

	καθαριότητας											
664	ΚΑΥΣΙΜΑ ΚΑΙ ΛΙΠΑΝΤΙΚΑ											
6641	Προμήθεια καυσίμων και λιπαντικών για κίνηση μεταφορικών μέσων		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6642	Προμήθεια καυσίμων και λιπαντικών για κίνηση αντλιοστασίων		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6643	Προμήθεια καυσίμων για θέρμανση και φωτισμό		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6644	Προμήθεια καυσίμων και λιπαντικών για λοιπές ανάγκες		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
665	ΥΛΙΚΟ ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΩΝ, ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΩΝ , ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ											

6651	Προμήθεια υλικού τοπογραφίσεων και σχεδιάσεων		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6652	Προμήθεια φωτογραφικού υλικού		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6653	Προμήθεια κινηματογραφικού υλικού		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6654	Προμήθεια λοιπού υλικού		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
666	ΥΛΙΚΑ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΚΤΙΡΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ											
6661	Υλικά συντήρησης και επισκευής κτιρίων		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6662	Υλικά συντήρησης και επισκευής λοιπών εγκαταστάσεων		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
667	ΑΝΤΑΛΛΑΚΤΙΚ Α ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΛΟΙΠΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ											
6671	Ανταλλακτικά μεταφορικών		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70

	μέσων											
6672	Ανταλλακτικά λοιπών μηχανημάτων		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6673	Ανταλλακτικά επίπλων και σκευών και λοιπού εξοπλισμού		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
668	ΥΛΙΚΑ ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΥ											
6681	Υλικά φαρμακείου		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6682	Λοιπά υλικά άμεσης ανάλωσης		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
669	ΛΟΙΠΕΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ											
6691	Προμήθεια ειδών σημαιοστολισμού και φωταγωγήσεων		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6692	Προμήθεια σπόρων, φυτών, δενδρυλλίων και έτοιμου χλοοτάπητα		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6693	Προμήθεια φυτοπαθολογικού υλικού, λιπασμάτων και βελτιωτικών		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70

	εδάφους											
6699	Λοιπές προμήθειες αναλωσίμων		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
67	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ ΣΕ ΤΡΙΤΟΥΣ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ- ΠΑΡΟΧΕΣ- ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ -ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΙΣ- ΔΩΡΕΕΣ											
671	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΕΣ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ ΣΕ ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ											
6711	Απόδοση σε σχολικές επιτροπές	00										
6712	Απόδοση σε Παιδικούς και Βρεφονηπιακούς σταθμούς	00										
6713	Απόδοση σε Αθλητικούς οργανισμούς	00										
6714	Απόδοση σε ΝΠΔΔ του Ν 3106/2003 (Κ.Ε.Φ.Ο.)	00										
6715	Επιχορήγηση	00										

	δημοτικών ή κοινοτικών ΝΠΔΔ											
6716	Συμμετοχή στη δαπάνη αποζημίωσης μελών υπηρεσιακού συμβουλίου	00										
6717	Συμμετοχή στη δαπάνη μισθοδοσίας ελεγκτών εισπρακτόρων ΟΤΑ	00										
6718	Λοιπές υποχρεωτικές πληρωμές για μεταβιβάσεις εισοδημάτων σε τρίτους	00										
672	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ											
6721	Εισφορά υπέρ συνδέσμων	00	10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
6722	Εισφορά για την εξασφάλιση μέσων προστασίας άμαχου πληθυσμού	00										
6723	Κράτηση 0,50%	00										

	υπέρ λογαριασμού του άρθρου 68 ΝΔ 3033/54											
6724	Εισφορά για την καταπολέμηση αρουραίων και ακριδών	00										
6725	Εισφορά υπέρ ΤΠΟΕΚΕ	00										
6726	Λουπές υποχρεωτικές εισφορές	00										
673	ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ, ΠΑΡΟΧΕΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ											
6731	Προαιρετικές εισφορές ΝΠΔΔ	00										
6732	Προαιρετική εισφορά υπέρ του δημοσίου για την καταπολέμηση δάκου, καταστροφή αρουραίων και ακριδών	00										
6733	Καταβολή χρηματικών βοηθημάτων σε	00										

	άπορους δημότες											
6734	Καταβολή του επιδόματος ένδειας στους δικαιούχους	00										
6735	Επιχορηγήσεις σε αθλητικούς συλλόγους και σωματεία	00										
6736	Επιχορηγήσεις σε πολιτιστικούς συλλόγους και σωματεία	00										
6737	Υλοποίηση προγραμματικών συμβάσεων	00										
6738	Χρηματοδοτήσεις κοινοφελών δημοτικών επιχειρήσεων (άρθρου 259 παρ.1 ΚΔΚ)	00										
6739	Λοιπές προαιρετικές πληρωμές για μεταβιβάσεις εισοδημάτων σε τρίτους											
674	ΠΡΟΝΟΙΑΚΑ ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ											

6741	Προνοιακά επιδόματα											
6741 .01	Ενίσχυση ατόμων με ανάγκες Βαριάς Αναπηρίας			15								
6741 .02	Επίδομα αιματολογικών νοσημάτων, αιμολυτική αναιμία, αιμορροφυλία, AID S			15								
6741 .03	Επίδομα Εγκεφαλικής Παράλυσης– Σπαστικά			15								
6741 .04	Επίδομα βαριάς νοητικής καθυστέρησης			15								
6741 .05	Επίδομα κίνησης σε παραπληγικούς/ τετραπληγικούς/ ακρωτηριασμένους			15								
6741 .06	Επίδομα Στεγαστικής Συνδρομής			15								
6741 .07	Επίδομα Ανασφάλιστων Παραπληγικών,			15								

	Τετραπληγικών											
6741 .08	Επίδομα Παραπληγικών, Τετραπληγικών Δημοσίου			15								
6741 .09	Επίδομα Τυφλότητας			15								
6741 .10	Επίδομα σε Κωφάλαλα άτομα			15								
6741 .11	Επίδομα Χανσενικών			15								
6741 .12	Επίδομα απροστάτευτων παιδιών			15								
6741 .13	Επίδομα ομογενών– προσφύγων			15								
6741 .14	Επίδομα Προστασίας Μητρότητας			15								
6741 .15	Α΄ Κοινωνικών Βοηθειών / έκτακτες οικονομικές ενισχύσεις			15								
68	ΛΟΙΠΑ ΕΞΟΔΑ											
681	ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ ΚΑΙ											

	ΛΟΙΠΕΣ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣ ΜΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ											
6811	Εγγυήσεις ενοικίου	00										
6812	Εγγυήσεις Δημοσίων οργανισμών	00										
6818	Καταπτώσεις εγγυήσεων υπέρ δημοτικών επιχειρήσεων	00										
6819	Λοιπές εγγυήσεις	00										
682	ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΞΟΔΑ											
6821	Φορολογικά πρόστιμα και προσαυξήσεις Χρήσης	00										
6822	Προσαυξήσεις Ασφαλιστικών ταμείων Χρήσης	00										
6823	Τόκοι υπερημερίας χρήσης	00										
7	ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ											
71	ΑΓΟΡΕΣ ΚΤΙΡΙΩΝ											

	ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ ΠΑΓΙΩΝ											
711	ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΕ ΙΣ ΚΑΙ ΑΓΟΡΕΣ ΕΔΑΦΙΚΩΝ ΕΚΤΑΣΕΩΝ											
7111	Απαλλοτριώσεις οικοπέδων και εδαφικών εκτάσεων		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
7112	Αγορές οικοπέδων και εδαφικών εκτάσεων		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
712	ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΕ ΙΣ ΚΑΙ ΑΓΟΡΕΣ ΚΤΙΡΙΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ											
7121	Απαλλοτριώσεις κτιρίων - εγκαταστάσεων κτιρίων - τεχνικών έργων		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
7122	Αγορές κτιρίων εγκαταστάσεων κτιρίων - τεχνικών έργων		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70

713	ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ ΠΑΓΙΩΝ											
7131	Μηχανήματα και λοιπός εξοπλισμός		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
7132	Μεταφορικά μέσα		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
7133	Έπιπλα - Σκεύη		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
7134	Ηλεκτρονικοί υπολογιστές και ηλεκτρονικά συγκροτήματα και λογισμικά		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
7135	Λοιπός εξοπλισμός		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
73	ΕΡΓΑ											
731	ΔΑΠΑΝΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΚΤΙΡΙΩΝ,ΕΡΓΩΝ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΔΗΜΟΥ											
7311	Δαπάνες κατασκευής επέκτασης και συμπλήρωσης κτιρίων ΟΤΑ		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
7312	Δαπάνες κατασκευής τεχνικών έργων ύδρευσης, άρδευσης και		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70

	αποχέτευσης											
732	ΔΑΠΑΝΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΠΑΓΙΩΝ (ΜΟΝΙΜΩΝ) ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩ Ν ΚΟΙΝΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ											
7321	Κτιριακές εγκαταστάσεις κοινής χρήσης		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
7322	Πλατείες πάρκα παιδότοποι		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
7323	Οδοί - οδοστρώματα		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
7324	Πεζοδρόμια		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
7325	Εγκαταστάσεις Ηλ/σμού κοινής χρήσης		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
7326	Λοιπές εγκαταστάσεις κοινής χρήσης		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
733	ΕΠΙΣΚΕΥΕΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΕΙΣ ΠΑΓΙΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩ Ν ΚΟΙΝΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ											

7331	Κτιριακές εγκαταστάσεις κοινής χρήσεως		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
7332	Πλατείες - πάρκα - Παιδότοποι		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
7333	Οδοί - οδοστρώματα		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
7334	Πεζοδρόμια		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
7335	Εγκαταστάσεις ηλεκτροφωτισμού κοινής χρήσεως		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
7336	Λοιπές μόνιμες εγκαταστάσεις κοινής χρήσεως		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
734	ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΑΠΟ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΑΝΑΦΟΡΑΣ (ΕΣΠΑ)											
7341	Έργα και δράσεις από χρηματοδοτήσεις του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70

	Αναφοράς (ΕΣΠΑ)											
74	ΜΕΛΕΤΕΣ, ΕΡΕΥΝΕΣ, ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ											
741	ΜΕΛΕΤΕΣ - ΕΡΕΥΝΕΣ ΚΑΙ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ											
7411	Μελέτες έρευνες για κατασκευές και επέκταση κτιρίων		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
7412	Μελέτες και έρευνες για κατασκευές και επέκταση τεχνικών έργων (πλην κτιρίων)		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
7413	Λοιπές μελέτες		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
742	ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ										50	
7421	Δαπάνες εφαρμογής Σχεδίου πόλεως		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
7422	Δαπάνες		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70

	κατεδάφισης αυθαιρέτων ή και επικίνδυνων κτισμάτων											
7423	Δαπάνες κατεδάφισης ρυμοτομούμενων κτισμάτων		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
7424	Αποζημιώσεις σε θιγόμενους από ρυμοτομία		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
7425	Λοιπές ειδικές δαπάνες		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
75	ΤΙΤΛΟΙ ΠΑΓΙΑΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΣΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ)											
751	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΣΕ ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ											
7511	Συμμετοχή σε αμιγείς επιχειρήσεις του Δήμου		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
7512	Συμμετοχή σε αμιγείς Διαδημοτικές επιχειρήσεις		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70

	(άρθρου 285 ΔΚΚ)											
7513	Συμμετοχή σε κοινοφελείς δημοτικές/ κοινοτικές επιχειρήσεις (άρθρου 254 ΚΔΚ)		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
7514	Συμμετοχή σε ανώνυμες εταιρείες ΟΤΑ (άρθρου 252 παρ.3 άρθρου 265 ΚΔΚ)		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
7515	Συμμετοχή σε αναπτυξιακές ανώνυμες εταιρείες ΟΤΑ (άρθρου 252 παρ.2 ΚΔΚ).		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
7516	Συμμετοχή σε δημοτικές ανώνυμες εταιρείες (μονομετοχικές, άρθρου 252 παρ.3 ΚΔΚ).		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
7517	Συμμετοχή σε επιχειρήσεις ΟΤΑ ειδικού σκοπού (άρθρου 252 ΚΔΚ).		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
7518	Συμμετοχή σε αστικές εταιρείες		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70

	ΟΤΑ μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα (άρθρου 267 ΚΔΚ).											
7519	Συμμετοχή σε λοιπές επιχειρήσεις των ΟΤΑ		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
752	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΛΟΙΠΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΑ ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ											
7521	Συμμετοχή σε λοιπές επιχειρήσεις και λοιπά νομικά πρόσωπα		10	15	20	25	30	35	40	45	50	70
8	ΠΛΗΡΩΜΕΣ Π.Ο.Ε & ΛΟΙΠΕΣ ΑΠΟΔΟΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ											
81	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ (Π.Ο.Ε.)											
811	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ											

	(ΠΟΕ)											
8111	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού											
8112	Αμοιβές αιρετών αρχόντων και τρίτων											
8113	Αμοιβές και έξοδα τρίτων παροχές τρίτων											
8114	Φόροι -Τέλη											
8115	Διάφορα έξοδα											
8116	Δαπάνες προμήθειας αναλωσίμων											
8117	Λοιπά έξοδα											
812	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ (ΠΟΕ)											
8121	Αγορές κτιρίων τεχνικών έργων και προμήθειες παγίων											
8122	Έργα											
8123	Μελέτες έρευνες πειραματικές εργασίες και											

	ειδικές δαπάνες											
813	ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΞΟΔΑ (ΠΟΕ)											
8131	Φορολογικά πρόστιμα και προσαυξήσεις (ΠΟΕ)											
8132	Προσαυξήσεις εισφορών Ασφαλιστικών Ταμείων (ΠΟΕ)											
82	ΛΟΙΠΕΣ ΑΠΟΔΟΣΕΙΣ											
821	ΑΠΟΔΟΣΗ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙ ΚΩΝ ΕΙΣΦΟΡΩΝ											
8211	Απόδοση εισφοράς υπέρ του Δημοσίου στις αποδοχές και τα έξοδα παράστασης											
8212	Απόδοση εξαγοράς συντάξιμης υπηρεσίας											
822	ΑΠΟΔΟΣΗ ΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΕΩΝ											

8221	Απόδοση φόρων και μισθωτών υπηρεσιών											
8222	Απόδοση φόρων και χαρτόσημο Δημάρχων, Αντιδημάρχων, μελών Δημοτικών Συμβουλίων και λοιπών συλλογικών οργάνων											
8223	Απόδοση φόρων προμηθευτών εργολάβων ελ. επαγγελματιών κλπ											
8224	Λοιπές αποδόσεις κρατήσεων υπέρ του Δημοσίου											
823	ΑΠΟΔΟΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΙΣΦΟΡΩΝ											
8231	Εισφορές σε ασφαλιστικούς οργανισμούς και ταμεία											
8232	Εισφορά για το εφάπαξ βοήθημα του Ν 103/75											

824	ΛΟΙΠΕΣ ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΤΡΙΤΩΝ											
8241	Κρατήσεις στις αποδοχές για την εξόφληση δανείων του ΤΠ&Δ											
8242	Λοιπές κρατήσεις υπέρ τρίτων											
825	ΠΑΓΙΕΣ ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΕ Σ											
8251	Πάγια προκαταβολή											
826	ΛΟΙΠΕΣ ΕΠΙΣΤΡΟΦΕΣ											
8261	Λοιπές επιστροφές											
8262	Επιστροφή χρημάτων λόγω ανάκλησης κατανομής χρηματοδότησης ΠΔΕ											
8263	Επιστροφή χρηματοδοτήσεων ΕΣΠΑ λόγω δημοσιονομικής διόρθωσης											

	(Ν.4314/2014)											
83	ΕΠΙΧΟΡΗΓΟΥΜΕΝΕΣ ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ Π.Ο.Ε.											
831	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ (ΠΟΕ)											
8311	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού											
8312	Αμοιβές αιρετών αρχόντων και τρίτων											
8313	Αμοιβές και έξοδα τρίτων παροχές τρίτων											
8314	Φόροι -Τέλη											
8315	Διάφορα έξοδα											
8316	Δαπάνες προμήθειας αναλωσίμων											
8317	Λοιπά έξοδα											
832	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ											

	(ΠΟΕ)											
8321	Αγορές κτιρίων τεχνικών έργων και προμήθειες παγίων											
8322	Έργα											
8323	Μελέτες έρευνες πειραματικές εργασίες και ειδικές δαπάνες											
833	ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΞΟΔΑ (ΠΟΕ)											
8331	Φορολογικά πρόστιμα και προσαυξήσεις (ΠΟΕ)											
8332	Προσαυξήσεις εισφορών Ασφαλιστικών Ταμείων (ΠΟΕ)											
85	ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΜΗ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΩΝ ΥΠΟΛΟΙΠΩΝ ΒΕΒΑΙΩΜΕΝΩΝ ΚΑΤΑ ΤΑ Π.Ο.Ε ΕΝΤΟΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ											

851	ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΜΗ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΩΝ ΥΠΟΛΟΙΠΩΝ ΠΟΕ ΕΝΤΟΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ											
8511	Προβλέψεις μη είσπραξης εισπρακτέων υπολοίπων											
9	ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ											
91	ΠΟΣΟ ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ ΓΙΑ ΑΝΑΠΛΗΡΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΕΠΑΡΚΩΝ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΝΕΩΝ ΜΗ ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝ ΩΝ ΣΤΟΝ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣ ΜΟ											
911	ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ											
9111	Αποθεματικό											

ΣΗΜΕΙΩΣΗ:

- Για έργα και δράσεις χρηματοδοτούμενες από ΠΔΕ, οι δαπάνες εγγράφονται αντίστοιχα στις παρακάτω υπηρεσίες:

60	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
61	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
62	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΦΩΤΙΣΜΟΥ
63	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΑΡΔΕΥΣΗΣ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ
64	ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ, ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΚΑΙ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ
69	ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

- Οι δαπάνες της Ομάδας 8, κατανέμονται σε όλες τις υπηρεσίες κατά περίπτωση.